

Investeren in onderwijs

Integraal huisvestingsplan onderwijs

2020-2039

Gemeente Groningen 3-2-2020

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	4
2. Samenvatting	5
2.1 Visie op onderwijs en onderwijshuisvesting	5
2.2 Prioritering	6
2.3 Maatregelen en investeringen	7
3. Doel van het IHP	9
3.1 Harmonisatieopgave	9
3.2 Proces totstandkoming IHP	10
4. Visie op onderwijs en onderwijshuisvesting	11
4.1 Inleiding	11
4.2 Ontwikkelingen en visie onderwijs	11
4.2.1 Onderwijssegregatie, gelijke kansen en zeggenschap	11
4.2.2 Integraal aanbod 0-12 en multifunctionaliteit	12
4.2.3 Onderwijsaanbod	12
4.2.4 Passend onderwijs	13
4.2.5 Ruimte voor beweging	14
4.3 Kaders voor onderwijshuisvesting	14
4.3.1 Huisvesting afgestemd op behoefte	14
4.3.2 Huisvesting als middel tegen onderwijssegregatie	15
4.3.3 Vensterscholen	15
4.3.4 Kwaliteit onderwijsgebouwen	16
4.4 Veilige onderwijsgebouwen	17
4.4.1 Duurzame, energie neutrale onderwijsgebouwen	17
4.4.2 Renovatie	18
4.4.3 Bewegingsonderwijs	19
5. Wettelijk kader en gemeentelijke regelgeving	20
5.1 Wettelijke zorgplicht	20
5.2 Status IHP, juridisch en als beleidskader	20
5.3 Tijdshorizon investeringsprogramma	20
5.4 Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs	21
5.5 Stichtings- en opheffingsnormen	22
5.6 Leegstand, medegebruik en verhuur	22
6. Systematiek prioritering schoolgebouwen	24
6.1 Ruimtecapaciteit en behoefte	24

6.2	Gebouwkwaliteit	24
6.2.1	Weegfactoren	24
6.2.2	Kwaliteitsmetingen	24
6.3	Inhoudelijke en sociale aspecten	25
6.4	Maatregelen en investeringen	25
6.4.1	Maatregelen	25
6.4.2	Indicatieve investeringskosten	26
6.4.3	Verdeling kosten gemeente en schoolbestuur	26
7.	Resultaten prioritering schoolgebouwen	27
7.1	Ruimtecapaciteit en behoefte	27
7.2	Kwaliteit en prioritering bestaande gebouwen	27
7.2.1	Maatregelen aardbevingsbestendigheid	28
7.3	Sociale prioritering	29
8.	Huisvestingsplan 2020 – 2039	30
8.1	Basisonderwijs	30
8.1.1	Centrum / Oude wijken	32
8.1.2	Selwerd / Paddepoel	36
8.1.3	Vinkhuizen	38
8.1.4	Gravenburg/ De Held/ Reitdiep	39
8.1.5	Beijum	41
8.1.6	Meerstad / Driebond	43
8.1.7	Lewenburg – Oosterhoogebrug	46
8.1.8	Groningen-Zuid	48
8.1.9	Hoogkerk	52
8.1.10	Ten Boer e.o.	54
8.1.11	Haren e.o.	57
8.2	Speciaal basisonderwijs	60
8.3	(Voortgezet) speciaal onderwijs	62
8.4	Voortgezet onderwijs	66
8.5	Bewegingsonderwijs	70
9.	Financiën	71
9.1	Uitvoeringsagenda en investeringen 2020 – 2023	71
9.2	Vooruitblik investeringen 2024 – 2039	72
9.3	Uitwerking projectkaders in businesscase per project	72
9.4	Kostenontwikkeling en indexering	72
9.5	Jaarlijks uitvoeringsprogramma	73
9.6	Dynamisch plan	73

Bijlagen	74
Bijlage 1: Overzicht wegingsfactoren beoordeling kwaliteitscriteria onderwijshuisvesting	74
Bijlage 2: Overzicht prioritering, maatregelen en investeringen IHP	75

1. Voorwoord

Goed onderwijs is essentieel voor de toekomst van de kinderen in onze gemeente. Alle kinderen hebben recht op het best mogelijke onderwijs, ongeacht hun achtergrond of het inkomen van de ouders. Goed onderwijs is een belangrijk middel om de effecten van armoede en kansenongelijkheid te verkleinen. Scholen kunnen een grote rol spelen bij het veilig en gezond opgroeien van kinderen. Met een integraal aanbod op onze Vensterscholen zorgen we dat kinderen al vroeg samen leren spelen en voorkomen we dat kinderen op de basisschool beginnen met een (taal) achterstand. Samen met de schoolbesturen werken we aan scholen die een goede afspiegeling zijn van de maatschappij en de wijk waar de school staat en benutten we de waarde van diversiteit.

Goed onderwijs moet worden aangeboden in een goed onderwijsgebouw: een prettige omgeving met een goed binnenklimaat draagt bij aan het optimaal kunnen presteren door leerlingen en medewerkers. Met de schoolbesturen hebben wij in dit Integraal Huisvestingsplan de ambitie geformuleerd om de kwaliteit van de onderwijshuisvesting de komende 20 jaar aan te pakken, zodat aan het einde van deze periode alle schoolgebouwen minimaal een dikke voldoende scoren en het onderwijs optimaal wordt gefaciliteerd. Dit vraagt maatregelen en investeringen van zowel de gemeente als de schoolbesturen. Met de schoolbesturen hebben we afspraken gemaakt over hun bijdrage in de onderwijshuisvesting.

Daarnaast zetten we onderwijshuisvesting in om onderwijssegregatie te verminderen en sociale cohesie in de wijk te verbeteren. Dat doen we door scholen in wijken met sociale problematiek een prominente positie te laten innemen in de wijkvernieuwingsopgaven, zowel in sociaal-maatschappelijke zin als in de fysieke omgeving. Nieuwe of verbeterde huisvesting voor het primair, speciaal en voortgezet onderwijs, waar mogelijk in combinatie met een integraal aanbod van kinderopvang, sport, welzijn, zorg en cultuur maakt dat de school een belangrijke ontmoetingsplek wordt.

Om deze ambitie waar te kunnen maken, verhoogt de gemeente Groningen structureel haar investering in onderwijshuisvesting. Een investering in de toekomst van onze kinderen.

Carine Bloemhoff, Wethouder onderwijs

2. Samenvatting

De gemeente Groningen heeft in samenwerking met de schoolbesturen een nieuw Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP) opgesteld. Dit IHP geeft inzicht in de maatregelen die nodig zijn om te komen tot een toekomstbestendige onderwijshuisvestingsportefeuille en de omvang van de daarvoor benodigde investeringen. Met het IHP stelt de gemeenteraad haar visie op onderwijs en onderwijshuisvesting in de gemeente Groningen vast en daarmee het kader voor haar handelen. Tevens geeft het IHP een doorzicht in de opgave voor de komende 20 jaren met een bijbehorende fasering. Voor de eerste vier jaren wordt de uitvoering concreet ter hand genomen (2020-2023). Voor de vervolgjaren betreft het een indicatieve fasering. Het IHP wordt vierjaarlijks herijkt. Daarmee kan de gemeenteraad haar ambities, prioritering en inzet van financiële middelen periodiek wegen en telkens de opgave voor de korte termijn en de lange termijn duiden en (her)ijken. Met het IHP hebben gemeente en schoolbesturen houvast voor maken van lange termijn keuzes.

2.1 Visie op onderwijs en onderwijshuisvesting

De basis voor het IHP is een door gemeente en schoolbesturen gedeelde visie op onderwijs en onderwijshuisvesting. De visie is op basis van het huidige gemeentelijk beleid en ambities en verdiepende gesprekken met schoolbesturen op onderstaande thema's vormgegeven.

Onderwijssegregatie, gelijke kansen en zeggenschap

Het is belangrijk dat alle jonge kinderen in onze gemeente een zo goed mogelijke start in het onderwijs krijgen. Goed onderwijs in de veilige omgeving van een passend schoolgebouw is een belangrijk middel om de effecten van armoede en kansenongelijkheid te verkleinen. De onderwijssegregatie in onze gemeente neemt toe en het is niet vanzelfsprekend dat kinderen gelijke kansen krijgen. We bestrijden segregatie door te streven naar aantrekkelijke en evenwichtige wijken met een gevarieerd woonaanbod voor alle bevolkingsgroepen en leeftijden. Binnen wijkvernieuwingsprojecten moeten de scholen met een centrale plek in de wijk een steviger rol krijgen. Segregatie speelt een rol in de afweging om over te gaan tot vervangende nieuwbouw of renovatie. De school heeft een logische plek in de wijk en het sociale domein en is toegankelijk voor de wijk.

Integraal aanbod 0-12 en multifunctionaliteit

Een mooi nieuw gebouw is echter geen garantie dat ook op langere termijn, segregatie afneemt. Dat is vooral afhankelijk van de onderwijskwaliteit en een integraal aanbod van kinderopvang, sport, welzijn, zorg en cultuur. Dit integrale aanbod wordt gefaciliteerd in het vensterschoolconcept. In Groningen werken we aan een verdere doorontwikkeling van de Vensterschool 3.0. Het is de ambitie van de gemeente om iedere basisschool een vensterschool te laten zijn. De vensterschool levert een bijdrage aan het opbouwen van een gemeenschap, waar ieder kind het beste uit zichzelf kan halen. Scholen zijn een belangrijke ontmoetingsplek.

Onderwijsaanbod

Openbaar onderwijs moet voor alle kinderen beschikbaar zijn. Daarnaast wordt een divers aanbod en goede spreiding van verschillende soorten onderwijs, bijvoorbeeld openbaar, op religieuze of levensbeschouwelijke basis of op basis van lesmethode of onderwijsconcept nagestreefd. Ook in de dorpen streven we goed onderwijs na in kwalitatief goede schoolgebouwen. Groningen werkt verder aan de ontwikkeling als internationale, innovatieve kennis- en onderwijsstad. Het aanbod van internationaal onderwijs is een belangrijke voorwaarde voor een goed vestigingsklimaat voor internationale bedrijven. Naar de toekomst moet groei van internationaal onderwijs mogelijk blijven.

Passend onderwijs

Scholen hebben samen de zorgplicht om ieder kind een passende plek te bieden. Doelstelling van de invoering van Passend Onderwijs was dat meer leerlingen in het reguliere onderwijs blijven. Deze doelstelling is maar ten dele behaald. Het delen van kennis, kunde en voorzieningen alsmede de mogelijkheid om lessen te volgen in het regulier onderwijs leiden tot meerwaarde voor leerlingen in het speciaal onderwijs.

Ruimte voor beweging

Een veelzijdige motorische ontwikkeling van kinderen is belangrijk voor de gezondheid, fitheid en mogelijk ook voor leerprestaties. Als de inrichting van schoolgebouwen en terreinen uitnodigt tot bewegen, biedt de school een podium voor kinderen om zich veelzijdig te ontwikkelen. Een groen schoolplein stimuleert een meer gevarieerd en creatief speelgedrag en helpt de gevolgen van de klimaatverandering op te vangen.

Huisvesting afgestemd op behoefte

De onderwijshuisvestingsportefeuille wordt afgestemd op de veranderende behoefte. Ontwikkelingen als integrale kind centra (IKC)-vorming, groei van internationaal onderwijs en de toename en verschuiving van de vraag naar onderwijs in nieuwbouwwijken leiden tot wijzigingen in de behoefte naar onderwijshuisvesting. De gemeente Groningen streeft naar een efficiënte inzet van schoolgebouwen en de financiële middelen hiervoor. De omvang van huisvesting wordt afgestemd op de ruimtebehoefte op lange termijn. goede schoolgebouwen zijn een gezamenlijke opdracht van gemeente en schoolbesturen en vraagt om afstemming en maatwerk. In het IHP gaan we ervan uit dat schoolbesturen mee-investeren in nieuwbouw en renovatie. Zodra de onderwijswetgeving is aangepast ontstaat er meer ruimte voor schoolbesturen in het primair onderwijs om te mogen investeren in huisvesting.

Kwaliteit schoolgebouwen

Een goed schoolgebouw met een goed binnenklimaat draagt bij aan het optimaal kunnen presteren door leerlingen en medewerkers. Nieuwe schoolgebouwen zijn toekomstbestendig, doordat ruimte-indelingen met beperkte ingrepen kunnen worden aangepast. De doelstelling van het IHP 2020-2039 is om gedurende de looptijd van het IHP alle schoolgebouwen op een minimum acceptatieniveau te brengen.

Duurzame, energie neutrale onderwijsgebouwen

Met ingang van 1 juli 2020 worden de eisen voor de energieprestatie verder verhoogd. Nieuwe schoolgebouwen moeten dan voldoen aan de BENG-eisen (Bijna Energie Neutraal Gebouw). De Groninger ambitie ligt hoger, namelijk 'ENG'= Energie Neutraal Gebouwen in 2035. Hiervoor hebben gemeente en schoolbesturen in 2017 een convenant gesloten. Deze ambitie wordt de komende jaren vertaald in concreet beleid, waarin ook afspraken worden gemaakt over de financiering van de meerkosten de financiële bijdrage van schoolbestuur en gemeente. Uiteraard niet alleen bij nieuwbouw of renovatie, maar voor alle bestaande schoolgebouwen.

Renovatie

Renovatie is tot op heden geen gemeentelijke verantwoordelijkheid. In het in 2017 door Primair Onderwijsraad, Voortgezet Onderwijsraad en Vereniging Nederlandse Gemeenten opgestelde wetsvoorstel is voorgesteld om renovatie die de levensduur van het gebouw verlengt, ook als voorziening huisvesting onderwijs te beschouwen. Het gebouw is na renovatie weer volledig geschikt voor onderwijs is daarmee in technische zin gelijkwaardig is aan nieuwbouw. Renovatie is als alternatief voor vervangende nieuwbouw alleen aan de orde als een schoolgebouw aan het einde van de technische en functionele levensduur is.

2.2 Prioritering

Voor het bepalen van de huisvestingsmaatregelen is een werkwijze gekozen die resulteert in een prioritering van alle onderwijsgebouwen in de gemeente. Bij deze prioritering spelen drie aspecten een rol.

1. *Wettelijke zorgplicht om te voorzien in voldoende onderwijshuisvesting:*
Op basis van prognoses van het aantal leerlingen zijn knelpunten tussen ruimtebehoefte en beschikbare capaciteit van schoolgebouwen inzichtelijk gemaakt. Wanneer zich een ruimtetekort voordoet of verwacht wordt, dan zorgt de gemeente voor extra capaciteit. Een capaciteitsopgave heeft prioriteit ten opzichte van kwaliteitsvraagstukken en sociale thema's.

2. De kwaliteit van de bestaande onderwijsgebouwen

De functionele en technische kwaliteit van de huidige schoolgebouwen per school in kaart gebracht aan de hand van vragenlijsten en enquêtes (gebruikersbeoordeling). Dit is een nieuwe methodiek, die we de komende jaren met de schoolbesturen zullen evalueren. Met de schoolbesturen is een weging van de kwaliteitsrichtlijnen vastgesteld. Hiermee is de prioritering in de noodzaak voor vervanging dan wel aanpassing van de gebouwen opgesteld. Uit deze meting blijkt dat de gemiddelde score van de onderwijshuisvesting een 5,7 scoort. Deze score is in lijn met het landelijk kwaliteitsniveau van de schoolgebouwen.

3. Inhoudelijke en sociale aspecten

Onderwijssegregatie of motieven vanuit wijkvernieuwing kunnen aanleiding zijn om vervangende nieuwbouw of renovatie van een schoolgebouw ten opzichte van andere projecten naar voren te trekken om een positieve impuls te geven aan de school en de wijk. Daarom is er voor basisscholen, ook een prioritering gemaakt op inhoudelijke en sociale aspecten van de school. Hiervoor is de door DUO gehanteerde score voor het toekennen middelen om onderwijsachterstand tegen te gaan (2018) als graadmeter gebruikt. Uit deze achterstandsscore blijkt dat de wijken Selwerd/ Paddepoel en Vinkhuizen de hoogste achterstandsscore hebben. Het stadsdeel Oude Wijken en de wijken Beijum, Lewenborg/ Oosterhoogbrug en Hoogkerk scoren bovengemiddeld.

2.3 Maatregelen en investeringen

Er is als doel gesteld dat het minimum acceptatieniveau van de kwaliteit van de onderwijshuisvesting een score van een 6 is. Dit betekent dat wanneer een gebouw lager dan een 6 scoort, er maatregelen worden getroffen. Doelstelling is om in de looptijd van dit IHP (twintig jaar) *alle* schoolgebouwen minimaal op dit niveau te brengen. Met de maatregelen wordt een forse kwaliteitsslag gemaakt, waardoor deze scholen in een volgende meting ruim voldoende of goed zullen scoren. Hierdoor stijgt de gemiddelde kwaliteit van de huidige 5,7 naar een waarde die aanzienlijk boven het niveau van een 6 zal uitstijgen.

In de eerste vier jaar zijn gemeentelijke investeringen gepland van ca € 60 miljoen, bestaande uit de volgende maatregelen:

Jaar	School/accommodatie	Maatregel
2020	Brinkschool	(Vervangende nieuwbouw)
2020	Driebondschoon	(Vervangende nieuwbouw)
2020	Erasmusschool	Functionele aanpassing vervangende huisvesting
2020	Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers	(Vervangende) nieuwbouw
2020	Peter Petersenschool	Uitbreiding
2021	De Kleine Wereld (locatie Rosenstein)	Transformatie
2021	De Kleine Wereld (locatie Celebesstraat)	(Vervangende) nieuwbouw
2021	De Tamarisk (locatie De Wijert)	Technische upgrade
2021	Heerdstee	(Vervangende) nieuwbouw
2021	Het Mozaïek	Uitbreiding
2021	Joseph Haydnschool (hoofdlocatie)	Uitbreiding

Jaar	School/accommodatie	Maatregel
2021	Nassauschool (bovenbouw)	Uitbreiding
2021	Nassauschool (bovenbouw)	Transformatie
2021	Quintusschool	Uitbreiding
2021	Samenwerkingsschool Meeroevers	(Vervangende) nieuwbouw
2022	De Wegwijzer	(Vervangende) nieuwbouw
2022	Maartenscollege (oudbouw)	(Vervangende) nieuwbouw
2023	Fiduciaschool (hoofdlocatie)	(Vervangende) nieuwbouw
2023	Prof. W.J. Bladergroen-school	(Vervangende) nieuwbouw

Voor de navolgende planperioden is in het IHP een doorkijk gegeven van de te verwachten maatregelen. Deze zijn indicatief. De totale investeringsopgave bedraagt de komende 20 jaar ca € 400 miljoen

Iedere vier jaar wordt het IHP geactualiseerd en opnieuw vastgesteld door de raad. Het plan wordt geactualiseerd aan de ontwikkelingen in het onderwijs en wijzigingen in onderwijswetgeving. Ook worden de maatregelen herijkt op basis van geactualiseerde leerlingenprognoses, demografische ontwikkelingen, budgettaire ruimte van de gemeente en eventuele gemeentelijke beleidsuitgangspunten.

Alle scholen in de gemeente Groningen zijn per wijk weergegeven in een interactieve kaart. In deze kaart is te filteren naar onderwijssector: (S)BO, (V)SO en VO en ook zijn de scholen met maatregelen voor de eerste vier jaar afzonderlijk weergegeven. De kaart is via [deze link!](#) te raadplegen.

¹ <https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=1dk2Rh0NLDCze0V6Vlvr4h9Rulr58XAG&ll=53.20867451438807%2C6.625045450000016&z=11>

3. Doel van het IHP

Het Integraal Huisvesting Plan onderwijshuisvesting (IHP) is de vertaling van de ambities uit het coalitie akkoord waarvoor in het meerjarenbeeld structureel extra middelen (€ 2,5 miljoen) zijn opgenomen. Ook geeft het een beeld van de stand van zaken, ontwikkelingen en doelstellingen op het gebied van de onderwijshuisvesting in de gemeente Groningen. Het geeft meerjarig inzicht in de omvang en kwaliteit van de schoolgebouwen en de investeringen die nodig zijn voor nieuwbouw en aanpassingen van onderwijsgebouwen. Vooruitlopend op verwachte wijzigingen in de wetgeving over onderwijshuisvesting wordt het IHP voor een langere termijn opgesteld: concreet voor de eerste vier jaar, maar ook een doorkijk voor de daaropvolgende 16 jaar. Het IHP moet recht doen aan de ambities van de gemeente en schoolbesturen en:

- bijdragen aan goed onderwijs in de veilige omgeving van een passend schoolgebouw, een belangrijk middel om de effecten van armoede en kansenongelijkheid te verkleinen.
- segregatie tegengaan, waarbij het onderwijs een prominente positie inneemt in de wijkvernieuwingsopgaven, zowel in sociaal-maatschappelijke zin als in de fysieke omgeving.
- recht doen aan de wensen van de schoolbesturen om goed onderwijs te kunnen geven in gebouwen die daarbij maximaal ondersteunen;
- passen bij de ambitie van Groningen om onderwijsinnovatiestad te zijn;
- invulling geven aan de duurzaamheidsambities waar gemeente en schoolbesturen gezamenlijk voor staan;
- passen binnen het budgettaire kader.

Het IHP geeft inzicht in de maatregelen die de komende jaren moeten worden getroffen om te komen tot een toekomstbestendige onderwijshuisvestingsportefeuille, die het onderwijs optimaal faciliteert. Het IHP schetst het uitvoeringsscenario en de financiële consequenties.

Op basis van het IHP kunnen gemeente en schoolbesturen proactief, langjarig huisvestingsbeleid voeren, strategische keuzes maken en besluiten integraal afwegen. Het IHP geeft daarmee de inhoudelijke en financiële kaders voor de onderwijshuisvesting weer. Het IHP richt zich op de periode 2020 tot en met 2039.

3.1 Harmonisatieopgave

Na de gemeentelijke herindeling van Groningen, Ten Boer en Haren is het onderwijshuisvestingsbeleid van de drie voormalige gemeenten geharmoniseerd. De drie voormalige gemeenten hadden ieder een eigen Integraal Huisvestingsplan of Scholenprogramma. In 2015 is het IHP voor de gemeente Groningen vastgesteld. Dit IHP betrof de periode 2016-2019 en had vooral de focus op de jaren 2016 en 2017. Mede vanwege de verwachte verschuivingen in het voortgezet onderwijs en de onduidelijkheid over de gevolgen van het aardbevingsbestendig maken, is de toezegging gedaan dat er in 2017 een update zou volgen. Die update is niet gemaakt in afwachting van de gevolgen van de gemeentelijke herindeling, de beleidswijzigingen vanuit Den Haag en de uitkomsten van het overleg tussen de sectorraden PO/VO en de VNG. Haren heeft eind 2017 een nieuw IHP met een stevige ambitie vastgesteld, ook voor de periode na de gemeentelijke herindeling. Ten Boer heeft geen recent IHP, daar is het Scholenprogramma als gevolg van de aardbevingsproblematiek leidend.

2019 was een overgangsjaar waarin de begrotingen van de drie gemeenten zijn samengevoegd en een nieuw IHP is opgesteld voor de nieuwe gemeente.

3.2 Proces totstandkoming IHP

Voor de totstandkoming van het IHP is in nauwe samenwerking met de schoolbesturen een zorgvuldig proces doorlopen. Doelstelling was een beleidsrijk IHP, gebaseerd op een door gemeente en schoolbesturen gedeelde visie op o.a. het onderwijsaanbod en onderlinge samenwerking, de visie op de kwaliteit van de onderwijshuisvesting en samenwerking met stadsontwikkeling en wijkvernieuwing. De kaders voor de visie en ambitie zijn benoemd in de Houtskoolschets voor het IHP, die samen met de schoolbesturen is opgesteld en die in oktober 2018 aan de raadscommissie is gepresenteerd. Op basis van het vigerend gemeentelijk beleid en ambities en de uitkomsten van verdiepende gesprekken met schoolbesturen is de visie verder uitgewerkt en in december 2019 in de raadscommissie besproken.

Bij aanvang van het IHP-proces is eerst de huidige situatie goed in beeld gebracht. Begonnen is met een uitgebreide actualisatie van de onderwijshuisvestingsdata. Vervolgens zijn op basis van actuele leerlingenprognoses² knelpunten tussen ruimtebehoefte en beschikbare capaciteit van schoolgebouwen inzichtelijk gemaakt. Door middel van afzonderlijke enquêtes en vragenlijsten onder zowel gebruikers als schoolbesturen is de functionele en technische kwaliteit en ook de beleving in beeld gebracht. In overleg met de schoolbesturen is een weging van de kwaliteitscriteria vastgesteld. Hiermee is de prioritering in de noodzaak voor vervanging dan wel aanpassing van de gebouwen opgesteld. Deze prioritering is voor een aantal scholen bijgesteld omdat vernieuwing van schoolgebouwen een belangrijke bijdrage kan leveren aan het tegengaan van onderwijssegregatie en de versterking van de sociale cohesie in de wijk. De totstandkoming van de prioritering wordt in het IHP nader toegelicht. Op basis van de resultaten van de genoemde inventarisatie zijn maatregelen benoemd die nodig zijn om de onderwijshuisvestingsportefeuille op orde te brengen en te houden. De maatregelen zijn vertaald in kosten en in de tijd weggezet, resulterend in een investeringsprogramma voor de komende 20 jaar. Dit investeringsprogramma is concreet voor de eerste 4 jaar en indicatief voor de daaropvolgende 16 jaar.

² De gemeente laat om het jaar nieuwe leerlingen prognoses opstellen en stelt deze via het Digitaal Onderwijs Loket aan besturen ter beschikking. Tenzij een schoolbestuur daar gefundeerd bezwaar tegen maakt, of als blijkt dat de prognoses dusdanig afwijken van de realiteit, hanteren we deze prognoses.

4. Visie op onderwijs en onderwijshuisvesting

4.1 Inleiding

De basis voor het IHP is de visie van gemeente en schoolbesturen op het onderwijsaanbod, onderlinge samenwerking, samenwerking met aanpalende diensten en de visie op de kwaliteit van de onderwijshuisvesting. Een belangrijke basis voor de visie en ambities met betrekking tot het onderwijs en de onderwijshuisvesting is al beschreven in de in 2018 opgestelde Houtskoolschets voor het IHP, die in samenwerking tussen gemeente en schoolbesturen tot stand is gekomen. De visie zoals omschreven in de Houtskoolschets is verder aangescherpt. In gesprekken met de schoolbesturen is input verzameld, die is verwerkt in het voorliggend hoofdstuk van het IHP. Ook is de visie vanuit het vigerend gemeentelijk beleid en het coalitieakkoord 2019-2022 verder aangevuld. In de nieuwe gemeentelijke verordening voorzieningen huisvesting onderwijs die vanwege de harmonisatie is opgesteld voor de nieuwe gemeente, is in de artikelsgewijze toelichting en de bijlagen de link gelegd met het op te stellen IHP.

4.2 Ontwikkelingen en visie onderwijs

4.2.1 Onderwijssegregatie, gelijke kansen en zeggenschap

Goed onderwijs is essentieel voor de toekomst van de kinderen in onze gemeente. Alle jonge kinderen moeten een best mogelijke start in het onderwijs krijgen. Goed onderwijs in de veilige omgeving van een passend schoolgebouw is een belangrijk middel om de effecten van armoede en kansenongelijkheid te verkleinen. Alle kinderen hebben recht op goed onderwijs, ongeacht hun achtergrond, het inkomen van de ouders of de wijk waarin ze wonen. Toch neemt de onderwijssegregatie toe en is het hebben van gelijke kansen niet voor ieder kind de standaard.

In een gemengde wijk hoort de school ook een gemengd leerlingenbestand te hebben. Er is onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van de leerlingenpopulatie in het basis en voortgezet onderwijs in grote en middelgrote steden in de periode tussen 2008 en 2016. In het rapport 'de staat van het onderwijs'³ is te lezen dat in Groningen de verdeeldheid snel toeneemt. Om scholen in de stad een perfecte weerspiegeling te laten zijn van de inkomens in de wijk waarin ze staan, zou inmiddels 52 procent van de basisschoolleerlingen van school moeten veranderen. In 2008 was dat nog 42 procent. Voor een groot deel heeft de segregatie te maken met de samenstelling van de wijken waar scholen staan. In de wijk Helpman wonen bijvoorbeeld meer hoger opgeleiden dan in Vinkhuizen en dat is terug te zien op de scholen. Maar uit het inspectieonderzoek blijkt dat scholen vaak homogener zijn dan de buurt waarin ze staan. In Groningen is bijvoorbeeld een derde van de segregatie naar opleidingsniveau te wijten aan schoolkeuze van ouders en kinderen. Om segregatie tegen te gaan moet het onderwijs een prominente positie innemen in de wijkvernieuwingsopgaven, zowel in sociaal-maatschappelijke zin als in de fysieke omgeving.

Om kansenongelijkheid in het voortgezet onderwijs te voorkomen is het wenselijk om het voortgezet onderwijs in brede scholengemeenschappen aan te bieden en VMBO en Havo/VWO niet fysiek van elkaar te scheiden. De huisvesting van VMBO en Havo/VWO in één gebouw biedt daarnaast kansen voor een meer beroepsgerichte invulling van VMBO-TL en Havo doordat deze opleidingen makkelijker gebruik kunnen maken van de praktijklokalen.

Er moet extra aandacht worden gegeven aan die kinderen die nu worden belemmerd in het aangrijpen van alle kansen die het onderwijs biedt. Scholen kunnen een grote rol spelen bij het veilig en gezond opgroeien van kinderen. Een grotere betrokkenheid van en zeggenschap voor ouders, leerlingen en medewerkers bij de school en het onderwijs is wenselijk.

³ Onderwijsverslag De Staat van het Onderwijs 2016 2017, Inspectie van het Onderwijs Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, april 2018

4.2.2 Integraal aanbod 0-12 en multifunctionaliteit

Door een zo integraal mogelijk aanbod van onderwijs, kinderopvang, sport, welzijn, zorg en cultuur te creëren, krijgen kinderen in Groningen maximale kansen om hun talenten te ontwikkelen. Kinderen die een extra zetje nodig hebben worden actief benaderd om de aangeboden kansen aan te pakken. Dit integraal aanbod wordt gefaciliteerd in het vensterschoolconcept. De vensterscholen in de gemeente Groningen leveren daarmee een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van kinderen. In 2018 is in het strategisch beleidsplan "Venster op de wereld"⁴ opgenomen dat het de ambitie van de gemeente is om iedere basisschool een vensterschool te laten zijn. Om een school als een vensterschool te laten werken moeten opvang en onderwijs in ieder geval op een viertal onderdelen samenwerken:

- het formuleren van een gezamenlijke pedagogische visie,
- het opstellen van een doorgaande ontwikkelingslijn,
- het samenwerken op het gebied van ondersteuning
- en het creëren van zorg en educatief partnerschap tussen vensterscholen en ouders.

De vensterschool levert een bijdrage aan het opbouwen van een gemeenschap waar ieder kind bij hoort, waar ieder kind het beste uit zichzelf kan halen. De vensterschool biedt ieder kind een veilige omgeving waar 'van 8 tot 18 uur' een integraal programma wordt aangeboden.

Sinds 2013 hebben 27 scholen in de stad Groningen zich samen met hun partners verder ontwikkeld als vensterschool, óf in de vorm van een zelfstandige vensterschool óf als onderdeel van een samenwerking van meerdere scholen in een zogenaamde vensterwijk. Ook in de gemeente Haren is een brede school gevormd waarin de school samenwerkt met partners zoals kinderopvang en CJG en in de nieuwbouw van het Kindcentrum Ten Boer wordt naast onderwijs ook kinderopvang gehuisvest. In de wijken Tuinwijk/ Selwerd/ Paddepoel, Vinkhuizen en Hoogkerk zijn grotere vensterscholen ontwikkeld. In deze vensterscholen zijn naast het onderwijs o.a. kinderopvang, peuterspeelzalen, voor- en naschoolse opvang, bibliotheekfilialen, sportvoorzieningen (sporthal, gymzalen, zwembad), instellingen voor maatschappelijke dienstverlening, buurt- en jeugdvoorzieningen, enz. ondergebracht.

Scholen vormen een gemeenschap en zijn een belangrijke ontmoetingsplek voor kinderen én voor ouders. De scholen zijn partners, die een belangrijke rol spelen in het positief opgroeien en we zien een duidelijke link met jeugdhulp. Scholen kunnen signaleren en opvangen.

4.2.3 Onderwijsaanbod

Beschikbaarheid en bereikbaarheid onderwijs

Openbaar onderwijs moet voor iedereen beschikbaar zijn. De gemeente Groningen streeft ernaar om in het stedelijk gebied⁵, zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, binnen een straal van 1 km voor ieder kind een openbare basisschool ter beschikking te hebben. Daarnaast wordt een divers aanbod van verschillende onderwijsdenominaties en onderwijsconcepten en een goede verdeling en spreiding van alle onderwijs nagestreefd. De voor de nieuwe gemeente aangepaste stichtings- en opheffingsnormen voor de basisscholen maken het mogelijk dat ook in de kleine dorpen een aanbod van basisonderwijs kan blijven bestaan. Dat betekent dat we ook in de dorpen binnen de gemeente blijven opteren voor kwalitatieve goede onderwijshuisvesting voor kleinere scholen.

Onderwijsaanbod

Het curriculum verandert en er wordt meer aansluiting gezocht bij de maatschappij en arbeidsmarkt. Deze onderwijsvernieuwing heeft ook gevolgen voor de manieren waarop onderwijs wordt vormgegeven en lessen worden gegeven. Ontwikkelingen als gepersonaliseerd leren en betekenisvol leren leiden tot een behoefte aan andere vormen van onderwijshuisvesting.

⁴ 'Venster op de Wereld, Samenwerken aan kansen voor kinderen op de vensterschool in Groningen', gemeente Groningen, 2018

⁵ Met het stedelijk gebied wordt het gebied genoemd waar de stedelijke opheffingsnormen van toepassing zijn.

Internationaal onderwijs

Kennis, innovatie en ondernemerschap zijn de belangrijkste pijlers onder de regionale economie. De gemeente Groningen blijft de groei van werkgelegenheid, door onder andere de vestiging van internationale ondernemers in de regio, stimuleren. Groningen werkt verder aan de ontwikkeling als internationale, innovatieve kennis- en onderwijsstad. Het aanbod van internationaal onderwijs is een belangrijke voorwaarde voor een goed vestigingsklimaat voor internationale bedrijven en voor de werving van internationaal talent.

De laatste jaren is het internationaal onderwijs in Groningen aanzienlijk gegroeid. Ook het aanbod van tweetalig onderwijs neemt toe. Naar de toekomst moet verdere groei van internationaal onderwijs mogelijk blijven.

Tienerscholen

Op diverse plekken in het land ontstaan bij wijze van pilot initiatieven voor tienerscholen of 10-14-scholen. Doel van deze initiatieven is het versoepelen en verkleinen van de overgang van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs. De tienerscholen zijn een samenwerking tussen een basisschool en een middelbare school. Het onderwijs op de tienerscholen vormt een doorlopende leerlijn. Leerlingen stappen niet na groep 8 over, maar blijven in plaats daarvan tot hun 14^e jaar op de basisschool. Zo krijgen leerlingen meer tijd om te ontdekken wat ze willen en wat bij ze past. Door een aantal schoolbesturen binnen de gemeente Groningen worden de kansen en mogelijkheden voor samenwerking in een tienerschoolconcept verkend, maar er zijn momenteel geen concrete plannen voor de vorming van tienerscholen.

4.2.4 Passend onderwijs

Scholen hebben per 1 augustus 2013 de zorgplicht om een passende onderwijsplek voor ieder kind te realiseren. Deze zorgplicht houdt in dat zodra scholen niet tegemoet kunnen komen aan de zorgbehoefte van een kind de school verantwoordelijk is om in overleg met de ouders en schoolbesturen binnen de regio wel een passend onderwijsaanbod te realiseren. De samenwerking tussen de scholen en het overleg over inzet van onderwijs- en zorgarrangementen vindt plaats in de Samenwerkingsverbanden. Doelstelling van de invoering van Passend Onderwijs was dat meer leerlingen in het reguliere onderwijs blijven. Deze doelstelling is ten dele behaald. De invoering van Passend Onderwijs heeft er ook toe geleid dat de problematiek binnen het (voorgezet) speciaal onderwijs toeneemt, doordat doorverwijzing van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte vanuit het regulier onderwijs soms pas plaatsvindt, wanneer er al sprake is van omvangrijke problematiek. Overleggen over de zorgverlening aan leerlingen vinden steeds vaker geclusterd op school plaats. De invoering van het passend onderwijs wordt in 2020 landelijk geëvalueerd.

Met onderwijshuisvesting willen we bijdragen aan het vormgeven van passend onderwijs, zowel binnen het reguliere als het speciale onderwijs. De samenwerkingsverbanden PO en VO hebben een belangrijke rol om dit passend onderwijs vorm te geven en vanuit onderwijshuisvesting hebben we daarbij als gemeente een faciliterende rol.

Het delen van expertise en voorzieningen en de mogelijkheid om (individuele) leerlingen de mogelijkheid te bieden in symbiose lessen te volgen in het regulier onderwijs leiden tot meerwaarde voor het onderwijs aan leerlingen in het (voorgezet) speciaal onderwijs. Daarnaast wordt ook voor speciaal onderwijs het belang ingezien van samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs.

In juli 2016 is het VN-verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap in werking getreden. In dit verdrag is bepaald dat landen moeten zorgdragen voor een inclusieve samenleving. Een onderdeel van de inclusieve samenleving is inclusief onderwijs. Inclusief onderwijs is onderwijs dat voor alle leerlingen toegankelijk is. Het recht op inclusief onderwijs houdt in dat niemand wordt uitgesloten vanwege een beperking en iedereen welkom is. Kinderen leren, spelen en werken samen en ieder kind kan zich optimaal ontwikkelen, met de ondersteuning en zorg die daarvoor nodig is. Kinderen hebben gelijke kansen en hebben respect voor elkaar en voor de verschillen tussen elkaar. Door de schoolbesturen worden zowel de kansen als belemmeringen van inclusief onderwijs gezien. Zij onderschrijven de ambitie van gelijkheid voor alle leerlingen, maar zien gelijk dat het vanwege specifieke ondersteuningsbehoefte niet voor niet alle leerlingen wenselijk en mogelijk is om onderwijs te volgen binnen het reguliere onderwijs.

4.2.5 Ruimte voor beweging

Bekend is dat een veelzijdige motorische ontwikkeling van kinderen belangrijk is voor de gezondheid, fitheid en sportieve prestaties en mogelijk ook voor cognitieve prestaties. Als de inrichting van schoolgebouwen en terreinen uitnodigt tot balanceren, klimmen, springen, rennen en noem maar op, biedt het gebouw gedurende de basisschoolperiode een podium voor kinderen om zich op een vanzelfsprekende manier veelzijdig te ontwikkelen.

Een natuurlijke, groene speelomgeving stimuleert een meer gevarieerd en creatief speelgedrag. Met name fantasierijk, exploratief en constructief speelgedrag komt vaker voor in natuurlijke dan in niet-natuurlijke speelomgevingen. Daarnaast passen groene schoolpleinen ook goed in onze ambitie om de gevolgen van de klimaatverandering op te vangen (klimaatadaptatie).

4.3 Kaders voor onderwijshuisvesting

4.3.1 Huisvesting afgestemd op behoefte

Schoolgebouwen voor het voortgezet onderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs worden gebruikt als stedelijke en vaak ook solitaire onderwijsvoorzieningen. Basisscholen daarentegen zijn op een enkele uitzondering na gericht op een kleiner voedingsgebied, veelal op wijkniveau. Het onderwijsaanbod is door verschillende invloeden in ontwikkeling. De onderwijshuisvestingsportefeuille moet worden afgestemd op de veranderende behoefte. Ontwikkelingen als IKC-vorming, groei van internationaal onderwijs, veranderingen als gevolg van invoering van passend onderwijs, maar ook de toename en verschuiving van de vraag naar onderwijs door nieuwbouw in o.a. Meerstad, Harener Holt en op korte termijn ook de Held III en het Suikerfabriek terrein leiden tot wijzigingen en verschuivingen in de behoefte naar onderwijshuisvesting.

De gemeente Groningen streeft naar een efficiënte inzet van onderwijshuisvesting en de financiële middelen hiervoor. De omvang van permanente huisvesting wordt afgestemd op de ruimtebehoefte op lange termijn. Bij wijk- en stadsontwikkeling wordt op basis van een integrale voorzieningenvisie de omvang en spreiding van onderwijsvoorzieningen bepaald. Voor piekperiodes wordt gezocht naar tijdelijke oplossingen door middel van het gebruik van bestaande leegstand binnen het voedingsgebied of, wanneer medegebruik niet mogelijk is, de inzet van tijdelijke lokalen. Ook kunnen schoolbesturen binnen een voedingsgebied onderling afspraken maken over sturing op leerlingenaantallen, door door te verwijzen naar andere scholen in het voedingsgebied. Doelstelling is om in goed overleg tussen schoolbesturen onderling en tussen gemeente en schoolbesturen tot passende huisvestingsoplossingen te komen. Wanneer het overleg niet leidt tot passende oplossingen kan de gemeente de in de verordening opgenomen sturingsinstrumenten inzetten.

Schoolbesturen en gemeente hebben intensieve afstemming over door schoolbesturen te hanteren strategische plannen en voorgenomen beleidskeuzes op korte en lange termijn, wanneer deze consequenties kunnen hebben voor de onderwijshuisvesting. Uitgangspunt voor de gemeente is dat eerst wordt onderzocht of wijzigingen in huisvestingsbehoefte kunnen worden opgevangen binnen de eigen locaties van de betreffende onderwijsinstelling.

Aanbieders van (voortgezet) speciaal onderwijs zoeken samenwerking met het regulier onderwijs om het onderwijs aan hun leerlingen te verrijken en de kansen voor hun leerlingen te vergroten. Hieruit ontstaat de behoefte om dichtbij het regulier onderwijs gehuisvest te zijn, zodat het beter mogelijk is onderwijsvoorzieningen te delen en expertise uit te wisselen.

Een normatieve overcapaciteit van 10 tot 15 procent is aanvaardbaar om fluctuaties in de ontwikkeling van aantallen leerlingen op te kunnen vangen en om voldoende onderdak te bieden aan verhuur aan kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en voor- en naschoolse opvang. Door uitbreiding op bestaande gebouwen of bij krimp door inzet van vrijkomende onderwijsruimten en deze aan te passen zijn er meer mogelijkheden om onderwijs-plus voorzieningen voor 0 tot 12-jarigen te realiseren. Onderwijshuisvesting is een gezamenlijke opdracht van gemeente en schoolbesturen en vraagt om afstemming en maatwerk. Wanneer de gemeente budget beschikbaar stelt voor een (ver)nieuwbouwopgave maken gemeente en

schoolbesturen afspraken over bouwheerschap en eigendom en richten zij samen in overleg een projectorganisatie in waarin projectsturing en besluitvorming gewaarborgd is.

4.3.2 Huisvesting als middel tegen onderwijssegregatie

Segregatie en terugloop van het aantal leerlingen gaan vaak samen. We bestrijden segregatie door te streven naar aantrekkelijke en evenwichtige wijken met een gevarieerd woonaanbod dat ruimte biedt aan alle bevolkingsgroepen en leeftijden. Daarvoor moet ook worden gezorgd dat elke school een kwalitatief goed lesaanbod kent, zodat er voor ouders geen redenen kunnen zijn om niet voor een school in de wijk te kiezen. Uiteraard zonder afbreuk te willen doen aan de vrije schoolkeuze van ouders. De vensterschool is een kwalitatief hoogwaardig, toonaangevend en toegankelijk gebouw dat een centrale, prominente positie in de wijk heeft en dat uitnodigt het gebouw te bezoeken en anderen te ontmoeten.

Binnen wijkvernieuwingprojecten moeten de scholen, de schoolomgeving, met veelal een ruimtelijk en sociaal centrale plek in de wijk een steviger rol krijgen dan in het verleden wel eens het geval is geweest. Vooral in de huidige en toekomstige wijkvernieuwinggebieden waar de categorie scholen van 40 jaar en ouder staan. Segregatie speelt, naast criteria als de technische en functionele kwaliteit, de belevingswaarde en andere criteria, zoals leerlingenprognoses, een rol in de afweging om over te gaan tot vervangende nieuwbouw of renovatie en aanpak van de schoolomgeving. Eerder overgaan tot (vervangende) nieuwbouw of renovatie in achterstandswijken vraagt om extra gemeentelijke investeringen.

Segregatie of motieven vanuit de wijkvernieuwing kunnen een aanleiding zijn om aan een vervangend nieuwbouw- of renovatieproject een hogere prioriteit te geven en deze in de tijd qua fasering ten opzichte van andere projecten naar voren te trekken. Een mooi nieuw gebouw is echter geen garantie dat ook op langere termijn, segregatie afneemt, het aantal leerlingen van een school stabiliseert of weer toeneemt. Dat is uiteraard vooral afhankelijk van de onderwijskwaliteit, een integraal aanbod van kinderopvang, sport, welzijn, zorg en cultuur, schoolbestuurlijk beleid, ontwikkelingen in de wijk en van vele andere factoren.

4.3.3 Vensterscholen

Daar waar we nieuwe schoolgebouwen realiseren of waar gebouwen worden gerenoveerd, is het goed om samen met de school (bestuur of directie) te kijken naar de mogelijkheden van medegebruik/multifunctionaliteit. Dat anderen (bijvoorbeeld wijkorganisaties, cultuur aanbieders) er ook gebruik van kunnen maken. Nieuwbouw voor het basisonderwijs heeft de afgelopen jaren nagenoeg zonder uitzondering plaatsgevonden vanuit de vensterschool-gedachte. Overal in Nederland wordt langs deze lijnen, al dan niet onder de noemer van de Brede School of (Integraal) Kind Centrum ((I)KC), flexibel en multifunctioneel gebouwd. Dit beleid zetten we in Groningen de komende jaren voort in het Vensterschoolconcept. Daarbij werken we aan een verdere doorontwikkeling van de Vensterschool 3.0 waarin de IKC-vorming wordt opgenomen. De onderwijshuisvesting heeft een logische plek in de wijk en het sociale domein. De ruimten in het gebouw zijn toegankelijk voor de wijk en nodigen uit tot ontmoeting. Het gebouw is ontworpen, zo dat het kan worden herverkaveld en verhuurbaar is in afzonderlijke gebouwdelen een compartimentering heeft die multifunctioneel gebruik mogelijk maakt.

Gezamenlijke huisvesting is niet noodzakelijk om de vensterschoolsamenwerking te bewerkstelligen, maar bevordert dit wel. De gemeente wil in ieder geval zorgen voor een fysieke infrastructuur voor nabijheid en ontmoeting. Het kan gaan om gezamenlijke ontmoetings- en/ of personeelsruimtes voor medewerkers van verschillende disciplines, voor ouders en kinderen. Maar ook om ruimten voor bijvoorbeeld peuteropvang of de BSO.

Bij vervangende nieuwbouw voor functioneel verouderde gebouwen wordt gekozen voor multifunctioneel gebruik. Per locatie wordt nagegaan of aanvullende voorzieningen aanhakend bij het vensterschool-concept mogelijk zijn. De gemeente is in principe de eigenaar van gebouwen met meerdere gebruikers (zoals scholen, kinderopvang, sport, buurthuis, bibliotheek etc.) en geeft deze in gebruik aan het onderwijs en verhuurt of verpacht de andere delen.

Veel schoolgebouwen zijn 40 jaar of ouder en stammen uit een periode waarbij meervoudig gebruik nog niet aan de orde was. Ze zijn daar ook nu nog niet voldoende op ingericht. Ook de gedateerde huisvesting van

het (V)SO faciliteert de multidisciplinaire zorg rondom de leerlingen onvoldoende. Waar dat mogelijk is wordt het proces om ook de oudere gebouwen op de multifunctionele ontwikkeling aan te passen gestimuleerd en gefaciliteerd.

Binnen de huidige regelgeving heeft het onderdak brengen van elke leerling de hoogste prioriteit. Dat betekent dat de eerste focus ligt op het bouwen van nieuwe scholen en gymnastiekvoorzieningen in nieuwe stadsdelen. Als nieuwe scholen worden gerealiseerd wordt ervoor gekozen om in dergelijke projecten ook ruimte voor kinderopvang, voor- en naschoolse opvang en eventueel andere aan het onderwijs gerelateerde voorzieningen mee te nemen. In nieuwe wijken moeten daarnaast de nodige gemeentelijke investeringen worden gedaan voor het bewegingsonderwijs. Gemeentelijke zaalruimte waar ook avond en weekend gebruik door sportverenigingen mogelijk is. Deze gym-/ sportzalen worden beheerd door Sport050.

De multifunctionele gebouwen kennen doorgaans een andere bekostiging. De kapitaallasten van de investering in het onderwijsdeel worden gedekt binnen het budget onderwijshuisvesting. De gemeentelijke investeringen in andere bouwdelen voor bijvoorbeeld kinderopvang, welzijn, cultuur e.d. worden niet uit onderwijsmiddelen, maar structureel gedekt uit de opbrengsten van huur, pacht e.a. financieringsconstructies. De uitwerking van eigendoms-, eventuele gebruik(onderwijs)- en huurconstructies moeten hiermee in lijn worden gebracht.

4.3.4 Kwaliteit onderwijsgebouwen

Onderwijshuisvesting is één van de instrumenten waar scholen en de gemeente mee kunnen sturen om nu en in de toekomst goed onderwijs te verzorgen. De kwaliteit van schoolgebouwen is een voorwaarde voor goed onderwijs. Een goed onderwijsgebouw heeft een positief effect op het gedrag, welbevinden en het leerproces van de leerlingen en leerkrachten die het gebouw dagelijks gebruiken en draagt daardoor bij aan het optimaal kunnen presteren door leerlingen en medewerkers. Bij de kwaliteit spelen o.a. techniek, functionaliteit, beleving en ambitie een belangrijke rol. Het kwaliteitskader van Ruimte OK⁶ is daarbij het uitgangspunt. In dit kwaliteitskader is gedetailleerd aangegeven aan welke kwaliteitseisen een schoolgebouw als goede leer- en werkomgeving moet voldoen. Ook is een financiële vertaling gemaakt van de kwaliteitseisen. Het opent de deur naar nieuwe samenwerkings- en investeringsmogelijkheden en een meer integrale levensduurbenadering van het schoolgebouw. Het programma van eisen 'Frisse Scholen' is geïntegreerd in dit kwaliteitskader. Zo is de gebouwkwaliteit met betrekking tot de binnenklimaataspecten lucht, temperatuur, licht en geluid ook gewaarborgd. Op basis van de resultaten van onder gebruikers en gebouwbeheerders uitgezette enquêtes en vragenlijsten is in beeld gebracht hoe de schoolgebouwen worden ervaren. De gemiddelde kwaliteitsscore van de Groningse schoolgebouwen ligt op het landelijk gemiddelde. Maar de kwaliteit van een deel van de onderwijshuisvesting wordt als onvoldoende ervaren.⁷ De doelstelling van het IHP 2020-2039 is om gedurende de looptijd van het IHP alle onderwijshuisvesting op een minimum acceptatieniveau te brengen. Met dit kwaliteitsniveau faciliteert het schoolgebouw het onderwijs in voldoende mate.

Functioneel

Het gebruikersperspectief wordt in het nieuwe IHP – naast alle andere afwegingsaspecten - zwaarder meegewogen in beslissingen over wat te doen met een gebouw. Met de schoolbesturen is bepaald wat de belangrijkste variabelen zijn vanuit gebruikersperspectief. De gebruikswaarde en functionaliteit van een schoolgebouw moeten zo optimaal mogelijk op de te huisvesten doelgroepen zijn afgestemd. De inrichting van het schoolgebouw moet het onderwijsinhoudelijk concept zo optimaal mogelijk ondersteunen. De verandering van het curriculum leidt tot de behoefte aan een andere vorm van onderwijshuisvesting. Moderne onderwijsconcepten vragen doorgaans meer open ruimten, het gebruik van lespleinen en ruimten voor individueel en groepswork. Traditionele schoolgebouwen met 'klassen-gang'-structuur lenen zich niet altijd voor deze moderne onderwijsconcepten.

⁶ <https://www.ruimte-ok.nl/thema/kwaliteitskader-huisvesting>

⁷ De gemiddelde score van de Groningse schoolgebouwen is 5,7 en komt overeen met het landelijk gemiddelde (*Schoolgebouwen primair en voortgezet onderwijs: de praktijk gecheckt (2016)*, Algemene Rekenkamer)

Multifunctioneel en flexibel

Een schoolgebouw heeft voldoende geschikte ruimten en faciliteiten horend bij het Vensterschool- of IKC-concept. Ruimten in het gebouw zijn multifunctioneel te gebruiken en kunnen door de verschillende partners worden gedeeld. Een school heeft een logische, centrale plek in de wijk, zodat buurtbewoners er elkaar kunnen ontmoeten en de multifunctionele ruimten benut kunnen worden voor wijkactiviteiten.

Nieuwe schoolgebouwen zijn toekomstbestendig, doordat ruimte-indelingen met beperkte ingrepen kunnen worden aangepast. Het is mogelijk om (onderdelen van) het schoolgebouw her te bestemmen voor een andere doelgroep, wanneer de ruimtebehoefte wijzigt. Het beleid van de gemeente Groningen is erop gericht de beschikbare leegstand in schoolgebouwen te benutten voor onder andere het vormgeven van de transitie in het sociaal domein, passend onderwijs en verhuur aan voor- en naschoolse opvang en andere vormen van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk. Buitenschoolse opvang, kinderdagopvang en initiatieven op dit vlak behoren vooral aan de markt. Maar de gemeente denkt graag mee bij integratie van dergelijke functies in leegstaande lokalen binnen schoolgebouwen ter ondersteuning van doorlopende leerlijnen.

Beleving en ambitie

Een basisschool is in veel gevallen ook een wijk- of een dorpsvoorziening en vervult voor ouders en kinderen vaak een centrale rol in hun directe leefomgeving. Niet alleen het gebouw maar ook het plein als speelruimte voor kinderen. De jeugd brengt een groot deel van hun tijd door in en om een schoolgebouw. Scholengebouwen en hun directe omgeving weerspiegelen de gezamenlijke kwaliteitsambitie in (nieuwe) wijken, de relatie met de bebouwde omgeving qua architectuur, de gewenste multifunctionaliteit.

Natuurlijk staat de functionaliteit van een gebouw voor het onderwijs voorop, maar we vinden de kwaliteit van het gebouw en de omgeving, net als de plek in de wijk of het dorp, ook een belangrijk aspect, niet alleen qua onderhoud maar ook qua architectonische uitstraling. Als nieuwe wijken worden ontwikkeld krijgt het schoolgebouw met een passende uitstraling centraal in de wijk een markant en herkenbare plek. De belevingswaarde van een schoolgebouw wordt gevormd door technische aspecten maar ook de emotionele en architectonische waarde, inrichtingselementen, cultuurhistorische aspecten en een eventuele monumentale status.

Naast de beleving van het gebouw is natuurlijk ook de ambitie van het schoolbestuur met dit gebouw van belang. Gebouwen en hun, bij voorkeur, groene pleinen zijn niet alleen voor onderwijs, maar ook voor kinderopvang, bewegen, spelen en ontmoeting in de wijk. Waar de gemeente bij nieuwbouw investeert in een groene schoolomgeving is voor de bestaande onderwijshuisvesting de transformatie van de 'stenen' pleinen naar een groene schoolomgeving met name de verantwoordelijkheid voor schoolbesturen.

4.4 Veilige onderwijsgebouwen

Een schoolgebouw moet veilig zijn. Daarom volgen wij de bepalingen uit het Bouwbesluit en waar nodig de Nederlandse Praktijk Richtlijn 9998 (NPR). Deze laatste is nodig wanneer het schoolgebouw zich in het aardbevingsgebied bevindt. De versterking en (ver)nieuwbouw van de scholen in de voormalige gemeente Ten Boer worden uitgevoerd op basis van het Scholenprogramma Groningen. Het aardbevingsbestendig bouwen en het versterken van bestaande bouw leiden tot hogere kosten. Binnen het onderwijsbudget zijn geen middelen beschikbaar voor de meerkosten van het aardbevingsbestendig bouwen. Voor vergoeding van de eventuele meerkosten moet een aanvraag worden ingediend bij de Nationale Coördinator Groningen. Op basis van de Nieuwbouwregeling, en uiteindelijk een nog vast te stellen publiekrechtelijke regeling, worden de aanvragen voor tegemoetkoming in de meerkosten beoordeeld.

4.4.1 Duurzame, energie neutrale onderwijsgebouwen

Per 1 januari 2015 zijn de in het Bouwbesluit opgenomen wettelijke eisen met betrekking tot de energieprestatie van schoolgebouwen aangescherpt. De Groningse Standaard voor duurzaamheid is gesteld op een score van minimaal een 8 op de thema's van GPR gebouw. Met ingang van 1 juli 2020 worden de eisen voor de energieprestatie verder verhoogd. Schoolgebouwen moeten dan voldoen aan de BENG-eisen (Bijna Energie Neutraal Gebouw). Daarmee worden eisen gesteld aan de maximale energiebehoefte, een maximum aan het gebruik van fossiele energie en een minimum aandeel hernieuwbare energie.

De Groninger ambitie ligt echter hoger dan 'BENG', namelijk 'ENG'= energie neutraal in 2035. Hiervoor hebben gemeente en schoolbesturen in 2017 een convenant gesloten. De daarin geformuleerde ambitie – waarin de scholen en de gemeente een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben - moet de komende jaren door gemeente en schoolbesturen worden vertaald in concreet beleid. Gasloze onderwijshuisvesting is hierbij de norm. Uiteraard niet alleen in geval van nieuwbouw of renovatie, maar op termijn voor alle bestaande schoolgebouwen.

Deze ambitie moeten we de komende jaren met de schoolbesturen vertalen in concreet beleid, waarin ook afspraken worden gemaakt over de financiële bijdrage van schoolbestuur en gemeente. Uiteraard niet alleen in geval van nieuwbouw of renovatie, maar voor alle bestaande schoolgebouwen. Op basis van het IHP kan worden geconcludeerd welke bestaande onderwijsgebouwen voor 2035 niet in aanmerking komen voor (ver)nieuwbouw. Voor deze gebouwen kan in de aanloop naar 2035 een verduurzamingsopgave worden uitgewerkt en uitgevoerd.

De invoering van de BENG eisen zal leiden tot een toename van de investeringskosten. Het is nog onduidelijk of en hoe deze meerkosten worden gecompenseerd. Over de verdeling van de kosten: over meerkosten ten opzichte van ENG ten opzichte van BENG moeten afspraken gemaakt worden tussen gemeente en schoolbesturen. Besparingen in de exploitatiekosten door lagere energielasten kunnen door het schoolbestuur worden bijgedragen aan de investering in (ver)nieuwbouw. De financiering van de verduurzaming van de bestaande gebouwen is volgens de huidige wetgeving de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen.

4.4.2 Renovatie

Renovatie is tot op heden geen gemeentelijke verantwoordelijkheid. In het in 2017 door PO-raad, VO-raad en VNG opgestelde wetsvoorstel is voorgesteld om renovatie die de levensduur van het gebouw verlengt, ook als voorziening huisvesting onderwijs te beschouwen. Renovatie is een grootschalige en integrale aanpak van een bestaand schoolgebouw waarmee de levensduur verlengd wordt met ten minste 25 jaar en het gebouw weer voldoet aan de actuele functionele en kwaliteitseisen. Het gebouw is na renovatie qua functionaliteit, duurzaamheid, uitstraling en flexibiliteit weer geschikt voor het onderwijs en krijgt daarmee een startconditie die in technische zin gelijkwaardig is aan nieuwbouw. Renovatie is geen "zelfstandige voorziening", maar alleen als alternatief aan de orde als een schoolgebouw aan het einde van de technische en functionele levensduur en na afloop van afschrijvingstermijn van initiële nieuwbouw en/of eerder uitgevoerde renovatie(s) in aanmerking komt voor vervangende nieuwbouw. Voor de afweging tussen renovatie en nieuwbouw worden in het land momenteel verschillende varianten ontwikkeld. Bij de tijdens de uitvoering van het IHP te maken afweging tussen renovatie en nieuwbouw wordt te zijner tijd aangesloten bij de meest actuele afwegingsmodellen.

We willen in het nieuwe IHP onderzoeken of schoolbesturen kunnen mee investeren. Bij de investering in renovatie kan afstemming worden gezocht bij de onderhoudsplanning van het schoolbestuur en kunnen financiële middelen van gemeente en schoolbestuur worden samengevoegd. Het kan immers uit de meerjaren onderhoudsplannen (MJOP's) van de schoolbesturen blijken dat besparingen op de onderhouds- of andere exploitatie-uitgaven met realisatie van nieuwbouw of renovatie haalbaar zijn. Zodra de onderwijswetgeving is aangepast ontstaat er meer ruimte voor schoolbesturen in het primair onderwijs om te mogen investeren in huisvesting. De investeringsbijdrage van schoolbesturen is niet afdwingbaar. Maar we willen een vorm van vrijwillige samenwerking in financiering in het OOGO overeenkomen. Eventuele exploitatie voordelen met een redelijke terugverdientijd kunnen door de schoolbesturen dan als bijdrage bij vervangende nieuwbouw of renovatie worden ingezet. Ook regulier te verwachten onderhoudskosten (gebaseerd op het MJOP) om een gebouw op conditieniveau 2/ 3 te houden kunnen in de investeringsbijdrage worden verrekend.

Met de sectorraden PO/ VO en de VNG zijn wij van mening dat renovatie wel een plaats moet krijgen binnen de wet- en gemeentelijke regelgeving. We moeten dus nieuwe spelregels ontwikkelen. Renovatie van bestaande schoolgebouwen moet uit het oogpunt van verduurzaming een prominente rol krijgen binnen het gemeentelijk onderwijshuisvestingsbeleid.

4.4.3 Bewegingsonderwijs

Voor bewegingsonderwijs is er in de nabijheid van een school een gymzaal nodig. De gemeente is hiervoor verantwoordelijk. Het aantal gym uren dat we toekennen aan een school is gebaseerd op een landelijke norm, die afhankelijk is van het aantal leerlingen. Om het verlies als gevolg van reistijd e.d. te compenseren hanteren we voor het primair onderwijs 120% van de norm. Dit geldt dus niet bij de zalen die direct gekoppeld zijn aan een school. We hanteren in Groningen de in de verordening opgenomen afstandscriteria voor de beschikbaarheid van een gym-accommodatie. De gemeentelijke gymzalen worden beheerd door de gemeente (Sport050). In de avonden en 's weekends wil de gemeente dat ze zoveel mogelijk gebruikt kunnen worden door sportverenigingen en andere (sport)aanbieders. Voor de ruimtelijke en functionele eisen (oppervlakte en hoogte) van nieuw te realiseren gymvoorzieningen sluiten we aan bij de normen van de Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding (KVLO).

5. Wettelijk kader en gemeentelijke regelgeving

5.1 Wettelijke zorgplicht

De gemeente heeft de wettelijke zorgplicht om te voorzien in voldoende en kwalitatief goede huisvesting voor het onderwijs en bewegingsonderwijs. Daarnaast heeft de gemeente een rol in het in stand houden van het openbaar onderwijs. De zorgplicht is verankerd in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO), de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) en de Wet op de Expertise Centra (WEC). De gemeente heeft een zorg voor (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, eerste inrichting en onderwijsleerpakketten, herstel van constructiefouten en herstel en vervanging bij schade door bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld vandalisme of schade door weersomstandigheden). Gemeenten ontvangen via de algemene uitkering uit het Gemeentefonds van het Rijk financiële middelen om te kunnen voldoen aan deze zorgplicht. De gemeente is vrij om deze middelen naar eigen inzicht te besteden en weegt daarvoor de investeringen in onderwijshuisvesting af tegen haar andere taken en verantwoordelijkheden. De schoolbesturen gaan over de inhoud van het onderwijs en zijn verantwoordelijk voor onderhoud, aanpassingen, exploitatie en beheer van de onderwijshuisvesting. Hiervoor ontvangen zij middelen van het Rijk: de zogenaamde materiele instandhoudingsvergoeding (MI-vergoeding).

5.2 Status IHP, juridisch en als beleidskader

Met het wettelijk kader hebben de gemeente en schoolbesturen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de (kwaliteit van de) huisvesting van scholen. Tijdens het proces van het opstellen van het IHP zijn de gemeente en schoolbesturen gekomen tot een gezamenlijke visie op onderwijs in de gemeente Groningen en daarbij passende gebouwen. Ook zijn randvoorwaarden geformuleerd en is een meerjarenraming opgesteld voor de investeringen in de onderwijshuisvesting. De gemeenteraad stelt met dit IHP de visie kaderstellend vast.

De gemeente en de schoolbesturen spannen zich in om de in het IHP opgenomen maatregelen te realiseren. Zekerheid over de maatregelen, de planning en hoogte van de investeringsbedragen is er pas, na vaststelling van het uitvoeringsbesluit en bijhorend krediet door de raad.

De Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Groningen dient als 'juridisch vangnet' voor situaties waarin het IHP niet voorziet.

5.3 Tijdshorizon investeringsprogramma

Vastgoedbeslissingen vergen een langere horizon dan de vier jaar die tot op heden werd gehanteerd in de IHP's. Daarom is voor het voorliggend IHP een horizon van 20 jaar aangehouden. Dit komt ook tegemoet aan de wens van de schoolbesturen om hun onderhoudsverplichtingen goed te kunnen plannen in meerjaren perspectief. Uiteraard lukt het niet om alle ontwikkelingen voor de komende 20 jaar vast te leggen. Daarom wordt het IHP elke 4 jaar geactualiseerd en voor de eerstkomende vier jaar geconcretiseerd en wordt steeds een vooruitblik gegeven van de daaropvolgende 16 jaar. De praktijk leert dat zich onvoorziene ontwikkelingen zullen voordoen die van invloed zijn op beleid en middelen. Daarom wordt jaarlijks een gedetailleerd uitvoeringsprogramma voor het eerstvolgende jaar opgesteld en vastgesteld, zoveel als mogelijk binnen de kaders van de in de 4-jaarlijkse IHP-cyclus vastgelegde fasering van de voorzieningen.

Anticiperend op verwachte wijzigingen in de wetgeving wordt minder nadruk gelegd op de jaarlijkse aanvragencyclus en wordt toegewerkt naar meerjarige afspraken met de scholen, vooral als het gaat om de fasering van de grotere projecten voor (vervangende) nieuwbouw, renovatie en uitbreiding van schoolgebouwen.

Op basis van de meest actuele ontwikkelingen en gegevens (o.a. leerlingenprognoses, kwaliteitseisen etc.) kunnen via het jaarlijks vast te stellen uitvoeringsprogramma op onderdelen aanpassingen van het IHP worden bepaald. Voor het overleg over het IHP en het jaarlijkse uitvoeringsprogramma wordt aangesloten op het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO), dat in de gemeente Groningen gevoerd wordt in het Breed Besturen Overleg (BBO). Het OOGO wordt gericht op het bereiken van overeenstemming over de noodzakelijke afwijkingen van het vastgestelde IHP en het uit het IHP voortvloeiende uitvoeringsprogramma. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om het IHP jaarlijks ter discussie te stellen. Het IHP wordt immers eenmaal per 4 jaar door de raad vastgesteld. Over het IHP (1 x per 4 jaar) en de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's vindt voorbereidend overleg plaats in de Werkgroep Huisvesting Onderwijs (WHO) van het BBO en het OOGO wordt daarna bevestigd in het BBO.

5.4 Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs

Vanwege de gemeentelijke herindeling is de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs voor de nieuwe gemeente geharmoniseerd tot één nieuwe verordening. Deze is door de raad in december 2019 vastgesteld. De verordening is parallel aan het opstellen van het IHP geharmoniseerd en geactualiseerd, zodat met het uitvoeren van het IHP kan worden teruggevallen op deze nieuwe verordening. De belangrijkste aanpassingen van de verordening zijn:

- Kosten voor vervangende nieuwbouw en uitbreiding van schoolgebouwen worden vergoed op basis van begroting (feitelijke kosten). Als alternatief blijft vergoeding op basis van normvergoeding, zoals genoemd in bijlage IV van de verordening, mogelijk als het schoolbestuur daar om vraagt. Het prijspeil van de normvergoeding is aangepast en gebaseerd op de door de VNG doorgevoerde verhoging van de normbedragen met 40% ten opzichte van de voorgaande verordening.
- Doordat het begrip renovatie nog niet is opgenomen in de wetgeving over onderwijshuisvesting, is renovatie nog niet als volwaardig alternatief voor vervangende nieuwbouw opgenomen in de verordening. Om in de praktijk wel te kunnen anticiperen, is in de verordening, de artikelsgewijze toelichting en de bijlagen de link gelegd met het IHP. In het IHP zijn de randvoorwaarden voor de projecten voor vervangende nieuwbouw en/of als uitvoeringsvariant een beoogde renovatie opgenomen. De afweging tussen renovatie en vervangende nieuwbouw wordt daarmee praktisch gezien als onderdeel van het overleg over de uitvoering van een toegekende voorziening, in het geval dat deze is opgenomen in het IHP.
- Bij het hoofdstuk over vorderen van leegstand, medegebruik leegstaande capaciteit, is opgenomen dat een school voor tijdelijke huisvesting (tussen 5 en 15 jaar) van een basisschool kan worden verwezen naar capaciteit binnen het voedingsgebied van de school met een maximum van een straal van 2 km rond de school. Het voedingsgebied wordt gedefinieerd als een aaneengesloten gebied waaruit tenminste 80% van de leerlingen afkomstig is. Voor het (V)SO en VO is deze afstandsbepending er niet.

Voor een optimale uitvoering van dit IHP en goede samenwerking tussen gemeente en de, na de herindeling, 24 schoolbesturen, als ook actuele informatie en sturing op nodige en beschikbare capaciteit is het noodzakelijk dat met de nieuwe verordening ook een aantal werkafspraken tussen gemeente en schoolbesturen gemaakt wordt. Zo is het noodzakelijk dat de verordening wordt nageleefd. De gemeente zal hier ook nadrukkelijker op sturen. Te denken valt aan, toestemming vooraf voor verhuur of medegebruik, striktere naleving van procedures m.b.t. onder anderen termijnen, overleg en te volgens stappen, instemming met bouwplannen en begroting, het vervallen van aanspraak op bekostiging etc.

5.5 Stichtings- en opheffingsnormen

Vanwege de gemeentelijke herindeling heeft er een herziening van de gemeentelijke stichtings- en opheffingsnormen plaatsgevonden.

- De stichtingsnorm in de nieuwe gemeente bedraagt: 222

Voor de nieuwe gemeente Groningen is gekozen voor een gesplitste opheffingsnorm:

- Voor het stedelijk deel (Groningen stad en Haren): 153
- Voor het plattelandsdeel (overige kernen en gebieden): 38

Deze nieuwe stichtings- en opheffingsnormen treden met ingang van 1 januari 2020 in werking.

Door de Tweede Kamer is het wetsvoorstel 'Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen' aangenomen. Deze wet maakt het mogelijk om een school te stichten op basis van een pedagogisch-didactisch of onderwijskundig concept. Dat is nu alleen nog mogelijk in combinatie met een erkende geloofs- of levensovertuiging, terwijl er wel behoefte is aan vernieuwing en uitbreiding van het onderwijsaanbod. Het wetsvoorstel gaat nu ter behandeling naar de Eerste Kamer.

5.6 Leegstand, medegebruik en verhuur

Mede als gevolg van de demografische ontwikkeling en de wijziging van de samenstelling van wijken, hebben bepaalde scholen te maken met (normatieve) leegstand. In geval er bij andere, nabijgelegen scholen sprake is van tijdelijke aanvullende huisvestingsbehoefte dan kan verwezen worden naar de bestaande leegstand.

Wanneer de leegstaande onderwijshuisvesting niet in medegebruik is gegeven aan andere scholen, kan de ruimte door het schoolbestuur in medegebruik worden gegeven of worden verhuurd. Bij *medegebruik* maakt een derde partij gebruik van de beschikbare ruimten in een onderwijsgebouw; ofwel tegelijkertijd, ofwel opeenvolgend met het onderwijs. Medegebruik van een onderwijslocatie is toegestaan voor de huisvesting van onderwijs en educatie, of voor culturele maatschappelijke of recreatieve doeleinden. Voor het medegebruik wordt over het algemeen een gebruiksvergoeding in rekening gebracht bij de gebruiker. Medegebruik is alleen toegestaan als het "zich verdraagt met het onderwijs aan de in het gebouw gevestigde school". Gebruikers die vallen onder deze categorie zijn met overheidsmiddelen bekostigde instellingen voor culturele, maatschappelijke en recreatieve doeleinden. Omdat kinderopvang gezien wordt als een commerciële activiteit, kan ruimte niet voor kinderopvang in medegebruik worden gegeven, maar zal sprake zijn van verhuur.

Verhuur van ruimten in onderwijsgebouwen is toegestaan, mits het gehuurde niet gebruikt wordt als woon- of bedrijfsruimte als bedoeld in het Burgerlijk Wetboek. Concreet betekent het dat verhuur wel mogelijk is aan bijvoorbeeld kinderopvang of een huisarts. Niet mogelijk is verhuur als bijvoorbeeld restaurant, winkel of afhaaldienst. Net als bij medegebruik is verhuur enkel toegestaan als het zich verdraagt met het onderwijs aan de in het gebouw gevestigde school. Het schoolbestuur dient voor verhuur toestemming te vragen aan de gemeente. Voor structurele, door de gemeente goedgekeurde verhuur voor marktconforme activiteiten, zoals kinderdagopvang en buitenschoolse opvang, is de Wet Markt en Overheid van toepassing. Dit betekent dat voor verhuur marktconforme huurprijzen moeten worden gerekend. De door de gemeente te dragen kapitaallasten zijn verrekend in de huurprijzen en deze huurcomponent moet door de school worden afgedragen aan de gemeente.⁸

De gemeente Groningen is niet verantwoordelijk is voor het faciliteren van huisvesting voor buitenschoolse opvang, kinderdagopvang en laat initiatieven op dit vlak vooral aan de markt over. Maar omdat we belang hechten aan deze voorzieningen, denkt de gemeente graag mee bij integratie van dergelijke functies in

⁸ <https://vng.nl/artikelen/verhuur-schoolgebouwen>

leegstaande lokalen binnen schoolgebouwen ter ondersteuning van doorlopende leerlijnen. In het kader van het multifunctioneel en flexibel gebruik van beschikbare leegstand in accommodaties, is het beleid van de gemeente Groningen erop gericht deze te benutten voor onder andere het vormgeven van de transities in het sociaal domein, passend onderwijs en verhuur aan voor- en naschoolse opvang en andere vormen van kinderopvang.

Beleidsmatig is een normatieve overcapaciteit van 10 tot 15 procent aanvaardbaar om fluctuaties in de ontwikkeling van aantallen leerlingen op te kunnen vangen en om voldoende onderdak te bieden aan verhuur aan kinderdagopvang en voor- en naschoolse opvang. Op een aantal scholen is echter sprake van een (veel) grotere normatieve leegstand. Deze leegstand is uiteraard van invloed op het exploitatieresultaat van de school c.q. het schoolbestuur, omdat de rijksvergoedingen zijn gekoppeld aan de leerlingenaantallen. Dat geldt voor zowel het primair onderwijs, het speciaal onderwijs als het voortgezet onderwijs. Naarmate de normatieve leegstand toeneemt wordt het moeilijker voor een schoolbestuur om de gebouwexploitatie rond te krijgen. Voor deze scholen en schoolbesturen is het van belang de omvang van een school beter in evenwicht te brengen met het aantal leerlingen. Dat kan bijvoorbeeld betekenen, dat het gebruik van een dislocatie of een (voor eigendomsoverdracht vatbaar) gedeelte van een schoolgebouw wordt beëindigd of dat een deel van een gebouw met een aanpassing een andere functie krijgt. Dit onderwerp heeft ook de komende jaren onze aandacht en wij ondersteunen het betreffende schoolbestuur in het terugdringen van leegstand of overcapaciteit.

6. Systematiek prioritering schoolgebouwen

Vanwege de omvang en complexiteit van de onderwijshuisvestingsportefeuille, is gekozen voor een systematiek die op basis van zo veel als mogelijk objectieve criteria resulteert in een prioritering van alle onderwijsgebouwen in de gemeente Groningen. Bij de totstandkoming van deze prioritering spelen drie aspecten een rol.

- Ten eerste de (wettelijke) zorgplicht die de gemeente heeft om te voorzien in voldoende capaciteit van onderwijshuisvesting;
- Ten tweede is de kwaliteit van de bestaande onderwijsgebouwen van belang;
- Ten derde zijn inhoudelijke en sociale aspecten betrokken bij de prioritering, zoals de bijdrage die een school kan leveren aan de verbetering van de sociale cohesie en het tegengaan van onderwijssegregatie.

Deze drie aspecten worden hieronder nader toegelicht.

6.1 Ruimtecapaciteit en behoefte

Per school is een vergelijk gemaakt tussen de beschikbare capaciteit en de ruimtebehoefte. De ruimtebehoefte is bepaald op basis van de actuele leerlingenprognose per school en de in de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs opgenomen norm-m²'s en rekensystematiek. Wanneer een school beschikt over meerdere locaties of nevenvestigingen (zonder spreidingsnoodzaak), dan is de vergelijking tussen capaciteit per school/(hoofd)brinnummer gemaakt en is ervan uitgegaan dat capaciteit tussen verschillende locaties en vestigingen die onder één (hoofd)brinnummer vallen uitwisselbaar is.

Wanneer zich een ruimtetekort voordoet, dan wel dat dit op basis van prognoses verwacht wordt, dan moet de gemeente, vanuit haar (wettelijke) zorgplicht voor passende onderwijshuisvesting, zorgen voor extra capaciteit. Een capaciteitsopgave vraagt een adequate oplossing en heeft prioriteit ten opzichte van de minder urgente kwaliteitsvraagstukken en sociale thema's.

6.2 Gebouwkwaliteit

6.2.1 Weegfactoren

Om de prioritering op gebouwkwaliteit te kunnen bepalen zijn door de Werkgroep Huisvesting Onderwijs weegfactoren per kwaliteitscriterium voorgesteld. Door toepassing van deze weegfactoren is per schoolgebouw een totaalscore is berekend. Naarmate de gewogen score lager is, staat het schoolgebouw hoger in de prioritering.

Door de Werkgroep Huisvesting is een onderscheid gemaakt in de weegfactor 1 (laag), 2 (gemiddeld) en 3 (hoog). In de weging is de nadruk gelegd op de aspecten die betrekking hebben op functionele kwaliteit, locatie en verkeersveiligheid, gezondheid en energieprestatie. Het overzicht van weegfactoren is in bijlage 1 weergegeven. De weegfactoren zijn door het Breed Besturen Overleg vastgesteld.

6.2.2 Kwaliteitsmetingen

De kwaliteit van de huidige schoolgebouwen is per school in kaart gebracht. De functionele en technische kwaliteit van de schoolgebouwen is inzichtelijk gemaakt aan de hand van een door de directie, dan wel verantwoordelijke voor huisvesting, ingevulde vragenlijst en een onder de gebruikers gehouden enquête. De kwaliteit van de huisvesting is bepaald op 35 criteria met betrekking tot de aspecten exterieur, interieur, omgeving, gebruikersgroepen, functionaliteiten, gezondheid, duurzaamheid en onderhoud. Deze criteria zijn gebaseerd op het landelijk gehanteerde Kwaliteitskader Huisvesting van Ruimte-OK dat in afstemming met schoolbesturen, gemeenten en professionals is opgesteld. In dit Kwaliteitskader is gedetailleerd aangegeven

aan welke kwaliteitseisen een schoolgebouw als goede leer- en werkomgeving moet voldoen. Het Kwaliteitskader is een werkdocument met een reeks kwaliteitscriteria ten aanzien van de beleving, gebruik en techniek van een onderwijsgebouw. Per criterium is beschreven wat de verlangde minimumkwaliteit is. Het PO en het VO hebben ieder hun eigen Kwaliteitskader Huisvesting.

6.3 Inhoudelijke en sociale aspecten

Onderwijssegregatie of motieven vanuit wijkvernieuwing kunnen aanleiding zijn om aan op termijn benodigde maatregelen voor een vervangend nieuwbouw of renovatie van een schoolgebouw een hogere prioriteit te geven en deze in de tijd qua fasering ten opzichte van andere projecten naar voren te trekken. Scholen kunnen daarmee binnen wijkvernieuwingsprojecten een prominente rol vervullen. Daarom is er voor basisscholen, naast de prioritering op gebouwkwaliteit, ook een prioritering gemaakt op inhoudelijke en sociale aspecten van de school. Hiervoor is de door DUO gehanteerde achterstandsscore voor het toekennen van de onderwijsachterstandsmiddelen als indicator gebruikt. Deze score wordt door het CBS voor iedere school berekend op basis van de Cito-scores van de school en de omgevingskenmerken op gezins-, school- en buurtniveau⁹.

De scholen in Groningen hebben een achterstandsscore variërend van 0,0 tot 3,61. De scholen met een achterstandsscore van meer dan 1, die ook op het aspect kwaliteit onvoldoende scores en vanwege hun leeftijd op redelijke termijn in aanmerking komen voor vervangende nieuwbouw of renovatie, krijgen een hogere urgentie.

6.4 Maatregelen en investeringen

In afstemming met het Breed Besturen Overleg is gesteld dat het minimum acceptatieniveau van de kwaliteit van de onderwijshuisvesting een score van een 6 is. Dit betekent dat wanneer een gebouw lager dan een 6 scoort, er maatregelen moeten worden getroffen om het kwaliteitsniveau te verhogen. Doelstelling is om in de looptijd van dit IHP (20 jaar) *alle* onderwijshuisvesting minimaal op een voldoende basiskwaliteit te brengen. Met de maatregelen, en met name door transformatie¹⁰ en nieuwbouw, wordt een forse kwaliteitsslag gemaakt, waardoor deze scholen in een volgende meting ruim voldoende of goed zullen scoren. Hierdoor stijgt ook de gemiddelde kwaliteit van de onderwijshuisvesting van de huidige 5,7 naar een waarde die aanzienlijk boven het niveau van een 6 zal uitstijgen.

6.4.1 Maatregelen

Aan de hand van de resultaten van de kwaliteitsmetingen is per schoolgebouw bepaald welke maatregelen er nodig zijn om de kwaliteit te verbeteren. De volgende maatregelen zijn hierbij onderscheiden:

- Nieuwbouw/uitbreiding (energieneutraal);
- Transformatie, (levensduur verlengende renovatie);
- Upgrade:
 - Functioneel;
 - Technisch;
 - Verduurzamen.¹¹

In principe komt een schoolgebouw alleen voor nieuwbouw, transformatie of technische upgrade in aanmerking wanneer het gebouw meer dan 40 jaar oud is én eventuele renovatie meer dan 20 jaar geleden

⁹ 'De nieuwe onderwijsachterstandenindicator primair onderwijs', CBS d.d. oktober 2019

¹⁰ Onder transformatie wordt een levensduur verlengende renovatie verstaan, die resulteert in een kwaliteitsniveau dat (nagenoeg) gelijkwaardig is aan nieuwbouw.

¹¹ Onder verduurzamen worden maatregelen verstaan, die de energiestaat van het schoolgebouw verbeteren en daarmee de energielasten reduceren. Ondanks dat er een aanzienlijke sprong in het energielabel mag worden verwacht, zal het verduurzamen niet leiden tot een energieneutraal schoolgebouw.

is uitgevoerd. Wanneer maatregelen eerder noodzakelijk zijn, dan is het schoolbestuur verantwoordelijk voor het uitvoeren van de maatregel en draagt zij de kosten.

6.4.2 Indicatieve investeringskosten

Aan de maatregelen zijn indicatieve investeringskosten per m² toegekend. Op basis van deze kengetallen kan de hoogte van de kosten van de maatregelen worden ingeschat en kan het totale investeringsvolume dat nodig is om de kwaliteit op een minimaal acceptatieniveau te brengen worden geraamd. Daarbij is uitgegaan van de volgende kostenkengetallen per m² (bedragen zijn incl. btw, prijspeil 2020):

- Nieuwbouw/ uitbreiding: € 3.000
- Transformatie, (levensduur verlengende renovatie): € 2.100
- Upgrade:
 - Functioneel: € 775
 - Technisch: € 350
 - Verduurzamen: € 750

6.4.3 Verdeling kosten gemeente en schoolbestuur

Gemeente en schoolbesturen hebben de volgende afspraken gemaakt over de verdeling van de kosten van de treffen maatregelen.

6.4.3.1 Bijdrage nieuwbouw en transformatie

De schoolbesturen dragen bij aan de kosten voor nieuwbouw en transformatie. Deze investering betreft enerzijds de meerinvestering voor een energieneutraal gebouw (ENG) ten opzichte van een bijna-energieneutraal gebouw (BENG), die binnen afzienbare tijd wordt terugverdiend door lagere energielasten. Anderzijds betreft de bijdrage de door het schoolbestuur bespaarde onderhoudslasten vanaf het moment dat besloten is tot nieuwbouw of transformatie. Gemeente en schoolbestuur maken voor aanvang van de planvorming afspraken over de bijdrage in de maatregelen voor een energieneutraal gebouw. Ook worden afspraken vastgelegd over de technische staat waarin het oude pand wordt overgedragen, dan wel of sprake is van sloop. Op basis van de meerjaren onderhoudsplanning van het gebouw bepalen gemeente en schoolbestuur welke gereserveerde bedragen kunnen vervallen en daarmee kunnen worden aangewend voor de nieuwbouw of transformatie. In de bepaling van de in het IHP opgenomen investeringsomvang van nieuwbouw en transformatie is als kostenkengetal een gemiddelde bijdrage door de schoolbesturen van € 100/m² bvo gehanteerd. Voorwaarde voor deze investering is dat deze investeringen niet worden gehinderd door het huidige investeringsverbod dat de schoolbesturen beperkt in de mogelijkheden te investeren in het schoolgebouw. Naar verwachting wordt dit investeringsverbod met de aanstaande wetswijziging versoepeld.

6.4.3.2 Kosten functionele upgrade

De schoolbesturen zijn primair zelf verantwoordelijk voor functionele aanpassingen van de onderwijshuisvesting, wanneer dit vanuit het onderwijs verlangd wordt. Het schoolbestuur ontvangt hiervoor een vergoeding in de bekostiging van het ministerie van OCW voor de materiele instandhouding van de huisvesting. Daarom zijn functionele aanpassingen voor rekening van het schoolbestuur. De omvang van investeringen die schoolbesturen redelijkerwijs zouden moeten plegen om de functionele kwaliteit op orde te brengen is op basis van genoemde kostenkengetallen geraamd. Omdat de uitvoering de verantwoordelijkheid is van de schoolbesturen zijn deze maatregelen in het IHP niet expliciet benoemd.

6.4.3.3 Kosten verduurzamen

Wanneer uit de gebouwinventarisatie is gebleken dat er voor een gebouw sprake is van relatief hoge energielasten en daarmee de duurzaamheid van het gebouw als slecht beoordeeld is, dan kan er een verduurzamingsmaatregel worden toegekend. Gemeente en schoolbestuur betalen hiervan ieder de helft. De investering door het schoolbestuur wordt terugverdiend in de besparing in de energielasten als gevolg van deze verduurzamingsmaatregel. Ook voor deze maatregel geldt dat de energieprestatie wordt verbeterd tot een minimaal acceptatieniveau. Deze verduurzamingsmaatregelen leiden tot een aanzienlijke verbetering van de energieprestatie, maar leiden nog niet tot een energieneutraal gebouw. De kwaliteitsslag die gemaakt moet worden om voor 2035 alle huisvesting energieneutraal en gasloos te maken, valt buiten de scope van dit IHP. Hiervoor wordt een separaat proces doorlopen door schoolbesturen en gemeente.

7. Resultaten prioritering schoolgebouwen

7.1 Ruimtecapaciteit en behoefte

Voor alle scholen is op basis van de actuele leerlingenprognoses getoetst of de capaciteit nu en op termijn toereikend is. De toets is op schoolniveau (brinnummer) uitgevoerd, waarbij de totale capaciteit van een school, inclusief nevenvestigingen (zonder spreidingsnoodzaak) en dislocaties in ogenschouw is genomen. Naast de scholen in nieuwbouwwijken is op enkele scholen sprake van een uitbreidingsnoodzaak. Deze uitbreidingsnoodzaak wordt opgevangen in plannen voor vervangende nieuwbouw, dan wel in plannen voor uitbreiding. Deze maatregelen zijn omschreven in hoofdstuk 8.

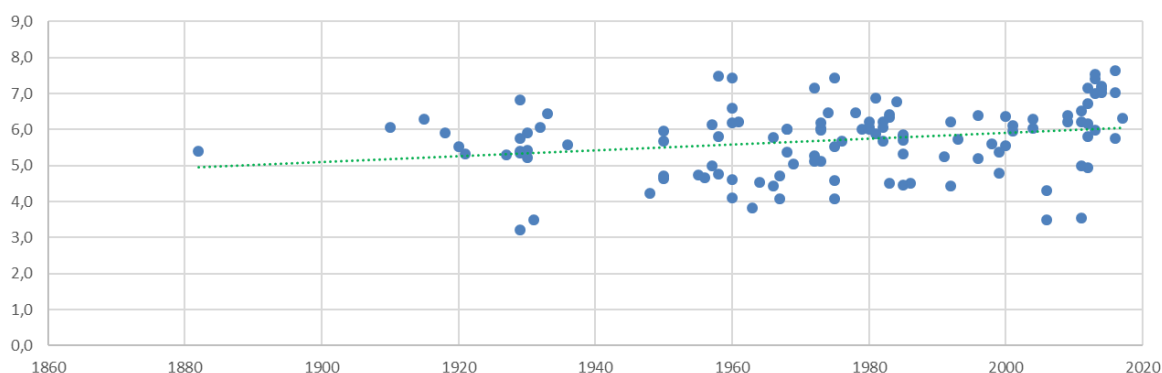
7.2 Kwaliteit en prioritering bestaande gebouwen

Aan de hand van enquêtes en vragenlijsten is, op basis van de kwaliteitscriteria van het Kwaliteitskader Huisvesting van Ruimte OK, de kwaliteit van de bestaande onderwijshuisvesting bepaald. Uit deze meting blijkt dat de gemiddelde score van de onderwijshuisvesting een 5,7 scoort. De resultaten op de verschillende criteria zijn in tabel 7-1 weergegeven. Deze score is in lijn met het landelijk kwaliteitsniveau van de onderwijshuisvesting, die in 2016 is onderzocht in opdracht van de Algemene Rekenkamer ¹².

	SCORE: EXTERIEUR	SCORE: INTERIEUR	SCORE: OMGEVING	SCORE: GEBRUIKERS- GROEPEN	SCORE: FUNCTIO- NALITEITEN	SCORE: GEZONDHEID	SCORE: DUURZAAM- HEID	SCORE: ONDERHOUD	SCORE: GEMIDDELD
PO:	6,0	6,1	6,0	5,9	5,5	5,8	4,5	5,5	5,7
VO:	5,9	6,1	6,2	5,9	5,4	5,6	4,8	5,4	5,7
(V)SO:	6,5	6,5	6,5	6,3	5,8	6,0	4,7	6,1	6,0

Tabel 7-1: Gemiddelde kwaliteitsscore per sector

In figuur 7-1 is de spreiding van de gemiddelde score naar bouwjaar weergegeven. Het kwaliteitsniveau van de schoolgebouwen verschilt onderling sterk en varieert van een score tussen de 3 en 8. In algemene zin blijkt dat naarmate gebouwen nieuwer zijn, er ook sprake is van een gemiddeld hogere kwaliteit. Toch zijn er ook bij de gebouwen die de laatste 20 jaar zijn gerealiseerd grote verschillen in de gemeten kwaliteit.

Figuur 7-1: Spreidingsdiagram met trendlijn: Scores gemiddelde kwaliteit (totaal) naar bouwjaar

¹² Schoolgebouwen primair en voortgezet onderwijs: de praktijk gecheckt (2016), Algemene Rekenkamer.

Opvallend is dat een aantal recent gebouwde gebouwen onvoldoende scores. Vanwege de leeftijd van de gebouwen is niet aannemelijk dat deze gebouwen van dusdanig onvoldoende staat zijn. Deze lage scores zijn niet bij voorbaat aanleiding voor nieuwbouw of transformatie. Zeker bij de nieuwere huisvesting is nader onderzoek door de gebouweigenaar (schoolbestuur of gemeente) noodzakelijk om de oorzaken van de door gebruikers beleefd slechte kwaliteit te achterhalen en het functioneren van de gebouwen te verbeteren.

Omdat de vragenlijsten en enquêtes deels subjectief zijn, wordt, voordat de in dit IHP genoemde maatregelen worden uitgevoerd, eerst een onafhankelijke, objectieve toetsing van de kwaliteitsmetingen uitgevoerd. Afwijkende uitkomsten worden met het betreffende schoolbestuur besproken en kunnen leiden tot een aanpassing van de maatregelen en/of de prioritering van het betreffende schoolgebouw.

7.2.1 Maatregelen aardbevingsbestendigheid

Los van de maatregelen die voortkomen uit de kwaliteitsmeting van de onderwijshuisvesting, worden vanuit het Scholenprogramma Ten Boer maatregelen getroffen om de scholen in de voormalige gemeente Ten Boer aardbevingsbestendig te maken. In dit Scholenprogramma is, in samenwerking tussen de gemeenten, de Nationaal Coördinator Groningen, NAM en het toenmalige Centrum voor Veilig Wonen, een programma voor versteviging en nieuwbouw opgesteld. Concreet betekent dit voor scholen in de gemeente Groningen de volgende maatregelen:

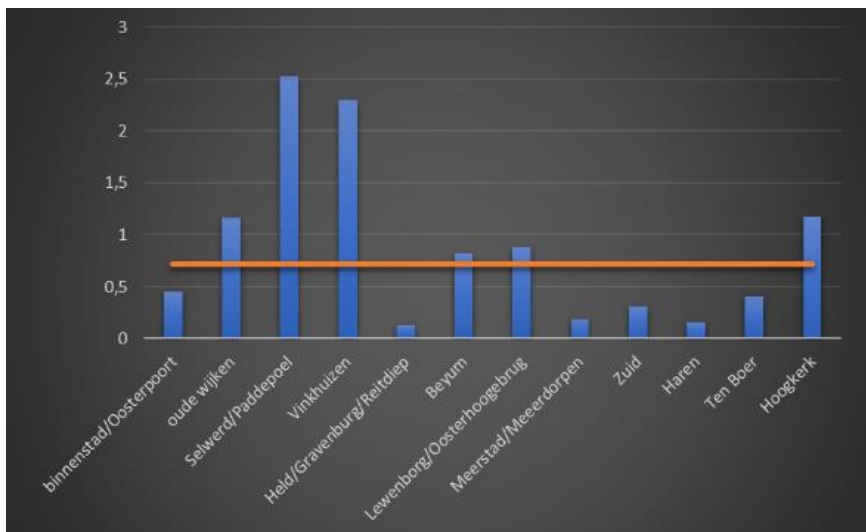
- Nieuwbouw voor de Huifkar en De Fontein in kindcentrum Ten Boer;
- Versterking van OBS Garmerwolde in Garmerwolde;
- Versterking van de Poort in Ten Boer;
- Nieuwbouw van De Wieken in Ten Post;
- Nieuwbouw van De Huifkar in Woltersum;
- Versterking van De Til in Thesinge.

De uitvoering van deze maatregelen loopt parallel aan de uitvoering van de maatregelen volgens het IHP. De bovengenoemde projecten zijn wel beschreven in het IHP, maar zijn niet als investering opgenomen, aangezien de financiering van deze projecten buiten de reguliere bekostiging valt.

Voor de overige onderwijshuisvesting in de gemeente Groningen zijn geen investeringen in het kader van aardbevingsbestendigheid opgenomen. Aangenomen wordt dat, wanneer er versterkingsmaatregelen noodzakelijk zijn, deze eveneens vanuit aardbevingsvoorzieningen worden bekostigd.

7.3 Sociale prioritering

Op basis van de in paragraaf 6.3 toegelichte indicator voor de sociale prioritering van de uit te voeren huisvestingsmaatregelen, is bepaald wat de achterstandsscore per wijk is, berekend naar de gemiddelde achterstandsscore per leerling, op basis van gegevens van 2018. Uit deze achterstandsscore blijkt dat de voedingsgebieden Selwerd/ Paddepoel en Vinkhuizen de hoogste achterstandsscore hebben. De voedingsgebieden Oude Wijken, Beijum, Lewenborg/ Oosterhoogebrug en Hoogkerk scoren bovengemiddeld. Deze scores op wijkniveau zijn in hieronder weergegeven.

Figuur 7-2: Achterstandsscores per wijk, gemiddelde per leerling

Voor scholen in deze wijken is, naast de kwaliteit en levensduur van het gebouw, in de prioritering meegewogen of nieuwbouw- en transformatiemaatregelen een positieve impuls kunnen geven aan de sociale cohesie in de wijk en het terugdringen van onderwijssegregatie. In hoofdstuk 8 is per wijk en per school aangegeven wanneer een maatregel op basis van de achterstandsscore hogere prioriteit heeft gekregen en eerder tot uitvoering wordt gebracht.

Het overzicht van met de totale prioritering, maatregelen en investeringen is in bijlage 2 bij dit rapport opgenomen.

8. Huisvestingsplan 2020 – 2039

Alle scholen in de gemeente Groningen zijn per wijk weergegeven in een interactieve kaart. In deze kaart is te filteren naar onderwijssector: (S)BO, (V)SO en VO en ook zijn de scholen met maatregelen voor de eerste vier jaar afzonderlijk weergegeven. De kaart is via [deze link](#)¹³ te raadplegen.

8.1 Basisonderwijs

De gemeente Groningen kent in totaal 52 basisscholen, verspreid over 75 locaties. Daarnaast is er een aantal locaties die beschikbaar zijn voor het basisonderwijs, maar momenteel niet gebruikt worden. Deze locaties worden tot de 'ijzeren voorraad' voor onderwijshuisvesting gerekend en kunnen worden ingezet om tijdelijk pieken in onderwijshuisvesting op te vangen of voor tijdelijke huisvesting tijdens ver- of nieuwbouwwerkzaamheden. De totale capaciteit van de in gebruik zijnde accommodaties van het basisonderwijs in 2019 bedraagt ca. 101.000 m² bvo¹⁴. De basisscholen tellen op 1-10-2019 in totaal 14.625 leerlingen. De gemeente heeft leerlingenprognoses laten opstellen die een beeld geven van de leerlingenaantallen op de lange termijn. Deze prognoses zijn gebaseerd op lange-termijn demografische ontwikkelingen en de bestaande belangstelling voor scholen. Deze prognoses houden geen rekening met verschuivingen van belangstelling tussen scholen en kunnen als indicatief worden beschouwd. Deze prognoses laten zien dat het leerlingenaantal in het basisonderwijs licht stijgt en in 2035 bedraagt deze ca. 15.700 leerlingen. Echter het beeld op basis van gegevens van in- en uitstroom van leerlingen wijkt hier per school en per wijk in sommige gevallen enigszins van af en toont dat het leerlingenaantal in de gemeente redelijk constant blijft, en in sommige wijken een licht dalende trend aangeeft. De totalen per wijk of kern zijn in tabel 8-1 weergegeven.

De normatieve ruimtebehoefte voor het basisonderwijs in de gemeente Groningen bedraagt ca. 82.000 m² bvo. Op gemeentelijk niveau is er sprake van ca. 19.000 m² overcapaciteit, hetgeen ca. 19% is. Ruim 6.000 m² van deze overcapaciteit is verhuurd of in gebruik gegeven aan aanpalende onderwijsvoorzieningen zoals kinderdagopvang en buitenschoolse opvang.

13

<https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=1dk2Rh0NLDCze0V6VLvIr4h9Rulr58XAG&ll=53.20867451438807%2C6.625045450000016&z=11>

¹⁴ Bruto vloeroppervlak. Voor een toelichting op de berekeningswijze van het bruto vloeroppervlakte wordt verwezen naar de NEN 2580.

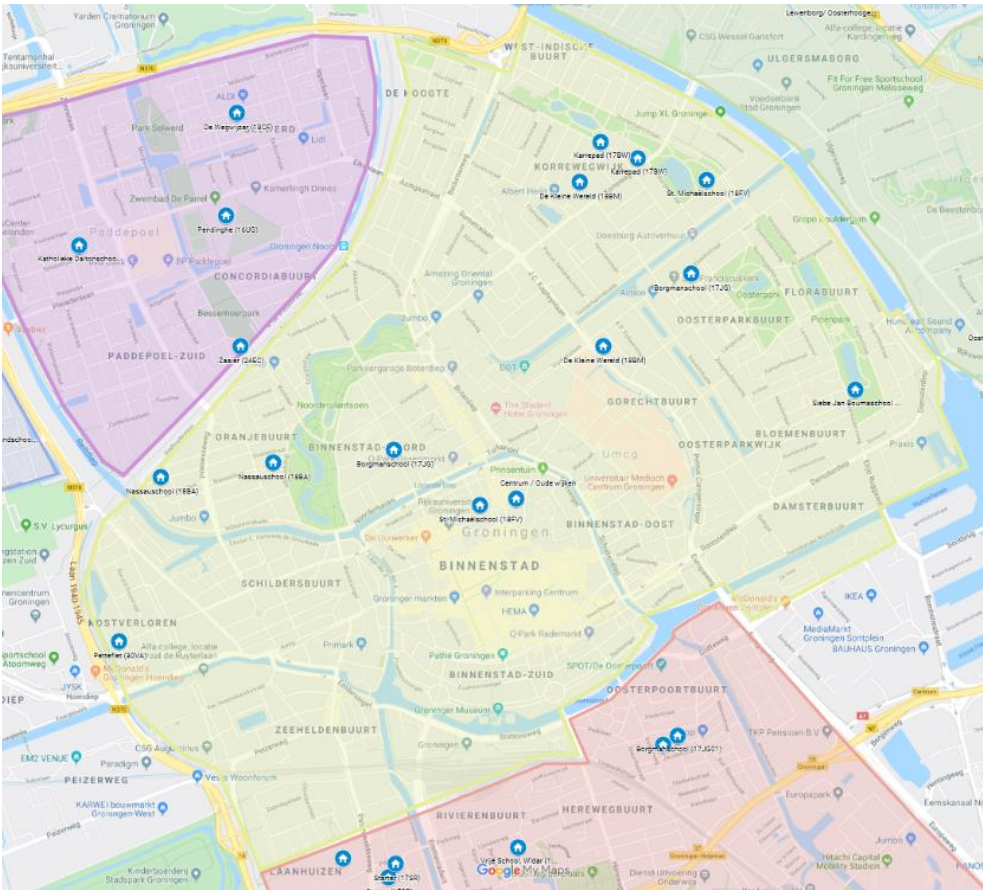
BO															
	Leerlingenaantal			Prognoses			Capaciteit	Ruimtebehoefte				Vraag en aanbod			
	2018	2019	2020	2025	2030	2035	totaal m ² bvo	2020	2025	2030	2035	2020	2025	2030	2035
												m ²	m ²	m ²	m ²
Beijum	1.361	1.318	1.276	1.079	984	952	9.217	7.220	6.229	5.750	5.589	1.997	2.988	3.467	3.628
Centrum / Oude wijken	2.490	2.509	2.449	2.772	2.904	2.837	17.848	13.808	15.440	16.109	15.766	4.040	2.408	1.739	2.082
Gravendiep/Held/Reitdiep	1.279	1.264	1.225	1.334	1.373	1.319	8.835	6.761	7.309	7.506	7.235	2.074	1.526	1.329	1.600
Meerstad/Driebond	336	361	430	887	1.255	1.228	497	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Haren	1.528	1.787	1.863	2.026	1.985	1.917	10.597	10.771	11.592	11.384	11.043	-174	-174	-787	-446
Hoogkerk	644	604	573	559	677	785	5.409	3.514	3.441	4.041	4.587	1.895	1.968	1.368	822
Leeuwenborg/Oosterhoogebrug	1.435	1.429	1.393	1.292	1.248	1.219	11.136	7.808	7.300	7.078	6.933	3.328	3.836	4.058	4.203
Selwerd/Paddepoel	822	812	809	874	898	873	6.233	5.028	5.368	5.494	5.361	1.205	865	739	872
Ten Boer	664	673	669	577	471	425	5.491	4.766	4.463	3.910	3.675	725	1.028	1.581	1.816
Vinkhuizen	557	548	509	551	589	577	3.378	3.005	3.218	3.412	3.352	373	160	-34	26
Zuid	3.457	3.446	3.429	3.503	3.574	3.596	22.673	19.059	19.561	19.924	20.034	3.614	3.112	2.749	2.639
Totaal	14.573	14.751	14.625	15.454	15.958	15.728	101.314	81.740	83.921	84.608	83.575	19.077	17.717	16.209	17.242

Tabel 8-1: Leerlingenaantal, capaciteit en behoefte basisonderwijs Gemeente Groningen

In de volgende paragrafen is per wijk of per cluster van wijken voedingsgebied een specificatie van de leerlingenaantallen, de prognoses en de ruimtebehoefte weergegeven. Ook zijn de voorziene aanpassingen in de onderwijshuisvesting in de periode van 2020 – 2023 weergegeven en is een doorkijk gegeven van de maatregelen in de daaropvolgende periode.

8.1.1 Centrum / Oude wijken

Het gebied Centrum / Oude Wijken bestaat uit de buurten A-Kwartier, Binnenstad, Binnenstad-Oost, Hortusbuurt, Ebbingekwartier, Westerhaven, Stationsgebied, De Hoogte, Korrewegwijk (Indische buurt, Professorenbuurt), Noorderplantsoenbuurt, Oosterparkwijk, Oranjebuurt, Schildersbuurt, Kostverloren, en Woonschepenhaven.

Figuur 8-1: Basisonderwijs in Centrum / Oude Wijken

In het gebied Centrum / Oude Wijken worden momenteel twee Vensterscholen ontwikkeld. De Vensterschool in het Ebbingekwartier wordt in 2020 in gebruik genomen. De School in de Oosterparkwijk wordt naar verwachting in 2021 in gebruik genomen.

8.1.1.1 Ruimteanalyse

De ruimtebehoefte in het gebied Centrum / Oude wijken laat over de laatste jaren een lichte daling zien. Volgens de leerlingenprognose is de komende periode sprake van een aanzienlijke stijging van het aantal leerlingen, met name voor de Borgmanschool, de Nassauschool en de St. Michaëlschool. Op basis van gegevens van in- en uitstroom van leerlingen wordt deze stijging, in ieder geval voor de eerstkomende jaren, niet verwacht. Door de groei neemt de leegstand in Centrum / Oude wijken af en ontstaat mogelijk een knelpunt bij de Nassauschool. Het geprognosticeerde ruimtegebrek voor de Borgmanschool wordt ondervangen met de nieuwbouw in het Ebbingekwartier.

BO															
Centrum / Oude Wijken	Leerlingenaantal			Prognoses			Capaciteit totaal m ² bvo	Ruimtebehoefte				Vraag en aanbod			
	2018	2019	2020	2025	2030	2035		2020	2025	2030	2035	2020 m ²	2025 m ²	2030 m ²	2035 m ²
Borgmanschool - Jacobijnerstraat*	489	491	490	341	361	350	2.400	2.665	1.915	2.013	1.961	-265	485	387	440
De Kleine Wereld	172	168	155	178	184	179	1.839	1.002	1.122	1.153	1.127	837	717	686	712
Karrepad	529	543	498	538	551	539	3.941	2.733	2.935	3.003	2.940	1.208	1.006	938	1.001
Nassauschool	503	484	479	563	594	583	2.639	2.609	3.032	3.188	3.132	30	-393	-549	-493
Petteflet	356	348	327	366	386	380	2.086	1.845	2.041	2.142	2.111	241	45	-56	-25
Siebe Jan Boumaschool*	116	117	121	341	361	350	2.400	848	1.915	2.013	1.961	1.552	485	387	440
St. Michaëlschool	325	358	379	445	468	456	3.171	2.106	2.438	2.554	2.494	1.065	733	617	677
Totaal	2.490	2.509	2.449	2.772	2.904	2.837	18.476	13.808	15.398	16.067	15.725	4.668	3.078	2.409	2.751

* Voor de nieuwbouw van IKC Borgman Ebbingekwartier en IKC Borgman Oosterpark is vooralsnog een capaciteit van in totaal 4.800 m² bvo, gelijk verdeeld over beide gebouwen. De geprognosticeerde ruimtebehoefte van beide scholen is eveneens gelijk verdeeld.

Tabel 8-2: Leerlingenaantal, capaciteit en behoefte basisonderwijs Centrum / Oude Wijken

8.1.1.2 Scholen

8.1.1.2.1 Borgmanschool/ Siebe Jan Boumaschool (O.O.G.)

De Borgmanschool is nu nog gehuisvest op vier locaties. Voor de locaties aan de Jacobijnerstraat en Kijk in 't Jatstraat wordt nieuwbouw gerealiseerd in het Ebbingekwartier: IKC Borgman Ebbingekwartier. De nieuwbouw wordt gebouwd voor ca. 450 leerlingen en wordt ook voor buitenschoolse opvang gebruikt. De nieuwbouw heeft een omvang van ca. 2.400 m² bvo. In het gebouw naast de school zal op de begane grond de kinderdagopvang worden gerealiseerd. De gebouwen worden bouwkundig met elkaar verbonden. De nieuwbouw wordt naar verwachting in 2020 in gebruik genomen.

Figuur 8-2: Impressie nieuwbouw IKC Borgman Ebbingekwartier

De Siebe Jan Boumaschool is nu nog gevestigd op twee aan elkaar grenzende locaties aan de Oliemuldersweg. De Siebe Jan Boumaschool en de locatie Borgman Vinkenstraat worden samengevoegd tot één school en gehuisvest in de nieuwbouw van de Vensterschool Borgman Oosterparkwijk, die gerealiseerd wordt op de locatie van het voormalige Treslinghuis, centraal in de Oosterparkwijk. Deze nieuwbouw heeft

ook een capaciteit van ca. 450 leerlingen. Het IKC wordt gerealiseerd in één project samen met woningcorporatie Nijestee, die 50 appartementen realiseert in de sociale sector. De nieuwbouw van het IKC betreft ca. 2.900 m² bvo in drie bouwlagen, waarvan ca. 500 m² wordt gebruikt voor kinderdagopvang en buitenschoolse opvang. Het buitenterrein grenst aan het Oosterpark. De nieuwbouw wordt naar verwachting na de zomer van 2021 in gebruik genomen.

Figuur 8-3: Impressie nieuwbouw IKC Borgman Oosterparkwijk

Als de beide nieuwbouwlocaties in gebruik zijn genomen, worden de vrijkomende schoollocaties aan de Jacobijnerstraat, Kijk in 't Jatstraat, Vinkenstraat en Oliemuldersweg overgedragen aan de gemeente Groningen.

De locatie van de Borgmanschool aan de Warmoesstraat blijft als nevenvestiging bestaan en is opgenomen bij het stadsdeel Zuid.

8.1.1.2.2 De Kleine Wereld (VCOG)

De Kleine Wereld is gehuisvest op de locaties S.S. Rosensteinlaan en Celebesstraat. De locatie Rosensteinlaan is een beeldbepalend pand, dat met name op het vlak van functionaliteit en duurzaamheid zijn beperkingen heeft. De locatie Celebesstraat scoort onvoldoende op het gebied van duurzaamheid. Vanwege de impuls die nieuwbouw voor De Kleine Wereld kan geven aan de sociale problematiek in de wijk krijgen de locaties van De Kleine Wereld een hogere prioriteit bij de uitvoering van de maatregelen en is voor beide locaties in 2021 respectievelijk transformatie en vervangende nieuwbouw voorzien. In tegenstelling tot de leerlingenprognoses wordt op basis van de gegevens van in- en uitstroom van leerlingen een lichte daling van het aantal leerlingen verwacht. Voorafgaand aan de vervangende nieuwbouw zal de prognose worden herijkt, zodat de capaciteit van de nieuwbouw passend is bij de ruimtebehoefte.

8.1.1.2.3 Karrepad (O.O.G.)

Het Karrepad bestaat uit meerdere bouwdelen op hetzelfde terrein. De groepen 1 t/m 6 zijn gehuisvest aan de Molukkenstraat, de groepen 7 en 8 aan de Korreweg. De leerlingenprognose van het Karrepad laat de komende periode een lichte stijging zien. De 1 oktober 2019-telling valt overigens ca. 50 leerlingen lager uit dan was geprognosticeerd. Op basis van dit verschil en de gegevens van in- en uitstroom van leerlingen wordt verondersteld dat de geprognosticeerde groei zich niet zal voordoen. De omvang van de huisvesting is toereikend. De kwaliteit van de locatie Korreweg is als voldoende beoordeeld. Op basis van de kwaliteitsscore van de locatie Molukkenstraat is op lange termijn (2036-2039) een technische en functionele upgrade voorzien.

8.1.1.2.4 Nassauschool (VCOG)

Volgens de leerlingenprognose groeit de Nassauschool de komende periode, waardoor een ruimtetekort en daarmee een uitbreidingsnoodzaak lijkt te ontstaan. In tegenstelling tot deze prognose laat de 1 oktober 2019 telling een daling zien en blijkt de geprognosticeerde groei niet uit de in- en uitstroomgegevens. De Nassauschool is gehuisvest op twee locaties: de Nassaulaan en de Graaf Adolfstraat. Op de locatie aan de

Graaf Adolfstraat wordt gebruik gemaakt van vier accommodaties. De locatie aan de Nassaulaan is een gemeentelijk monument. Beide locaties van de Nassauschool zijn als kwalitatief slecht beoordeeld. Vanwege deze slechte kwaliteit zijn voor 2021 maatregelen opgenomen voor transformatie van het gebouw aan de Nassaulaan. Ook is vooralsnog voorzien in een uitbreiding van dit gebouw. De noodzaak en omvang van een uitbreiding wordt bij de op te stellen businesscase voor de huisvestingsmaatregelen bepaald op basis van herijkte leerlingenprognoses. De gebouwen aan de Graaf Adolfstraat worden door de gebruikers als suboptimaal beoordeeld. Deze gebouwen zijn aanzienlijk jonger dan 40 jaar of minder dan 20 jaar geleden gerenoveerd. Gezien de relatief jonge levensduur van deze gebouwen wordt van het schoolbestuur verwacht dat zij maatregelen treft om de kwaliteit van de huisvesting te verbeteren.

8.1.1.2.5 Petteflet (O.O.G.)

De Petteflet groeit volgens de leerlingenprognose de komende periode met ruim 15%. De 1 oktober 2019 telling laat overigens tegengesteld beeld zien en toont een daling van het leerlingenaantal en gegevens van in- en uitstroom van leerlingen duiden op een voortzetting van deze daling. De capaciteit van de huisvesting is evenwel toereikend om de geprognosticeerde groei op te kunnen vangen. De Petteflet scoort matig op kwaliteit en met name op de aspecten functionaliteit, duurzaamheid en onderhoud. Daarom komt de Petteflet op termijn in aanmerking voor vervangende nieuwbouw. Deze is opgenomen voor het tijdvak 2028-2031.

8.1.1.2.6 St. Michaëlschool (KOC)

De St. Michaëlschool is gevestigd op twee locaties. Vanwege groei van de St. Michaëlschool heeft de school naast de hoofdvestiging aan de Butjesstraat per 2015 de dependance St. Franciscus aan de Star Numanstraat in gebruik genomen. De gemeente stelt fasegewijs budget beschikbaar om met de groei van de dependance de huisvesting te renoveren. Na renovatie van het gebouw wordt deze in eigendom overgedragen aan KOC, het schoolbestuur van de St. Michaëlschool. In aanvulling op deze functionele en technische aanpassingen is voor deze locatie op termijn (2028-2031) een verduurzamingsmaatregel opgenomen.

Het hoofdgebouw aan de Butjesstraat is als redelijk tot goed beoordeeld. Voor dit gebouw is op lange termijn (2026-2039) een technische en functionele upgrade voorzien.

8.1.1.3 Voorzieningen 2020-2023

In tabel 8-3 is een resumé van de maatregelen van de onderwijsgebouwen voor het basisonderwijs in het gebied Centrum / Oude wijken weergegeven die in de periode 2020-2023 worden uitgevoerd.

Jaar	School /accommodatie	Maatregel
2021	Nassauschool, Nassaulaan 5	Transformatie en uitbreiding
2021	De Kleine Wereld, Rosensteinlaan	Transformatie
2021	De Kleine Wereld, Celebesstraat	(Vervangende) Nieuwbouw
2020/2021	Borgmanschool, Jacobijnerstraat	Nieuwbouw: IKC Borgman Ebbingekwartier
2020/2021	Borgmanschool, Nieuwe Kijk in 't Jatstraat	Nieuwbouw: IKC Borgman Ebbingekwartier

Tabel 8-3: Resumé maatregelen onderwijsgebouwen basisonderwijs Centrum / Oude Wijken 2020-2023

8.1.1.4 Doorkijk 2024-2039

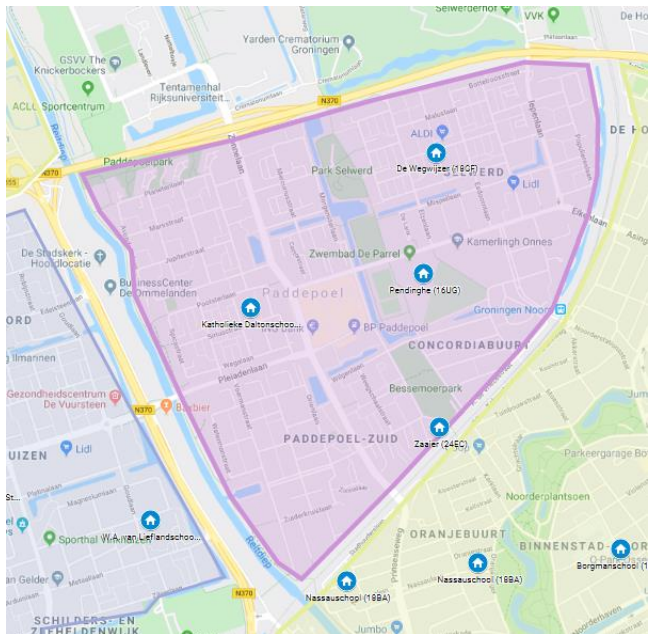
Vooruitkijkend naar de periode na 2023 wordt verwacht dat de in tabel 8-4 weergegeven maatregelen moeten worden uitgevoerd. De maatregelen worden in een volgend IHP herijkt en nader gespecificeerd.

Jaar	School/ accommodatie	Maatregel
2028-2031	St Michaëlschool, locatie St. Franciscus	Verduurzamen
2028-2031	Petteflet	(Vervangende) nieuwbouw
2036-2039	Karrepad, Molukkenstraat	Technische en functionele upgrade
2036-2039	St. Michaëlschool, locatie Butjesstraat	Technische en functionele upgrade

Tabel 8-4: Doorkijk maatregelen onderwijsgebouwen basisonderwijs Centrum / Oude Wijken 2024-2039

8.1.2 Selwerd / Paddepoel

De wijken Selwerd en Paddepoel liggen ten westen van het gebied Centrum / Oude wijken en worden begrensd door de ringweg en de spoorweg. In dit gebied zijn vier basisscholen aanwezig. Voor de wijken Selwerd / Paddepoel is sprake van bovengemiddelde score op achterstand.

Figuur 8-4: Basisonderwijs in Selwerd / Paddepoel

8.1.2.1 Ruimteanalyse

De leerlingenaantallen in de wijken groeien volgens de leerlingenprognose tot 2035 met ca. 8%. Voor het totale gebied is sprake van een ruimte-overschot van ca. 1.100 m². De geprognosticeerde groei leidt overigens wel tot een toenemend ruimtegebrek bij De Wegwijzer.

BO															
Selwerd/Paddepoel	Leerlingenaantal			Prognoses			Capaciteit totaal m ² bvo	Ruimtebehoefte				Vraag en aanbod			
	2018	2019	2020	2025	2030	2035		2020	2025	2030	2035	2020	2025	2030	2035
												m ²	m ²	m ²	m ²
De Wegwijzer	302	291	292	323	330	317	1.615	1.703	1.863	1.898	1.831	-88	-248	-283	-216
Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers	239	231	223	239	248	245	1.613	1.336	1.417	1.464	1.447	277	196	149	166
Pendinghe	227	241	246	267	275	266	2.355	1.548	1.662	1.706	1.657	807	693	649	698
Zaaiër	54	49	48	45	45	45	650	441	426	426	426	209	224	224	224
Totaal	822	812	809	874	898	873	6.233	5.028	5.368	5.494	5.361	1.205	865	739	872

Tabel 8-5: Leerlingenaantal, capaciteit en behoefte basisonderwijs Selwerd / Paddepoel

8.1.2.2 Scholen

8.1.2.2.1 De Wegwijzer (VCOG)

De Wegwijzer is gelegen in de wijk Selwerd. Door geprognosticeerde gestage groei van het aantal leerlingen lijkt een tekort aan ruimte te ontstaan. De 1 oktober 2019 telling en gegevens van in- en uitstroom tonen echter een vrij constant leerlingenaantal. Om een positieve impuls te geven aan de wijk Selwerd wordt prioriteit gegeven aan vervangende nieuwbouw voor De Wegwijzer. Deze vervangende nieuwbouw is daarom gepland in 2022. De omvang van de nieuwbouw wordt afgestemd op de ruimtebehoefte, gebaseerd op herijkte leerlingenprognoses, zodat de capaciteit goed aansluit op de behoefte.

8.1.2.2.2 Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers (KOC)

Het gebouw van de Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers aan de Siriusstraat in de wijk Paddepoel is gebouwd in de jaren '60 van de vorige eeuw. Het gebouw is ten tijde van de bouw van Vensterscholen, begin jaren 2000, niet gerenoveerd en is daarna ook niet meegenomen in het project 'Fris en Duurzaam'. Uit het kwaliteitsonderzoek blijkt dan ook dat het gebouw grote functionele en technische tekortkomingen kent.

De Bisschop Bekkers is één van de elf landelijke pilotscholen voor het aardgasvrij maken van bestaande scholen. De maatregelen ten behoeve van deze pilot betreffen met name technische aanpassingen voor verduurzaming. Deze maatregelen leiden in beperkte mate tot functionele verbeteringen en daarmee is sprake van een suboptimale oplossing. In het pilotproject worden momenteel de scenario's nieuwbouw of renovatie met een deel uitbreiding nader onderzocht. Omdat de school gelegen is in een wijk met sociale problematiek, wordt aan de Bisschop Bekkers prioriteit toegekend. Vanwege de slechte scores op functionele en technische kwaliteit wordt in het IHP vooralsnog uitgegaan van vervangende nieuwbouw, waarvan de ontwikkeling in 2020 kan starten. De omvang van de nieuwbouw wordt afgestemd op te herijken leerlingenprognose, aangezien de 1 oktobertellingen en in- en uitstroomgegevens duiden op een lagere ruimtebehoefte dan op basis van de leerlingenprognose wordt verondersteld. Wanneer besloten wordt tot vervangende nieuwbouw dan zal logischerwijs worden afgezien van de beoogde renovatie waarbij het bestaande gebouw aardgasvrij wordt gemaakt.

8.1.2.2.3 De Pendinghe (O.O.G.)

De Pendinghe is gehuisvest in de Vensterschool Selwerd-Paddepoel-Tuinwijk (SPT). Ondanks dat De Pendinghe een lichte groei laat zien, blijft sprake van een aanzienlijke overcapaciteit. Een deel van de accommodatie kan door de leegstand die hierdoor ontstaat, voor andere maatschappelijke functies worden ingezet. Door de gebruikers van De Pendinghe is geconstateerd dat het gebouw op de aspecten gezondheid, duurzaamheid en onderhoud te kort schiet. Omdat het gebouw relatief jong is (bouwjaar 1990) onderzoeken we naar aanleiding van deze resultaten welke maatregelen vanuit het regulier onderhoud kunnen worden getroffen om de technische kwaliteit te verbeteren. Op termijn (2028-2031) is een technische upgrade van het gebouw voorzien.

8.1.2.2.4 De Zaaier

De Zaaier is een reformatorische basisschool. Leerlingen komen niet alleen uit de stad Groningen maar ook uit de regio. De huisvesting van De Zaaier is in algemene zin als voldoende beoordeeld, alleen op het aspect van verduurzamen blijven de scores enigszins achter. Daarom is op termijn voorzien in verduurzaming van het schoolgebouw.

8.1.2.3 Voorzieningen 2020 – 2023

Voor Paddepoel en Selwerd zijn in de periode 2020 – 2023 de volgende maatregelen voorzien.

Periode	School/accommodatie	Maatregel
2020	Kath. Dalton-school Bisschop Bekkers	(Vervangende) Nieuwbouw
2022	De Wegwijzer	(Vervangende) Nieuwbouw

Tabel 8-6: Resumé maatregelen onderwijsgebouwen basisonderwijs Paddepoel / Selwerd 2020-2023

8.1.2.4 Doorkijk 2024 – 2039

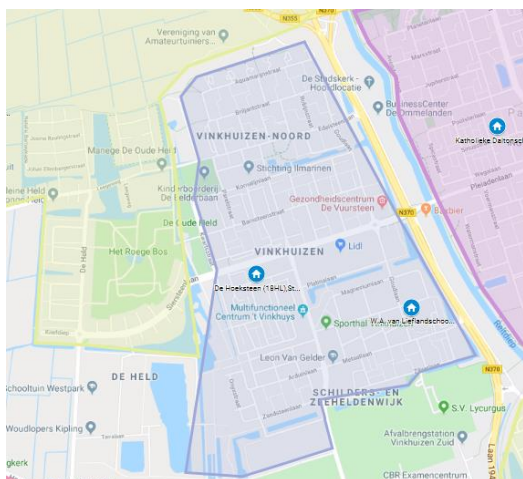
Vooruitkijkend naar de periode na 2023 wordt verwacht dat de volgende maatregelen moeten worden uitgevoerd. De maatregelen worden in een volgend IHP herijkt en nader gespecificeerd.

Periode	School/accommodatie	Maatregel
2028-2031	Pendinghe	Technische upgrade
2032-2035	De Zaaier	Verduurzamen

Tabel 8-7: Doorkijk maatregelen onderwijsgebouwen basisonderwijs Paddepoel / Selwerd 2024-2039

8.1.3 Vinkhuizen

De wijk Vinkhuizen is een naoorlogse stadswijk aan de noordwestkant van de stad, die eind jaren '60 en begin jaren '70 van de vorige eeuw is gerealiseerd. In Vinkhuizen zijn twee scholen gesitueerd in de Vensterschool Vinkhuizen: De Hoeksteen en Sterrensteen. De wijk Vinkhuizen kent sociale problematiek en heeft een bovengemiddelde achterstandscore.

Figuur 8-5: Basisonderwijs in Vinkhuizen

8.1.3.1 Ruimteanalyse

De ruimtebehoefte en capaciteit in de wijk Vinkhuizen sluiten goed op elkaar aan. De leerlingenprognoses laten op langere termijn voor beide scholen een lichte groei zien, maar we verwachten deze groei niet, de 1 oktober 2019 tellingen laten een lichte daling zien. Op basis van gegevens van in- en uitstroom van leerlingenaantallen wordt een daling van het aantal leerlingen verwacht. Het aantal leerlingen kan ruimschoots binnen de huidige huisvesting worden opgevangen.

BO															
Vinkhuizen	Leerlingenaantal			Prognoses			Capaciteit totaal m ² bvo	Ruimtebehoefte				Vraag en aanbod			
	2018	2019	2020	2025	2030	2035		2020	2025	2030	2035	2020 m ²	2025 m ²	2030 m ²	2035 m ²
De Hoeksteen	274	281	263	294	310	302	1.649	1.523	1.679	1.759	1.719	126	-30	-110	-70
Sterrensteen	283	267	246	257	279	275	1.729	1.482	1.539	1.653	1.633	247	190	76	96
Totaal	557	548	509	551	589	577	3.378	3.005	3.218	3.412	3.352	373	160	-34	26

Tabel 8-8: Leerlingenaantal, capaciteit en behoefte basisonderwijs Vinkhuizen

8.1.3.2 Scholen

8.1.3.2.1 De Hoeksteen (VCOG)

De ruimtebehoefte van De Hoeksteen sluit aan op de voor de school beschikbare capaciteit. Door lichte groei ontstaat volgens de prognose op lange termijn een beperkt ruimtetekort. Op basis van de gegevens van in- en uitstroom van leerlingen wordt verondersteld dat de geprognosticeerde groei zich niet zal voordoen en van een feitelijk ruimte tekort geen sprake zal zijn. Op termijn is een technische en functionele upgrade voorzien voor Vensterschool Vinkhuizen.

8.1.3.2.2 Sterrensteen (O.O.G.)

De Sterrensteen heeft de bovenbouwlocatie (voormalige Annie M.G. Schmidt school) afgestoten en is volledig gehuisvest in de Vensterschool Vinkhuizen. Daarmee is de overcapaciteit die De Sterrensteen had,

anzienlijk gereduceerd. Ook voor de Sterrensteen is op termijn een technische en functionele upgrade voorzien.

8.1.3.3 Voorzieningen 2020 – 2023

In de komende vier jaar zijn voor de wijk Vinkhuizen geen voorzieningen opgenomen.

8.1.3.4 Doorkijk 2024 – 2039

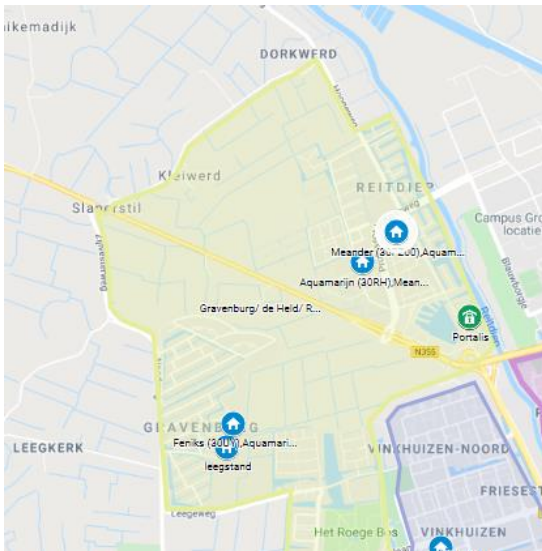
Vooruitkijkend naar de periode na 2023 wordt verwacht dat de volgende maatregelen moeten worden uitgevoerd. De maatregelen worden in een volgend IHP herijkt en nader gespecificeerd.

Periode	School/accommodatie	Maatregel
2028-2031	De Hoeksteen	Technische en functionele upgrade
2028-2031	De Sterrensteen	Technische en functionele upgrade

Tabel 8-9: Doorkijk maatregelen onderwijsgebouwen basisonderwijs Vinkhuizen 2024-2039

8.1.4 Gravenburg/ De Held/ Reitdiep

Het gebied Gravenburg/De Held/ Reitdiep ligt aan de noordwestzijde van de stad en sluit aan op de wijk Vinkhuizen. In dit gebied zijn drie basisscholen aanwezig.

Figuur 8-6: Basisonderwijs in Gravenburg/De Held/Reitdiep

8.1.4.1 Ruimteanalyse

Het gebied Gravenburg/De Held/Reitdiep kent de komende jaren een lichte stijging van leerlingenaantallen. Er is sprake van een ruimteoverschot van ca. 2.000 m², die zich voor het grootste gedeelte voordoet op de Feniks. De Aquamarijn en de Feniks zijn beide gehuisvest in het gebouw Gravenburg, gebouwd in 2012.

BO															
Gravendiep/Held/Reitdiep	Leerlingenaantal			Prognoses			Capaciteit totaal m ² bvo	Ruimtebehoefte				Vraag en aanbod			
	2018	2019	2020	2025	2030	2035		2020	2025	2030	2035	2020	2025	2030	2035
												m ²	m ²	m ²	m ²
Aquamarijn	638	611	583	614	639	620	3.725	3.132	3.288	3.414	3.319	593	437	311	406
Feniks	292	287	267	246	293	311	3.202	1.543	1.437	1.674	1.764	1.659	1.765	1.528	1.438
Meander	349	366	375	474	441	388	1.908	2.086	2.584	2.418	2.152	-178	-676	-510	-244
Totaal	1.279	1.264	1.225	1.334	1.373	1.319	8.835	6.761	7.309	7.506	7.235	2.074	1.526	1.329	1.600

Tabel 8-10: Leerlingenaantal, capaciteit en behoefte basisonderwijs Gravenburg/De Held/Reitdiep

8.1.4.2 Scholen

8.1.4.2.1 Aquamarijn (VCOG)

De Aquamarijn is gehuisvest op drie locaties: Maresiusstraat, Joeswerd (tijdelijke huisvesting) en De Slenk. De Aquamarijn groeit volgens de leerlingenprognoses de komende jaren licht. Op basis van gegevens van in- en uitstroom van leerlingen wordt echter een daling van het aantal leerlingen verwacht. Mocht desondanks toch sprake zijn van de geprognosticeerde groei dan zou kan deze worden opgevangen in de bestaande huisvesting, er blijft op termijn sprake van enig ruimteoverschot. De huisvesting van de Aquamarijn scoort op de onderdelen functionaliteit, gezondheid en duurzaamheid onvoldoende. Naar aanleiding van deze resultaten zal worden onderzocht welke maatregelen kunnen worden getroffen om de klachten weg te nemen.

8.1.4.2.2 Feniks (O.O.G.)

De Feniks is gehuisvest in het gebouw Gravenburg en is de afgelopen jaren in omvang gekrompen. Op termijn is een groei geprognosticeerd. De groei kan worden opgevangen binnen de bestaande huisvesting.

8.1.4.2.3 Meander (O.O.G.)

De Meander is gehuisvest op de locaties de Slenk (hoofdlocatie) en de Joeswerd (dislocatie, tijdelijke lokalen). De Meander is de afgelopen jaren gegroeid en heeft momenteel ca. 375 leerlingen. Op basis van de leerlingenprognose wordt ook de komende jaren groei verwacht. Op basis van in- en uitstroomgegevens wordt een beperktere groei verwacht dan de leerlingenprognose toont. Vanwege de groei is sprake van een ruimtegebrek. In overleg met O.O.G. en VCOG wordt onderzocht of er aan De Slenk en/ of De Joeswerd een passende oplossing kan worden gevonden door het ruimteoverschot bij De Aquamarijn in te zetten dan wel door beschikbare capaciteit bij De Feniks te benutten.

8.1.4.3 Voorzieningen 2020 – 2023

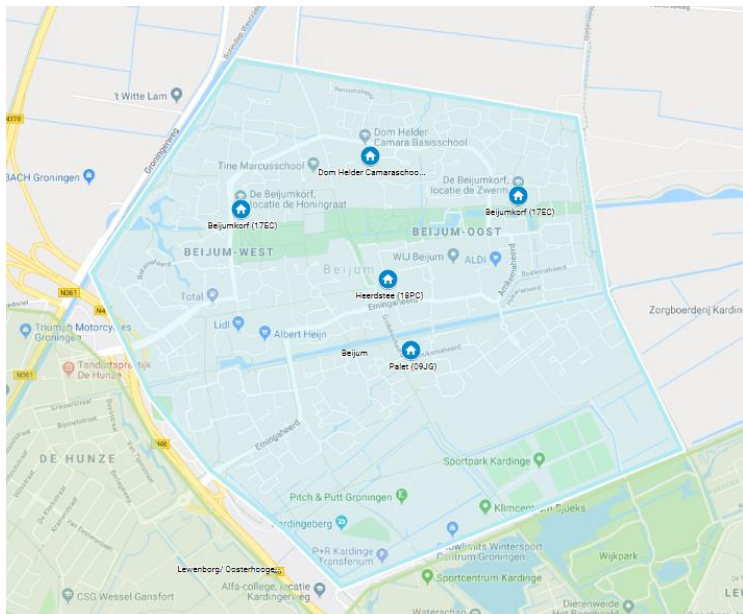
In de komende vier jaar zijn voor Gravenburg/ De Held/ Reitdiep geen maatregelen voorzien.

8.1.4.4 Doorkijk 2024 - 2039

Ook op lange termijn zijn geen maatregelen voorzien in Gravenburg/ De Held/ Reitdiep.

8.1.5 Beijum

Beijum is een wijk in het noorden van de stad. Deze wijk is in de jaren '70 en '80 van de vorige eeuw gerealiseerd. In Beijum zijn vier scholen gesitueerd, die op vijf locaties gehuisvest zijn. De wijk Beijum kent een bovengemiddelde achterstandsscore.

Figuur 8-7: Basisonderwijs in Beijum

8.1.5.1 Ruimteanalyse

De scholen in Beijum krimpen de komende jaren. Het totale ruimteoverschot dat nu ruim 20% is, neemt volgens de leerlingprognose toe tot bijna 40%.

BO															
Beijum	Leerlingenaantal			Prognoses			Capaciteit totaal m ² bvo	Ruimtebehoefte				Vraag en aanbod			
	2018	2019	2020	2025	2030	2035		2020	2025	2030	2035	2020 m ²	2025 m ²	2030 m ²	2035 m ²
Beijumkorf	498	478	459	385	346	332	3.507	2.509	2.137	1.940	1.870	998	1.370	1.567	1.637
Dom Helder Camaraschool	447	447	452	367	330	315	2.889	2.474	2.046	1.860	1.784	415	843	1.029	1.105
Heerdsfee	231	217	205	177	161	156	1.593	1.232	1.091	1.011	986	361	502	582	607
Palet	185	176	160	150	147	149	1.228	1.005	955	939	949	223	273	289	279
Totaal	1.361	1.318	1.276	1.079	984	952	9.217	7.220	6.229	5.750	5.589	1.997	2.988	3.467	3.628

Tabel 8-11: Leerlingenaantal, capaciteit en behoefte basisonderwijs Beijum

8.1.5.2 Scholen

8.1.5.2.1 Beijumkorf (O.O.G.)

De Beijumkorf heeft twee onderwijslocaties: De Honinggraat aan de Jaltadaheerd en De Zwerm aan de Fultsemaheerd. Door leerlingendaling neemt de leegstand voor De Beijumkorf toe. Voor het gebouw aan de Jaltadaheerd is op termijn (2032-2035) een technische upgrade voorzien. Voor de locatie Fultsemaheerd is in dezelfde periode een technische en functionele upgrade opgenomen wanneer de capaciteit van deze locatie dan nog nodig is.

8.1.5.2.2 Dom Helder Camara school (VCOG)

Ook voor de Dom Helder Camara school is een daling van het aantal leerlingen geprognosticeerd. Hierdoor zou op termijn een aanzienlijke leegstand ontstaan. De 1 oktober 2019 telling laat overigens in tegenstelling tot de prognose een lichte groei zien. Op basis van in- en uitstroom van leerlingen wordt een vrij stabiel leerlingenaantal verwacht. Op lange termijn (2036-2039) is vervangende nieuwbouw voorzien.

8.1.5.2.3 Heerdstee (VCOG)

De Heerdstee laat volgens de leerlingenprognoses eveneens een daling van het aantal leerlingen zien. Op basis van gegevens van in- en uitstroom van leerlingen wordt ook voor de Heerdstee een redelijk stabiel leerlingenaantal verwacht. Vanwege de bovengemiddelde achterstandsscore in de wijk Beijum, is prioriteit gegeven aan de huisvestingsmaatregelen voor de Heerdstee. Voor de Heerdstee is voorzien in vervangende nieuwbouw in 2021. De omvang van de nieuwbouw moet voorafgaand aan planvorming worden bepaald op basis van een herijking van de leerlingenprognose.

8.1.5.2.4 Palet (Noorderbasis)

De leerlingendaling voor het Palet is lager dan voor de andere scholen in Beijum. De kwaliteit van het Palet geeft geen aanleiding tot maatregelen.

8.1.5.3 Voorzieningen 2020 – 2023

In tabel 8-12 is een resumé van de maatregelen van de onderwijsgebouwen in Beijum voor het basisonderwijs weergegeven die in de periode 2020-2023 worden uitgevoerd.

Periode	School/accommodatie	Maatregel
2021	Heerdstee	(Vervangende) nieuwbouw

Tabel 8-12: Resumé maatregelen onderwijsgebouwen basisonderwijs Beijum 2020-2023

8.1.5.4 Doorkijk 2024 – 2039

Vooruitkijkend naar de periode na 2023 wordt verwacht dat de volgende maatregelen moeten worden uitgevoerd. De maatregelen worden in een volgend IHP herijkt en nader gespecificeerd.

Periode	School/accommodatie	Maatregel
2032-2035	Beijumkorf, locatie De Honingraat	Technische upgrade
2032-2035	Beijumkorf, locatie De Zwerm	Functionele en technische upgrade
2036-2039	Dom Helder Camara school	(Vervangende) nieuwbouw

Tabel 8-13: Doorkijk maatregelen onderwijsgebouwen basisonderwijs Beijum 2024-2039

8.1.6 Meerstad / Driebond

Ten oosten van de stad, ten noorden van Engelbert, wordt het stadsdeel Meerstad gerealiseerd. In Engelbert is OBS de Driebond gesitueerd. Voor De Driebond wordt momenteel nieuwbouw ontwikkeld. In Meerstad wordt onderwijs aangeboden door Samenwerkingschool Meeroevers, vanuit een semipermanente huisvesting. De onderwijsvoorziening in Meerstad wordt de komende jaren uitgebreid. In de wijk Groenewei wordt IKC Groenewei gerealiseerd. In opdracht van de gemeente Groningen wordt momenteel een voorzieningenvisie opgesteld voor het stadsdeel Zuidoost, waar Meerstad, Meerdorpen en de (verlengde) Eemskanaalzone toe behoren. In deze voorzieningenvisie wordt de spreiding en omvang van de onderwijsvoorzieningen in dit gebied vormgegeven. Op basis van deze voorzieningenvisie wordt in de loop van dit jaar in overleg met de schoolbesturen de omvang van de nieuw te bouwen scholen vastgesteld.

Figuur 8-8: Basisonderwijs in Meerstad / Driebond

8.1.6.1 Ruimteanalyse

De Driebondschool laat de komende jaren een beperkte groei zien. Door de nieuwbouw in Meerstad, en het naar verhouding grote aandeel van jonge gezinnen onder de nieuwe bewoners in Meerstad, zal de behoefte aan onderwijs en daarmee aan onderwijshuisvesting de komende jaren fors toenemen. Voor Meerstad Midden-West bestaande uit de wijken De Wierden, Meeroevers, Groenewei, Tersluis en De Zeilen, is een leerlingenprognose opgesteld. Volgens deze prognose bedragen de leerlingenaantallen in de pieksituatie, in 2032, ca. 1.200 leerlingen. Daarna neemt het leerlingenaantal af tot uiteindelijk ca. 900 leerlingen. De permanente huisvesting moet daarom voorzien in een capaciteit voor 900 leerlingen. De piek wordt opgevangen in nader te bepalen tijdelijke huisvestingsvoorzieningen. In de voorzieningenvisie wordt een uitspraak gedaan over de omvang en spreiding van de schoollocaties in Meerstad Midden-West. Zeker is dat er nieuwbouw wordt gerealiseerd voor Samenwerkingsschool Meeroevers en IKC Groenewei. Mogelijk wordt er een, al dan niet tijdelijke, derde onderwijslocatie gerealiseerd in de wijk De Zeilen. Gemeente, VCOG en O.O.G. zijn met elkaar in overleg over de onderwijsprogrammering. In tabel 8-14 is de totale prognose en ruimtebehoefte voor de onderwijslocaties in Meerstad Midden-West weergegeven.

BO															
Meerstad/Driebond	Leerlingenaantal			Prognoses			Capaciteit totaal m ² bvo	Ruimtebehoefte				Vraag en aanbod			
	2018	2019	2020	2025	2030	2035		2020	2025	2030	2035	2020 m ²	2025 m ²	2030 m ²	2035 m ²
Driebondschool	131	116	114	95	99	108	497	773	678	698	743	-276	-181	-201	-246
Nieuwbouw scholen Meerstad	205	245	316	792	1.156	1.120	n.n.b.	1.789	4.384	6.215	6.034	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Totaal	336	361	430	887	1.255	1.228	497	2.562	5.062	6.913	6.777	-276	-181	-201	-246

Tabel 8-14: Leerlingenaantal, capaciteit en behoefte basisonderwijs Meerstad / Driebond

8.1.6.2 Scholen

8.1.6.2.1 Driebond (O.O.G.)

De Driebondschool was tot voor kort gehuisvest in twee schoolgebouwen; de onderbouw aan de Woldweg in Ruischerbrug (Groningen) en de bovenbouw aan de Engelberterweg in Engelbert. Inmiddels heeft de school zich geconcentreerd in Engelbert. Hiervoor is er voor de groepen 1 en 2 extra ruimte gehuurd in het MFC Engelbert. Mede vanwege de aardbevingsproblematiek is besloten tot nieuwbouw en is door de raad krediet beschikbaar gesteld. De nieuwbouw wordt gerealiseerd nabij het MFC Engelbert. In het programma is geen ruimte voor kinderopvang voorzien. In Engelbert en omgeving zijn verschillende opvangorganisaties actief, waarmee de school afstemt over de overdracht van kinderen. Er wordt nog onderzoek gedaan naar een mogelijke koppeling met de sportvoorzieningen in het dorp.

8.1.6.2.2 Meeroeversschool (VCOG)

Het bestuur van OPOS is met de ontwikkeling van Meerstad in 2012 gestart met de Samenwerkingsschool Meeroevers, in een tijdelijke huisvesting in de wijk Meeroevers. De Samenwerkingsschool Meeroevers is per 1 januari 2020 door OPOS overdragen aan het bestuur van VCOG. De school is de afgelopen jaren als gevolg van de woningbouwontwikkeling in Meerstad fors gegroeid. De tijdelijke huisvesting is in drie fasen uitgebreid. Om de groei tot ingebruikname van permanente huisvesting op te kunnen vangen, wordt de tijdelijke huisvesting vóór augustus 2020 nogmaals uitgebreid met vijf lokalen.

De nieuwbouw voor de Meeroeversschool is gepland in de wijk De Wierden, ten oosten van de huidige schoollocatie. In 2020 wordt gestart met het stedenbouwkundig plan van De Wierden. De start van de nieuwbouw is gepland in 2022, waarna de nieuwbouw in 2023 in gebruik kan worden genomen. De omvang van de Meeroeversschool wordt bepaald op basis van de uitkomst van de voorzieningenvisie.

8.1.6.2.3 IKC Groenewei (O.O.G.)

In de wijk Groenewei start O.O.G. per 1 augustus 2020 met IKC Groenewei (werktitel). IKC Groenewei start in een tijdelijke huisvesting. De raad heeft krediet beschikbaar gesteld voor nieuwbouw. De ingebruikname van de permanente huisvesting is gepland in 2022. De voorbereiding voor de nieuwbouw is inmiddels gestart. De

omvang van IKC Groenewei wordt, in aansluiting op de uitgangspunten uit de voorzieningenvisie, in overleg met O.O.G. bepaald. Het Integraal Kindcentrum biedt een integraal programma aan voor kinderen van 0 tot en met 12. Er zal een dubbele gymzaal (spelhal) worden gerealiseerd met extra ruimte voor sporten in de wijk.

Figuur 8-9: Impressie IKC Groenewei

8.1.6.3 Voorzieningen 2020 – 2023

In tabel 8-15 is een resumé van de maatregelen van de onderwijsgebouwen voor het basisonderwijs weergegeven die in de periode 2020-2023 worden uitgevoerd.

Periode	School/accommodatie	Maatregel
2020	OBS de Driebond	Nieuwbouw
2020	IKC Groenewei	Nieuwbouw
2021	Samenwerkingschool Meeroevers	Nieuwbouw

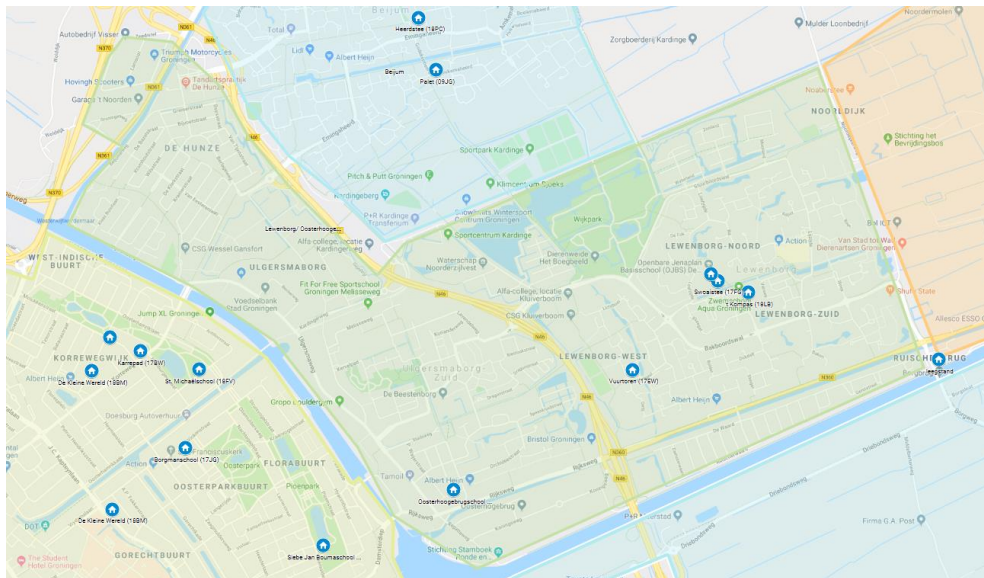
Tabel 8-15: Resumé maatregelen onderwijsgebouwen basisonderwijs Meerstad / Driebond 2020-2023

8.1.6.4 Doorkijk 2024 - 2039

In het IHP zijn nog geen voorzieningen opgenomen voor de nog te ontwikkelen delen van Meerstad en de Eemskanaalzone. De te realiseren scholen in deze nieuwe wijken zullen in een volgend IHP inzichtelijk worden gemaakt.

8.1.7 Lewenburg – Oosterhoogebrug

Het gebied Lewenburg – Oosterhoogebrug ligt aan de noordoostzijde van de stad. Dit gebied betreft de wijken Lewenburg, Oosterhoogebrug, Ulgersmaborg, en De Hunze. In dit gebied zijn vier basisscholen gesitueerd.

Figuur 8-10: Basisonderwijs in Leeuwenborg / Oosterhoogebrug

8.1.7.1 Ruimteanalyse

De prognoses laten voor de komende jaren een daling van het aantal leerlingen in het gebied Leeuwenborg/Oosterhoogebrug zien. Hierdoor neemt de overcapaciteit in de onderwijshuisvesting in het gebied toe. De 1 oktober 2019 tellingen tonen aanzienlijke verschuivingen tussen de scholen in Leeuwenborg/Oosterhoogebrug.

BO															
Leeuwenborg/Oosterhoogebrug	Leerlingenaantal			Prognoses			Capaciteit totaal m ² bvo	Ruimtebehoefte				Vraag en aanbod			
	2018	2019	2020	2025	2030	2035		2020	2025	2030	2035	2020 m ²	2025 m ²	2030 m ²	2035 m ²
Oosterhoogebrugschool	377	382	367	432	433	419	2.342	2.046	2.373	2.378	2.308	296	-31	-36	34
Swoaistee	560	540	496	459	440	433	5.036	2.695	2.509	2.413	2.378	2.341	2.527	2.623	2.658
f Kompas	284	293	292	242	230	226	2.230	1.670	1.418	1.358	1.338	560	812	872	892
Vuurtoren	214	214	238	159	145	141	1.528	1.397	1.000	929	909	131	528	599	619
Totaal	1.435	1.429	1.393	1.292	1.248	1.219	11.136	7.808	7.300	7.078	6.933	3.328	3.836	4.058	4.203

Tabel 8-16: Leerlingenaantal, capaciteit en behoefte basisonderwijs Leeuwenborg / Oosterhoogebrug

8.1.7.2 Scholen

8.1.7.2.1 Oosterhoogebrugschool (O.O.G.)

De prognose voor de Oosterhoogebrugschool laat na een periode van krimp een groei van het aantal leerlingen zien, naar ca. 430 leerlingen. De 1 oktober 2019 telling valt echter 50 leerlingen lager uit dan de prognose voor 2020. De toekomstige ruimtebehoefte valt daardoor naar verwachting lager uit dan geprognosticeerd, waarmee de huisvesting voldoende capaciteit heeft. Het gebouw, dat gebouwd is in de jaren '50, is in 2000 gerenoveerd. Uit het kwaliteitsonderzoek blijkt dat de huisvesting met name benedenmaats scoort op de aspecten functionaliteit, gezondheid, duurzaamheid en onderhoud. Op termijn (2032-2035) is voorzien in vervangende nieuwbouw.

8.1.7.2.2 Vuurtoren (O.O.G.)

Het leerlingenaantal van de Vuurtoren daalt volgens de prognose de komende jaren. De 1 oktober 2019 telling laat in afwijking van de prognose juist een stijging van het aantal leerlingen zien en op basis van gegevens van in- en uitstroom van leerlingen wordt de komende jaren eerder een lichte stijging verwacht. Met de uitbreiding die een aantal jaren geleden is gerealiseerd, heeft de Vuurtoren ook met een lichte stijging van het leerlingenaantal voldoende capaciteit. Voor de Vuurtoren is op termijn voorzien in een technische upgrade.

8.1.7.2.3 Swoaistee (O.O.G.)

De Swoaistee is gehuisvest op twee locaties aan De Kiel. Naast de hoofdlocatie betreft dit het naastgelegen gebouw waarin eerder 't Kompas gehuisvest was. Dit capaciteit van dit gebouw is voor het onderwijs niet nodig en is door het schoolbestuur verhuurd voor kinderopvang. De huisvesting van de Swoaistee scoort in het kwaliteitsonderzoek laag op gezondheid, duurzaamheid en onderhoud. Er is in het tijdvak 2028-2031 voorzien in een functionele en technische upgrade.

8.1.7.2.4 't Kompas (VCOG)

Ook op 't Kompas is sprake van een daling van het aantal leerlingen. Hierdoor ontstaat overcapaciteit. 't Kompas is in 2014 verhuisd naar het gebouw van de voormalige Brandaris. Deze huisvesting is in 2014, voor de inhuizing van 't Kompas aanzienlijk aangepast en verbeterd. De huisvesting scoort desondanks matig op de aspecten gezondheid, duurzaamheid en onderhoud. Op lange termijn (2032-2035) is voorzien in een technische upgrade.

8.1.7.3 Voorzieningen 2020 – 2023

Voor het gebied Lewenborg/ Oosterhoogebrug zijn in de periode 2020-2023 geen huisvestingsmaatregelen voorzien.

8.1.7.4 Doorkijk 2024 – 2039

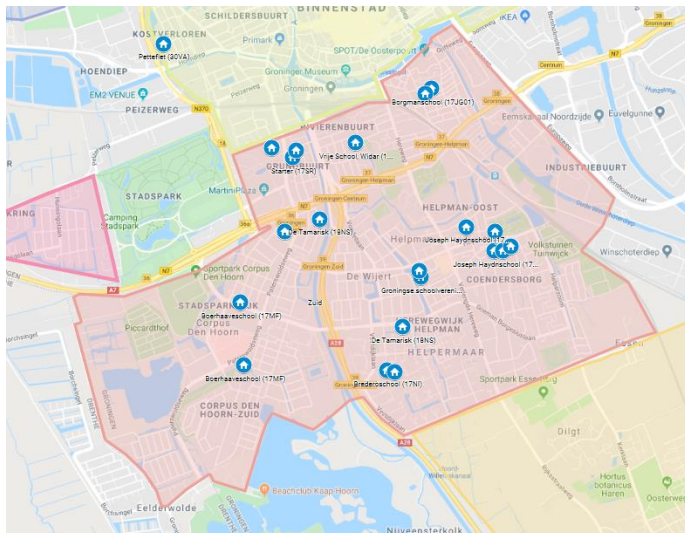
Vooruitkijkend naar de periode na 2023 wordt verwacht dat de volgende maatregelen moeten worden uitgevoerd. De maatregelen worden in een volgend IHP herijkt en nader gespecificeerd.

Periode	School/accommodatie	Maatregel
2028-2031	Swoaistee	Technische en functionele upgrade
2032-2035	Oosterhoogebrugschool	(Vervangende) nieuwbouw
2032-2035	Vuurtoren	Technische upgrade
2032-2035	't Kompas	Technische upgrade

Tabel 8-17: Doorkijk maatregelen onderwijsgebouwen basisonderwijs Leeuwenborg / Oosterhoogebrug 2024-2039

8.1.8 Groningen-Zuid

Het gebied Groningen Zuid beslaat het gebied ten zuiden van het centrum en omvat de wijken Corpus den Hoorn, Stadsparkwijk, Grunobuurt, Rivierenbuurt, Herewegbuurt, Oosterpoortbuurt, Helpman en De Wijert. In dit gebied zijn 9 basisscholen gesitueerd.

Figuur 8-11: Basisonderwijs in Groningen Zuid

8.1.8.1 Ruimteanalyse

In het gebied Groningen Zuid is sprake van een aanzienlijke toename van het aantal leerlingen. Deze groei wordt voor een aanzienlijk deel veroorzaakt door groei van de Groningse Schoolvereniging en de Vrije School Widar, beide bovenwijkse of stedelijke voorzieningen. Daarnaast is ook sprake van groei bij de Joseph Haydn-school en Brederoschool. Deze groei is gerelateerd aan de nieuwbouw in de wijk Helpermaars. Bij elke nieuwbouwwijk is een tijdelijke piek die ontstaat een aantal jaren na de oplevering van de woningen.

De totale capaciteit van de onderwijshuisvesting voor basisonderwijs in Groningen Zuid is toereikend, maar vanwege de groei ontstaat op een aantal scholen een knelpunt. De Tamarisk verhuist in 2020 naar de nieuwbouw van MFA de Wijert. Gemeente en schoolbesturen zijn in overleg over maatregelen en mogelijke reshuffling van scholen om te voorzien in voldoende capaciteit voor alle scholen in Groningen Zuid.

BO															
Zuid	Leerlingenaantal			Prognoses			Capaciteit totaal m ² bvo	Ruimtebehoefte				Vraag en aanbod			
	2018	2019	2020	2025	2030	2035		2020	2025	2030	2035	2020 m ²	2025 m ²	2030 m ²	2035 m ²
Boerhaaveschool	323	289	254	260	261	263	3.113	1.479	1.509	1.514	1.524	1.634	1.604	1.599	1.589
Borgmanschool - Warmoesstraat	273	259	246	273	291	305	1.620	1.437	1.573	1.664	1.734	183	47	-44	-114
Brederoschool	408	425	450	411	402	404	2.161	2.464	2.267	2.222	2.232	-303	-106	-61	-71
De Tamarisk	192	184	183	172	170	170	1.854	1.130	1.075	1.065	1.065	724	779	789	789
Groningse schoolvereniging (G.S.V.)	787	789	766	810	832	844	4.504	4.053	4.405	4.521	4.581	451	99	-17	-77
Joseph Haydn-school	590	618	641	635	658	664	2.930	3.424	3.394	3.510	3.540	-494	-464	-580	-610
Starter	396	382	361	405	412	399	3.390	2.016	2.237	2.272	2.207	1.374	1.153	1.118	1.183
Triangel	134	147	156	146	147	144	948	985	934	939	924	-37	14	9	24
Vrije School, Widar	354	353	372	391	401	403	2.153	2.071	2.167	2.217	2.227	82	-14	-64	-74
Totaal	3.457	3.446	3.429	3.503	3.574	3.596	22.673	19.059	19.561	19.924	20.034	3.614	3.112	2.749	2.639

Tabel 8-18: Leerlingenaantal, capaciteit en behoefte basisonderwijs Groningen Zuid

8.1.8.2 Scholen

8.1.8.2.1 Boerhaaveschool (O.O.G.)

De Boerhaaveschool is gehuisvest op twee locaties: de Veenweg (hoofdlocatie) en de Semmelweisstraat (dislocatie). Voor de Boerhaaveschool is sprake van een ruimte-overschot van bijna 50%. In tegenstelling tot de leerlingenprognose toont de 1 oktober 2019 een aanzienlijke daling. Op basis van deze tellingen en in- en uitstroomgegevens wordt verwacht dat het ruimte-overschot nog hoger uitvalt. Met O.O.G. zal overleg plaatsvinden over de wijze waarop de locatie aan de Semmelweisstraat eventueel ingezet kan worden om groei van andere scholen in Groningen Zuid op te kunnen vangen.

De hoofdlocatie van de Boerhaaveschool aan de Veenweg scoort matig op de aspecten functionaliteit, gezondheid en duurzaamheid. Mede gezien de relatief jonge leeftijd van het gebouw wordt van het schoolbestuur verwacht dat zij maatregelen treft om de functionele kwaliteit te verbeteren.

8.1.8.2.2 Brederoschool (O.O.G.)

De Brederoschool is gehuisvest in vier gebouwen aan het Ina Boudierplantsoen, waarvan één tijdelijke locatie. Op de Brederoschool is sprake van ruimtegebrek. De prognose toont op termijn een lichte daling van het aantal leerlingen, maar ook met deze daling blijft sprake van een ruimtegebrek. De 1 oktober 2019 tellingen en de gegevens van in- en uitstroom van leerlingen duiden daarentegen op een stijging van het aantal leerlingen. Om te voorzien in voldoende capaciteit moet voor de korte termijn worden voorzien in aanvullende tijdelijke huisvesting. Voor verdere groei kan worden verwezen naar beschikbare ruimte elders in Groningen Zuid, zoals de locatie Semmelweisstraat van de Boerhaaveschool en de locatie aan de Van Ketwich Verschuurlaan, die vrijkomt door verhuizing van De Tamarisk naar MFA de Wijert.

De staat van de huisvesting van de Brederoschool is redelijk tot goed. Voor de hoofdlocatie is op lange termijn (2036-2039) voorzien in een technische upgrade. Voor de dislocatie aan het Ina Boudierplantsoen 5 is op lange termijn voorzien in een functionele en technische upgrade. De tweede dislocatie aan het Ina Boudierplantsoen 7 scoort matig op functionaliteit. Eventuele aanpassingen kan het schoolbestuur zelf uitvoeren.

8.1.8.2.3 Joseph Haydyschool (O.O.G.)

De Joseph Haydyschool is gehuisvest op vier locaties: aan de Haydnlaan (hoofdlocatie), de Coendersweg, Helper Brink en Sweelincklaan. Na een periode van groei laat de leerlingenprognose voor de Haydyschool een redelijk constant beeld zien. Op basis van in- en uitstroomgegevens wordt echter een lichte daling van het aantal leerlingen verwacht, maar blijft er sprake van ruimtegebrek. Om te voorzien in voldoende ruimte is op korte termijn voorzien in een uitbreiding van de huisvesting. De vorm en omvang van de uitbreiding wordt in uitwerking met het schoolbestuur bepaald. Omdat de hoofdlocatie in het kwaliteitsonderzoek matig scoort op met name functionaliteit en duurzaamheid is op termijn (2028-2031) rekening gehouden met een transformatie tot nieuwbouwkwaliteit. Het gebouw aan de Sweelincklaan is op onderdelen matig beoordeeld. Gezien de relatief jonge leeftijd van dit gebouw wordt van het schoolbestuur verwacht dat zij op termijn maatregelen treft om de kwaliteit te verbeteren.

8.1.8.2.4 Borgmanschool Warmoesstraat (O.O.G.)

De Borgmanschool Warmoesstraat blijft als separate vestiging van de Borgmanschool bestaan. Op termijn (2032-2035) is voorzien in een technische en functionele upgrade.

8.1.8.2.5 Tamarisk (VCOG)

De onderwijslocatie van de Tamarisk aan de Van Ketwich Verschuurlaan wordt in 2021 gehuisvest in de nieuw te bouwen MFA De Wijert. In MFA de Wijert komen naast De Tamarisk ruimte voor kinderopvang, de wijkbibliotheek en een spelhal, die de voormalige sporthal De Wijert vervangt. De MFA wordt een centrale ontmoetingsplek in de wijk De Wijert. De MFA is ingebed in de maatschappelijke omgeving en zoekt actief naar betekenisvolle relaties met wijkbewoners en organisaties. De realisatie van MFA De Wijert start in januari 2020, ingebruikname is begin 2021 gepland. Het gebouw aan de Van Ketwich Verschuurlaan vervalt aan de gemeente. Dit gebouw wordt opgenomen in de 'ijzeren voorraad', er is voorzien in een technische upgrade van dit gebouw.

De dislocatie aan de Canadalaan scoort matig op het aspect functionaliteit. Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor eventuele functionele aanpassingen van de huisvesting.

Figuur 8-12: Impressie MFA De Wijert

8.1.8.2.6 Triangel (Noorderbasis)

De Triangel is gehuisvest in een schoolgebouw uit de jaren '60 van de vorige eeuw aan de Rode Kruisstraat. De school heeft een wijk-overstijgende functie. De leerlingenprognose toont een stabiel leerlingenaantal van ca. 150 leerlingen. Op basis van de recente 1 oktobertelling en in- en uitstroom van leerlingen wordt een lichte toename van het aantal leerlingen verwacht. Het gebouw scoort met uitzondering van de aspecten gezondheid en onderhoud op alle onderdelen onvoldoende. Het gebouw kent volgens het schoolbestuur vele functionele beperkingen. Het bestuur heeft daarom al in de vorige IHP-periode verzocht om vervangende nieuwbouw. Op basis van de prioritering van de schoolgebouwen komt de Triangel niet eerder dan in 2028 in aanmerking voor vervangende nieuwbouw. Echter gezien de huidige leeftijd van het gebouw wordt de functionele en technische staat van het gebouw van de Triangel nader onderzocht, wat mogelijk tot verschuiving in prioritering kan leiden.

8.1.8.2.7 Groningse Schoolvereniging (GSV)

De Groningse Schoolvereniging (GSV) bestaat uit drie onderdelen: hoogbegaafden-onderwijs, tweetalig onderwijs en internationaal onderwijs. Voor het tweetalig onderwijs (ca. 60% van de leerlingen) heeft de GSV voornamelijk een wijkfunctie en een deels bovenwijkse functie. Voor de andere afdelingen is er sprake van een bovenwijkse functie. De GSV is gehuisvest op drie locaties: Sweelincklaan, Hora Siccamingel en de Chopinlaan. Deze laatste locatie wordt voor eigen rekening gehuurd en valt daarmee buiten de scope van dit IHP. De locatie aan de Hora Siccamingel is door de gemeente als tijdelijke oplossing beschikbaar gesteld, maar zal nog moeten worden ingezet zolang er geen andere oplossing is voor de GSV. De GSV hanteert momenteel een wachtlijst voor het hoogbegaafden-onderwijs en voor een deel van het tweetalig onderwijs. Gezien de beperking in capaciteit is het niet mogelijk meer leerlingen toe te laten. Daarvoor zal eerst aanvullende huisvesting beschikbaar moeten zijn. De 1 oktober 2019 tellingen tonen een lager aantal leerlingen dan geprognoseerd. Op basis van gegevens van in- en uitstroom wordt de komende jaren, in tegenstelling tot de leerlingenprognose, een lichte daling verwacht. Het schoolbestuur wenst de drie afdelingen vanwege synergie gezamenlijk te huisvesten. Het ruimtetekort wordt vergroot doordat GSV ervoor kiest onderwijs voor een deel van de afdelingen in kleine groepen aan te bieden. GSV draagt zelf bij in de

aanvullende huisvesting die hiervoor nodig is en heeft daarvoor de onderwijslocatie aan de Chopinlaan voor eigen kosten ingezet. Het schoolbestuur en gemeente zijn al geruime tijd met elkaar in overleg over een permanente huisvestingsoplossing. Er zijn diverse locaties onderzocht. Uit deze onderzoeken is gebleken dat het niet mogelijk is om de GSV te huisvesten op een unilocatie in Groningen Zuid.

Als de GSV gehuisvest blijft op de bestaande locaties, dan is in het tijdvak 2024-2027 voorzien in vervangende nieuwbouw voor het pand aan de Hora Siccamasingel. De hoofdlocatie aan de Sweelincklaan scoort matig op functionaliteit. Het schoolbestuur kan hiertoe zelf aanpassingen aan het gebouw uitvoeren.

8.1.8.2.8 De Starter (O.O.G.)

De Starter is gehuisvest aan de Parkweg. Daarnaast is een locatie aan de Verzetstrijderslaan in gebruik voor de kleuters. Voor de Starter is op lange termijn sprake van een overcapaciteit van ca. 1.100 m². Op basis van de normatieve ruimtebehoefte zou de dislocatie aan de Verzetstrijderslaan bij verdere leerlingendaling mogelijk kunnen worden afgestoten. De hoofdlocatie scoort onvoldoende op de aspecten duurzaamheid en onderhoud. Daarom is op termijn (2032-2035) een investering voorzien voor een technische upgrade.

8.1.8.2.9 Vrije School, Widar

Vrije School, Widar is gehuisvest aan de Merwedestraat in de Rivierenbuurt. Volgens het schoolbestuur neemt de belangstelling voor het vrijeschoolonderwijs toe. De namens de gemeente opgestelde leerlingenprognose geeft een stabiel beeld en laat geen toenemend ruimtegebrek zien. De leerlingenprognoses van het schoolbestuur vallen hoger uit. Vrije School, Widar hanteert momenteel een dubbele stroom groepen. Omdat Vrije School, Widar niet verder wil groeien dan de dubbele stroom, hanteert zij een wachtlijst. Met Vrije School, Widar is afgesproken dat zij onderzoek laat uitvoeren naar de toenemende belangstelling en de gevolgen daarvan voor de ruimtebehoefte. Vervolgens zal naar aanleiding van de resultaten van dit onderzoek overleg volgen tussen gemeente en schoolbestuur over op welke wijze invulling kan worden gegeven aan eventueel aanvullende capaciteit. Dit wordt onderzocht in de totale capaciteitsvraag in Groningen Zuid.

De huisvesting van Vrije School, Widar scoort laag op het aspect duurzaamheid. Met name de temperatuur in de zomermaanden wordt als zeer hinderlijk ervaren. Op basis van de score is het op termijn (2032-2035) verduurzamen van de huisvesting voorzien. Het schoolbestuur zou graag een gezamenlijke vervangende nieuwbouw met Parcival College en SKSG zien, zodat een doorgaande leerlijn vanuit vrijeschoolonderwijs optimaal gefaciliteerd kan worden.

8.1.8.3 Voorzieningen 2020 – 2023

In tabel 8-19 is een resumé van de maatregelen van de onderwijsgebouwen voor het basisonderwijs weergegeven die in de periode 2020-2023 worden uitgevoerd.

Periode	School/accommodatie	Maatregel
2021	Joseph Haydnschool, hoofdlocatie	Uitbreiding
2021	Gebouw Tamarisk Van Ketwich Verschuurlaan	Technische upgrade

Tabel 8-19: Resumé maatregelen onderwijsgebouwen basisonderwijs Groningen Zuid 2020-2023

8.1.8.4 Doorkijk 2024 – 2039

Vooruitkijkend naar de periode na 2023 wordt verwacht dat de volgende maatregelen moeten worden uitgevoerd. De maatregelen worden in een volgend IHP herijkt en nader gespecificeerd.

Periode	School/accommodatie	Maatregel
2024-2027	GSV, locatie Hora Siccamasingel	(Vervangende) nieuwbouw
2028-2031	Triangel	(Vervangende) nieuwbouw
2028-2031	Joseph Haydnschool, hoofdlocatie	Transformatie
2032-2035	De Starter	Technische upgrade
2032-2035	Vrije School Widar	Verduurzamen
2032-2035	Borgmanschool Warmoesstraat	Functionele en technische upgrade
2036-2039	Brederoschool (hoofdlocatie)	Technische upgrade
2036-2039	Brederoschool (dislocatie1)	Functionele en technische upgrade

Tabel 8-20: Doorkijk maatregelen onderwijsgebouwen basisonderwijs Groningen Zuid 2024-2039

8.1.9 Hoogkerk

Het gebied Hoogkerk is gelegen aan de westzijde van de stad Groningen. In Hoogkerk zijn drie scholen gesitueerd.

Figuur 8-13: Basisonderwijs Hoogkerk

8.1.9.1 Ruimteanalyse

De afgelopen jaren is het leerlingenaantal in Hoogkerk aanzienlijk gedaald. De daling is het grootste geweest bij de Ploeg. Door de daling van het aantal leerlingen is de leegstand in Hoogkerk toegenomen. Voor 2020 is sprake van een normatieve leegstand van ca. 45%. De prognoses tonen voor de komende jaren weer een toename van het aantal leerlingen. Wij verwachten op basis van de in- en uitstroomgegevens eerder een dalend dan een toenemend aantal leerlingen.

BO															
Hoogkerk	Leerlingenaantal			Prognoses			Capaciteit totaal m ² bvo	Ruimtebehoefte				Vraag en aanbod			
	2018	2019	2020	2025	2030	2035		2020	2025	2030	2035	2020	2025	2030	2035
												m ²	m ²	m ²	m ²
Anne Frankschool	222	213	204	201	252	300	2.415	1.227	1.212	1.469	1.710	1.188	1.203	946	705
Ploeg	327	288	270	253	299	340	1.963	1.589	1.501	1.738	1.948	374	462	225	15
Rehaboth	95	103	99	105	126	145	1.031	698	728	834	929	333	303	197	102
Totaal	644	604	573	559	677	785	5.409	3.514	3.441	4.041	4.587	1.895	1.968	1.368	822

Tabel 8-21: Leerlingenaantal, capaciteit en behoefte basisonderwijs Hoogkerk

8.1.9.2 Scholen

8.1.9.2.1 Ploeg (O.O.G.)

De Ploeg is gehuisvest in Vensterschool Hoogkerk. Door daling van het aantal leerlingen van de Ploeg neemt het ruimte-overschot toe. De prognoses laten op lange termijn weer groei zien, waardoor de leegstand zich weer vult. Voor de Ploeg zijn voor de komende jaren geen huisvestingsmaatregelen voorzien.

8.1.9.2.2 Anne Frankschool (VCOG)

De Anne Frankschool is gehuisvest op twee naast elkaar gelegen locaties aan de Sanstraat. Ook is er op het terrein nog tijdelijke huisvesting aanwezig. De Anne Frankschool heeft ook te maken met krimp. De tijdelijke huisvesting is hierdoor niet meer noodzakelijk. Voor de hoofdlocatie is op termijn (2032-2035) voorzien voor verduurzaming. De dislocatie scoort onvoldoende op het aspect gezondheid. Gezien het recente bouwjaar van dit gebouw is het aan het schoolbestuur om eventuele maatregelen te treffen ter verbetering van de kwaliteit.

8.1.9.2.3 Rehoboth (Noorderbasis)

Voor de Rehoboth is sprake van een beperkte overcapaciteit. De Rehoboth groeit de komende jaren, waardoor de overcapaciteit afneemt. De huisvesting van de Rehoboth scoort onvoldoende op het aspect duurzaamheid. Op basis van de prioritering wordt uitgegaan van een technische upgrade in de periode 2032-2035. Het schoolgebouw is dan inmiddels ruim 70 jaar oud. In aanvulling op de uitgevoerde enquête en vragenlijst zal daarom de functionele en technische staat van de huisvesting nader worden onderzocht.

8.1.9.3 Voorzieningen 2020 – 2023

In Hoogkerk zijn voor de periode 2020-2023 geen huisvestingsmaatregelen voorzien.

8.1.9.4 Doorkijk 2024 – 2039

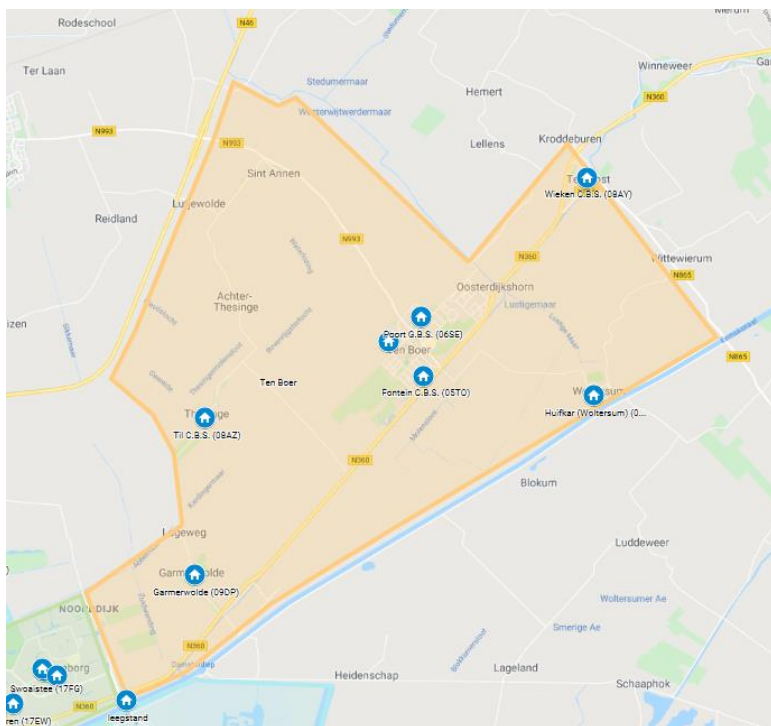
Vooruitkijkend naar de periode na 2023 wordt verwacht dat de volgende maatregelen moeten worden uitgevoerd. De maatregelen worden in een volgend IHP herijkt en nader gespecificeerd.

Periode	School/accommodatie	Maatregel
2032-2035	Anne Frankschool hoofdlocatie	Verduurzaming
2032-2035	Rehoboth	Technische upgrade

Tabel 8-22: Doorkijk maatregelen onderwijsgebouwen basisonderwijs Hoogkerk 2024-2039

8.1.10 Ten Boer e.o.

Het gebied Ten Boer e.o. ligt aan de noordoostzijde van de gemeente betreft de dorpskernen Ten Boer, Garmerwolde, Thesinge, Ten Post en Woltersum. Het gebied Ten Boer e.o. ligt in het aardbevingsgebied. De scholen in dit gebied zijn opgenomen in het Scholenprogramma, dat is opgesteld om te komen tot veilige en toekomstbestendige onderwijshuisvesting in het aardbevingsgebied. De investeringen in de maatregelen in het kader van de versterkingsopgave vallen buiten de scope van het IHP.

Figuur 8-14: Basisonderwijs Ten Boer e.o.

8.1.10.1 Ruimteanalyse

De leerlingenprognose voor het gebied Ten Boer e.o. toont een aanzienlijke leerlingendaling. De prognose in 2030 ligt ca. 200 leerlingen lager dan in 2020. Met de vervangende nieuwbouw voor de scholen in Ten Boer neemt de capaciteit met ruim 1.800 m² af. Dit compenseert het ruimte-overschot dat als gevolg van de krimp ontstaat. In onderstaand overzicht zijn de oppervlaktes van de nieuwbouw van Kindcentrum Ten Boer al verwerkt.

BO															
Ten Boer	Leerlingenaantal			Prognoses			Capaciteit totaal m ² bvo	Ruimtebehoefte				Vraag en aanbod			
	2018	2019	2020	2025	2030	2035		2020	2025	2030	2035	2020	2025	2030	2035
												m ²	m ²	m ²	m ²
Fontein C.B.S.	145	131	137	122	99	91	1.072	889	814	698	658	183	258	374	414
Garmerwolde	32	40	54	32	28	27	492	472	522	482	472	20	-30	10	20
Huifkar	234	244	250	213	175	161	1.378	1.458	1.271	1.080	1.010	-80	107	298	368
Huifkar (Woltersum)	40	42	36	42	34	27	415	381	411	371	336	34	4	44	79
Poort G.B.S.	102	110	94	87	70	63	1.059	673	638	552	517	386	421	507	542
Tii C.B.S.	44	45	45	35	28	26	478	426	376	341	331	52	102	137	147
Wieken C.B.S.	67	61	53	46	37	30	597	467	431	386	351	130	166	211	246
Totaal	664	673	669	577	471	425	5.491	4.766	4.463	3.910	3.675	725	1.028	1.581	1.816

Tabel 8-23: Leerlingenaantal, capaciteit en behoefte basisonderwijs Ten Boer

8.1.10.2 Scholen

8.1.10.2.1 Garmerwolde (Marenland)

Garmerwolde wordt in het kader van scholenprogramma voor het aardbevingsgebied versterkt. Met het versterken wordt de functionele en technische kwaliteit van het gebouw verbeterd. Op basis van de huidige leerlingenaantallen is sprake van een ruimte-tekort. Door leerlingendaling neemt het ruimte-termijn op korte termijn af en ontstaat een passende huisvesting.

8.1.10.2.2 De Huifkar (Marenland) en De Fontein (VCPONG): nieuwbouw Kindcentrum Ten Boer

Als gevolg van de aardbevingsproblematiek is besloten tot de nieuwbouw van een nieuw kindcentrum in Ten Boer. Dit Kindcentrum wordt gebouwd ter vervanging van de huidige scholen De Huifkar, De Fontein en de kinderopvang van Kids2B. De nieuwbouw wordt gerealiseerd op de kop van de skeelerbaan aan de Riekele Prinsstraat. De omvang van het kindcentrum betreft ca. 3.079 m² bvo. Hiervan is 664 m² voor kinderopvang en 2.415 m² voor beide scholen. De oplevering van Kindcentrum Ten Boer is gepland in het najaar van 2020.

Figuur 8-15: Impressie Kindcentrum Ten Boer

8.1.10.2.3 De Poort (Noorderbasis)

De Poort wordt in het kader van scholenprogramma voor het aardbevingsgebied versterkt. Met het versterken wordt ook de functionele en technische kwaliteit van het gebouw verbeterd. De leerlingenprognoses laten een krimp van De Poort zien. Als gevolg van deze krimp neemt het bestaande ruimte-overschot toe.

8.1.10.2.4 De Huifkar, Woltersum (Marenland)

Voor de Huifkar in Woltersum wordt in het kader van het Scholenprogramma nieuwbouw gerealiseerd. Hierbij is sprake van een koppelkans door nieuwbouw van De Huifkar te combineren met het dorpsvernieuwingprogramma.

8.1.10.2.5 De Wieken, Ten Post (VCPONG)

Voor De Wieken in Ten Post wordt eveneens nieuwbouw gerealiseerd in het kader van het Scholenprogramma.

8.1.10.2.6 De Til, Thesinge (VCPONG)

Bij de planvorming van Kindcentrum Ten Boer was eerst sprake van een fusie tussen De Til en De Fontein, waarmee De Til onderdeel zou worden van het Kindcentrum Ten Boer. Het schoolbestuur heeft er uiteindelijk voor gekozen de fusie niet door te laten gaan en de school in Thesinge zelfstandig te laten voortbestaan. De huisvesting van De Til zal daarom worden versterkt om het gebouw aardbevingsbestendig te maken. Met het versterken wordt ook de functionele en technische kwaliteit van het gebouw verbeterd.

8.1.10.3 Voorzieningen 2020 – 2023

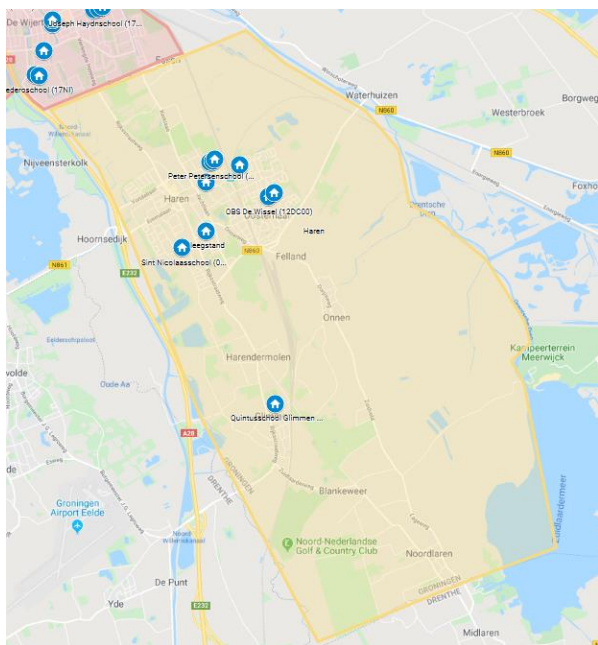
Naast de maatregelen die worden getroffen vanuit het Scholenprogramma worden er in de periode 2020 – 2023 geen huisvestingsmaatregelen vanuit het IHP voorzien.

8.1.10.4 Doorkijk 2024 – 2039

In de volgende periode, worden in het kader van het IHP eveneens geen huisvestingsmaatregelen voorzien.

8.1.11 Haren e.o.

In het gebied Haren e.o. zijn zeven basisscholen gesitueerd, waarvan zes in Haren en één in Glimmen. De nieuwbouwwijk Harener Holt, die aan de noordzijde van Haren wordt gerealiseerd, leidt tot een groei van de in het noorden van Haren gelegen basisscholen, zoals de Brinkschool, de Peter Petersenschool en CBS De Borg.

Figuur 8-16: Basisonderwijs Haren

8.1.11.1 Ruimteanalyse

Als gevolg van de nieuwbouwwijk Harener Holt groeit de komende jaren het aantal leerlingen in Haren. Voor OBS Brinkschool wordt nieuwbouw gerealiseerd en CBS de Borg en de Peter Petersenschool worden uitgebreid om te voorzien in extra capaciteit.

BO															
Haren	Leerlingenaantal			Prognoses			Capaciteit totaal m ² bvo	Ruimtebehoefte				Vraag en aanbod			
	2018	2019	2020	2025	2030	2035		2020	2025	2030	2035	2020 m ²	2025 m ²	2030 m ²	2035 m ²
Brinkschool	247	294	328	396	388	364	1.766	1.850	2.192	2.152	2.031	-84	-426	-386	-265
C.B.S. de Borg	408	448	462	485	477	464	2.458	2.524	2.640	2.599	2.534	-66	-182	-141	-76
Het Mozaiek	86	85	87	94	94	91	570	638	673	673	658	-68	-103	-103	-88
OBS De Wissel	136	175	175	184	178	174	1.179	1.080	1.126	1.095	1.075	99	53	84	104
Peter Petersenschool	111	263	275	300	295	285	1.700	1.583	1.709	1.684	1.634	117	-9	16	66
Quintusschool Glimmen	111	104	106	111	109	110	626	733	758	748	753	-107	-132	-122	-127
Sint Nicolaasschool	429	418	430	456	444	429	2.298	2.363	2.494	2.433	2.358	-65	-196	-135	-60
Totaal	1.528	1.787	1.863	2.026	1.985	1.917	10.597	10.771	11.592	11.384	11.043	-174	-995	-787	-446

Tabel 8-24: Leerlingenaantal, capaciteit en behoefte basisonderwijs Haren

8.1.11.2 Scholen

8.1.11.2.1 Brinkschool (Stichting Baasis)

De Brinkschool groeit aanzienlijk door de nieuwbouwwijk Harener Holt. Gezien de beperkte ruimte op de huidige locatie is het niet mogelijk om het bestaande schoolgebouw uit te breiden. In september 2019 is door de raad besloten tot nieuwbouw op de voormalige locatie van het Harens Lyceum, aan de Rummerinkhof.

Deze locatie wordt momenteel door de Brinkschool gebruikt als dislocatie, om de groei op te vangen. Tijdens de bouwwerkzaamheden kan de Brinkschool gebruik maken van de voormalige locatie van OBS de Linde. Dit gebouw is na sluiting van OBS de Linde door de gemeente aangehouden om te benutten als tijdelijke huisvesting voor de scholen in Haren. Voorafgaand aan de planvorming voor de nieuwbouw wordt de ruimtebehoefte, als onderdeel van de businesscase voor het project, herijkt op basis van actuele gegevens.

8.1.11.2.2 De Wissel (Stichting Baasis)

De Wissel is gehuisvest in Brede School de Octopus. Behalve het onderwijs zijn het CJG, de Speel-O-Theek en de buitenschoolse opvang in de Brede School gehuisvest. De omvang van OBS de Wissel daalt de komende jaren licht. De capaciteit van de huisvesting is toereikend. In de IHP-periode zijn er geen huisvestingsmaatregelen voorzien voor OBS de Wissel.

8.1.11.2.3 Peter Petersenschool (VJN)

De Peter Petersenschool is gehuisvest aan de Rummerinkhof. Om de groei van de Peter Petersenschool als gevolg van de nieuwbouwwijk Harener Holt op te vangen, is het naast de hoofdlocatie gelegen voormalige schoolgebouw van Visio in gebruik gegeven aan de Peter Petersenschool. In het raadsbesluit (september 2019) over de herhuisvesting van de Brinkschool en uitbreiding van de Peter Petersenschool is uitgegaan van een functionele aanpassing van het voormalige gebouw van Visio. Gezien de gebouwkwaliteit van dit gebouw zullen de komende jaren ook investeringen nodig zijn voor de technische aanpassingen en verduurzaming van het gebouw. Vanwege deze benodigde extra investeringen op lange termijn, is een uitbreiding in vorm van nieuwbouw naar verwachting in toekomstige huisvestingslasten een gelijkwaardig alternatief. Daarom wordt in dit IHP uitgegaan van een uitbreiding in de vorm van nieuwbouw.

8.1.11.2.4 Sint Nicolaasschool (SNS)

De Sint Nicolaasschool is sinds 2018 gehuisvest in de nieuwbouw aan de Westerse Drift. De Nicolaasschool hanteert een leerlingestop en daarmee blijft sprake van een passende huisvesting. Er zijn in de IHP-periode geen maatregelen voorzien voor de Sint Nicolaasschool.

8.1.11.2.5 De Borg (VCO Haren)

De Borg is gehuisvest in een schoolgebouw aan de Wederikweg. De Borg groeit ook als gevolg van de nieuwbouwwijk Harener Holt. Door de voormalige gemeente Haren is besloten tot de uitbreiding van De Borg, waarbij ook de aanwezige semipermanente huisvesting wordt vervangen. Momenteel wordt het ontwerp van uitbreiding vervaardigd. De bouw start naar verwachting in de loop van 2020, waarna de uitbreiding begin 2021 in gebruik kan worden genomen. Tijdens de bouw gaat De Borg gebruik maken van het voormalige schoolgebouw van De Linde. Voor sommige leerjaren hanteert De Borg een leerlingestop om te voorkomen dat de huisvestingscapaciteit niet toereikend is.

8.1.11.2.6 Quintusschool, Glimmen (Stichting Baasis)

De Quintusschool is gehuisvest in een monumentaal schoolgebouw in Glimmen. De school is een samenwerkingsschool, die is ontstaan met de fusie van De Meent en De Marke. Met de fusie is het schoolgebouw uitgebreid en is een integraal kindcentrum gevormd dat kinderdagopvang, buitenschoolse opvang en overige buitenschoolse activiteiten op de schoollocatie aanbiedt. Op basis van de licht groeiende leerlingenaantallen, is er sprake van een beperkt ruimte-tekort. In overleg met het schoolbestuur zal worden bepaald of uitbreiding noodzakelijk is, of dat de extra normatieve ruimtebehoefte binnen de bestaande huisvesting kan worden opgevangen.

Het schoolgebouw scoort onvoldoende op de aspecten gebruikersgroepen, functionaliteit, duurzaamheid en onderhoud. Op lange termijn (2032-2035) is een transformatie van het monumentale schoolgebouw voorzien in het IHP.

8.1.11.2.7 Het Mozaïek (Noorderbasis)

De huisvesting van Het Mozaïek is in de jaren '70 van de vorige eeuw gerealiseerd. Door Het Mozaïek is een voorstel aan de voormalige gemeente Haren voorgelegd voor een aantal technische en functionele aanpassingen, waarmee het gebouw technisch gezien wordt verbeterd en verduurzaamd, het gebouw het huidige onderwijsconcept beter ondersteunt en de entree beter zichtbaar en herkenbaar wordt. Met de voorgestelde plannen wordt de levensduur van het schoolgebouw verlengd. Op basis van dit voorstel heeft

de gemeente in 2018 een bijdrage toegekend voor het realiseren van deze plannen. Mede gezien de prijsstijgingen in de markt heeft Noorderbasis vooralsnog afgezien van de uitvoering van deze plannen.

Op grond van de resultaten van het voor het IHP uitgevoerde kwaliteitsonderzoek komt het gebouw niet eerder dan in 2032 in aanmerking voor nieuwbouw. Vanwege de toenemende leerlingenaantallen is voor Het Mozaiëk op korte termijn een uitbreiding nodig. In overleg met het schoolbestuur zal worden bepaald of uitbreiding noodzakelijk is, of dat de extra normatieve ruimtebehoefte met een functionele en technische upgrade binnen de bestaande huisvesting kan worden opgevangen. Mogelijk kan de gewenste opwaardering van het gebouw en de invulling van de benodigde capaciteit dan gecombineerd worden.

8.1.11.3 Voorzieningen 2020 – 2023

In tabel 8-25 is een resumé van de maatregelen van de onderwijsgebouwen voor het basisonderwijs weergegeven die in de periode 2020-2023 worden uitgevoerd.

Periode	School/accommodatie	Maatregel
2020	Brinkschool	(Vervangende) nieuwbouw
2020	Peter Petersenschool	Uitbreiding
2021	Het Mozaiëk	Uitbreiding (indien noodzakelijk)
2021	Quintusschool	Uitbreiding (indien noodzakelijk)

Tabel 8-25: Resumé maatregelen onderwijsgebouwen basisonderwijs Haren 2020-2023

8.1.11.4 Doorkijk 2024 – 2039

Vooruitkijkend naar de periode na 2023 wordt verwacht dat de volgende maatregelen moeten worden uitgevoerd. De maatregelen worden in een volgend IHP herijkt en nader gespecificeerd.

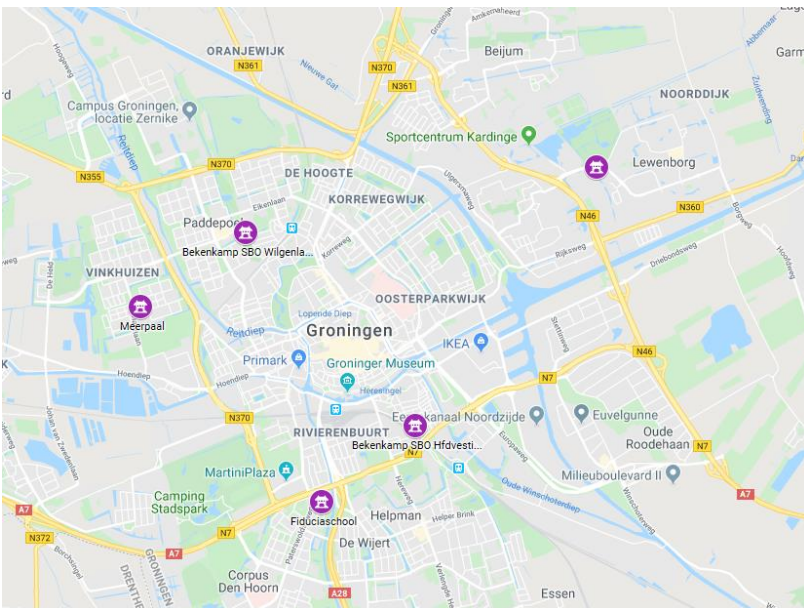
Periode	School/accommodatie	Maatregel
2032-2035	Het Mozaiëk	(Vervangende) Nieuwbouw
2032-2035	Quintusschool	Transformatie

Tabel 8-26: Doorkijk maatregelen onderwijsgebouwen basisonderwijs Haren 2024-2039

8.2 Speciaal basisonderwijs

De gemeente Groningen heeft vier scholen voor speciaal basisonderwijs (SBO) gehuisvest in vijf gebouwen. De invoering van het passend onderwijs was erop gericht zoveel mogelijk leerlingen naar het regulier onderwijs te laten gaan, als gevolg waarvan de omvang van het speciaal (basis)onderwijs zou afnemen. Het aantal leerlingen in het SBO is de afgelopen jaren daarentegen juist gegroeid en bedraagt nu ca. 650 leerlingen. De prognoses laten een lichte stijging zien. De toekomstige ontwikkeling van de leerlingenaantallen is echter lastig te prognosticeren omdat deze van diverse, met name politieke en beleidsmatige aspecten afhankelijk is. Zo kunnen de uitkomsten van de dit jaar uit te voeren evaluatie van het passend onderwijs en eventuele bijstellingen en maatregelen als gevolg van die evaluatie leiden tot wijzigingen in de omvang van het SBO.

Het speciaal basisonderwijs is niet op wijkniveau georganiseerd maar heeft een functie voor de gehele gemeente. Daarom is het speciaal basisonderwijs op gemeentelijk niveau in beeld gebracht.

Figuur 8-17: Speciaal Basisonderwijs gemeente Groningen

8.2.1.1 Ruimteanalyse

De totale capaciteit van de huisvesting voor het SBO is toereikend, er is sprake van een beperkt ruimteoverschot van ca. 7%. Door de onzekerheid van de leerlingenprognoses is het niet goed mogelijk om een goede inschatting te maken van de toekomstige ruimtebehoefte van deze scholen.

SBO	Leerlingenaantal			Prognoses			Capaciteit totaal m ² bvo	Ruimtebehoefte				Vraag en aanbod			
	2018	2019	2020	2025	2030	2035		2020	2025	2030	2035	2020	2025	2030	2035
	m ²														
Bekenkamp SBO Hfdv estiging (19VC)	106	103	121	111	114	116	1.054	1.139	1.066	1.088	1.103	-85	-12	-34	-49
Bekenkamp SBO Wilgenlaan (19VC01)	122	108	97	111	117	117	980	963	1.066	1.110	1.110	17	-86	-130	-130
De Kimkiel	164	167	165	158	161	168	1.840	1.463	1.411	1.433	1.485	377	429	407	355
Fiduciaschool	159	170	197	184	190	192	1.645	1.698	1.602	1.647	1.661	-53	43	-2	-16
Meerpaal	107	108	109	101	102	106	1.155	1.051	992	1.000	1.029	104	163	155	126
Totaal	658	656	689	665	684	699	6.674	6.314	6.137	6.278	6.388	360	537	396	286

Tabel 8-27: Leerlingenaantal, capaciteit en behoefte speciaal basisonderwijs

8.2.1.2 Scholen

8.2.1.2.1 Bekenkamp SBO (O.O.G.)

De Bekenkamp is op twee locaties gehuisvest: de Blekerslaan en de Wilgenlaan. Op beide locaties is voldoende ruimte-capaciteit. Voor beide vestigingen is op basis van de prognoses op termijn sprake van een beperkt ruimtegebrek. Gezien de onzekere prognoses zijn voornamelijk geen maatregelen opgenomen voor uitbreiding.

De hoofdlocatie aan de Blekerslaan scoort matig op het aspect duurzaamheid. Daarom is op termijn (2032-2035) voorzien in verduurzaming van het gebouw. Voor de nevenvestiging aan de Wilgenlaan is in de periode (2036-2039) voorzien in een technische upgrade.

8.2.1.2.2 De Kimkiel (SCSOG)

Het leerlingenaantal van De Kimkiel is de afgelopen periode licht gedaald. Hierdoor is een het ruimteoverschot toegenomen. De kwaliteit van de huisvesting is dusdanig dat er voor De Kimkiel in de periode van het IHP geen voorzieningen zijn opgenomen.

8.2.1.2.3 Fiduciaschool (SCSOG)

De Fiduciaschool is gehuisvest op twee locaties. Om de leerlingengroei op te vangen is naast de hoofdlocatie aan de Distributiestraat een dislocatie aan de Canadalaan in gebruik genomen. De hoofdlocatie is een gebouw uit de jaren '60 van de vorige eeuw en scoort op alle aspecten onvoldoende. Daarom is in 2023 nieuwbouw voorzien. De nieuwbouw moet voldoende capaciteit bieden om na ingebruikname de dislocatie te kunnen afstoten.

8.2.1.2.4 Meerpaal (Noorderbasis)

De Meerpaal is samen met De Steiger (SO) gehuisvest in één gebouw aan de Koperstraat. De capaciteit van De Meerpaal is toereikend. Voor De Meerpaal is, evenals voor De Steiger, een technische upgrade voorzien in de planperiode 2036-2039.

8.2.1.3 Voorzieningen 2020 – 2023

In tabel 8-28 is een resumé van de maatregelen van de onderwijsgebouwen voor het basisonderwijs weergegeven die in de periode 2020-2023 worden uitgevoerd.

Periode	School/accommodatie	Maatregel
2023	Fiduciaschool	(Vervangende) nieuwbouw

Tabel 8-28: Resumé maatregelen onderwijsgebouwen speciaal basisonderwijs 2020-2023

8.2.1.4 Doorkijk 2024 – 2039

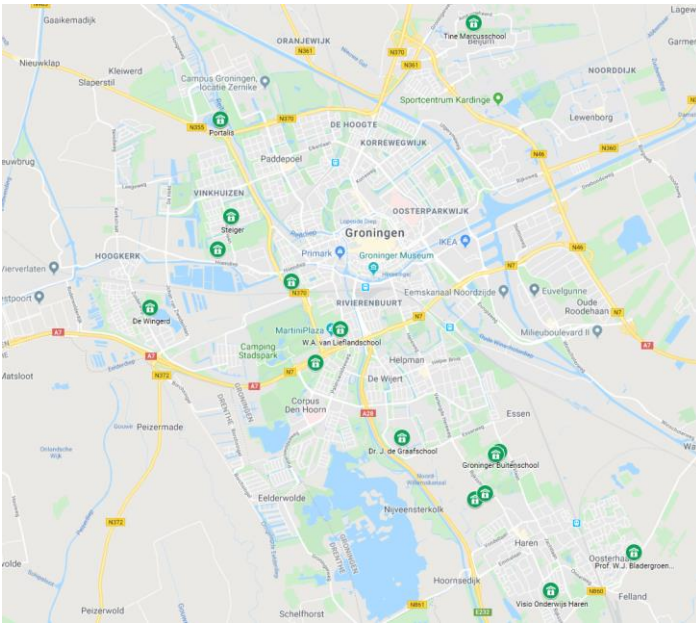
Vooruitkijkend naar de periode na 2023 wordt verwacht dat de volgende maatregelen moeten worden

Periode	School/accommodatie	Maatregel
2032-2035	Bekenkamp hoofdlocatie	Verduurzamen
2036-2039	De Meerpaal	Technische upgrade
2036-2039	Bekenkamp nevenvestiging	Technische upgrade

Tabel 8-29: Doorkijk maatregelen onderwijsgebouwen speciaal basisonderwijs 2024-2039

8.3 (Voortgezet) speciaal onderwijs

In de gemeente Groningen zijn 13 scholen voor speciaal onderwijs (SO) en voortgezet speciaal onderwijs (VSO) aanwezig. Met de gemeentelijke herindeling is het aantal (V)SO-scholen in de gemeente aanzienlijk toegenomen, omdat de voormalige gemeente Haren meerdere (V)SO scholen kende. Ondanks de invoering van het passend onderwijs is het aantal leerlingen in het (V)SO de laatste jaren niet afgenomen. Het aantal leerlingen in het (V)SO bedraagt ca. 1.600. De leerlingenaantallen per school fluctueren over de jaren, maar per saldo is sprake van stijging van het aantal leerlingen. Voor het (V)SO geldt eveneens dat de leerlingenaantallen moeilijk te prognosticeren zijn, waardoor het niet goed mogelijk is de wijzigingen in de toekomstige ruimtebehoefte van de scholen goed in te schatten.

Figuur 8-18: (Voortgezet) speciaal onderwijs in de gemeente Groningen

8.3.1.1 Ruimteanalyse

Binnen de huisvesting van het (V)SO is per saldo sprake van een overcapaciteit van circa 9.700 m² bvo, ofwel ca. 29%. Deze overcapaciteit wordt met name veroorzaakt door normatieve leegstand bij de Kentalis Guyotschool en de Prof. W.J. Bladergroenschool.

(V)SO															
	Leerlingenaantal			Prognoses			Capaciteit	Ruimtebehoefte				Vraag en aanbod			
	2018	2019	2020	2025	2030	2035	totaal m ² bvo	2020	2025	2030	2035	2020	2025	2030	2035
	m ²														
De Wingerd	136	131	136	124	124	126	1.815	1.593	1.485	1.485	1.503	222	330	330	312
Diamant College	178	192	174	189	185	187	2.744	2.493	2.676	2.627	2.651	251	68	117	93
Dr. J. de Graafschool	183	158	144	151	0	147	1.335	1.757	1.842	1.793	1.793	-422	-507	-458	-458
Erasmus school	67	82	93	78	74	74	1.189	1.505	1.322	1.273	1.273	-316	-133	-84	-84
Groninger Buitenschool - Digtplein 1a	39	46	51	43	44	45	741	824	753	762	770	-83	-12	-21	-29
Kentalis Guyotschool	154	145	114	130	131	130	4.600	1.707	1.693	1.704	1.684	2.893	2.907	2.896	2.916
Mytyschool Prins Johan Friso	158	196	199	190	188	194	3.244	3.336	3.175	3.131	3.190	-92	69	113	54
Portalis - 02YL00	38	40	30	44	44	45	2.151	736	907	907	919	1.415	1.244	1.244	1.232
Portalis - 02YL04	33	48	49	41	40	40	760	598	500	488	488	162	260	272	272
Veenpoort- justitiële Jeugd Inrichting	30	25	25	23	22	22	600	305	281	268	268	295	319	332	332
Prof. W.J. Bladergroenschool - Cantersv	21	27	24	24	24	25	575	211	211	211	220	364	364	364	355
Prof. W.J. Bladergroenschool - Dondersc	129	116	117	112	115	118	3.357	1.400	1.356	1.382	1.408	1.957	2.001	1.975	1.949
Steiger	41	47	50	43	41	42	734	820	757	739	748	-86	-23	-5	-14
Tine Marcusschool	140	177	174	151	154	159	2.901	1.532	1.329	1.355	1.399	1.369	1.572	1.546	1.502
Visio Onderwijs	57	64	79	59	59	60	2.185	1.457	1.166	1.166	1.176	728	1.019	1.019	1.009
W.A. van Lieflandschool	200	208	189	195	193	194	3.957	2.888	2.944	2.925	2.935	1.069	1.013	1.032	1.022
Totaal	1.604	1.702	1.648	1.597	1.438	1.608	32.888	23.162	22.397	22.216	22.425	9.726	10.491	10.672	10.463

Tabel 8-30: Leerlingenaantal, capaciteit en behoefte (voortgezet) speciaal onderwijs

8.3.1.2 Scholen

8.3.1.2.1 Portalis/Veenpoort (Elker)

Portalis verzorgt cluster 4-onderwijs op de jeugdinstantie het Poortje en op de open VSO school aan de Hoogeweg in Groningen. De Portalis VSO scholen zijn onderdeel van Elker. De onderwijshuisvesting van Portalis is eigendom van Elker en valt daarmee buiten de reguliere afspraken over onderwijshuisvesting. Gezien de eigendomssituatie wordt de onderwijshuisvesting van Portalis VSO in het IHP buiten beschouwing gelaten.

8.3.1.2.2 Tine Marcusschool (Kentalis)

De Tine Marcusschool is onderdeel van Kentalis. Kentalis oriënteert zich momenteel op de wijze waarop zij haar zorg en onderwijs aanbiedt. Het huisvestingsplan dat hieruit volgt bevindt zich in de afrondende fase. De uitkomst van dit proces kan consequenties hebben voor de behoefte aan huisvesting.

Op de Tine Marcusschool wordt onderwijs voor leerlingen met een taalontwikkelstoornis (TOS) aangeboden. Het voedingsgebied is Groningen, een deel van Friesland en de kop van Drenthe. Het aantal leerlingen op de Tine Marcusschool is de laatste jaren toegenomen. De capaciteit van de huisvesting is toereikend.

Voor de Tine Marcusschool is voornamelijk voorzien in een technische upgrade in het tijdvak 2032-2035.

8.3.1.2.3 Dr. J. de Graafschool (Kentalis)

Op de Dr. J. de Graafschool wordt VSO aangeboden voor leerlingen met een TOS of gehoorverlies, afkomstig uit Groningen, Friesland en Drenthe. De Dr. J. de Graafschool is gesitueerd aan het Ina Boudierplantsoen. Op deze locatie is tijdelijke huisvesting bijgeplaatst, maar ook met deze tijdelijke huisvesting is de capaciteit niet toereikend. De huisvesting scoort in het kwaliteitsonderzoek op diverse onderdelen onvoldoende. Voornamelijk is in het IHP uitgegaan van vervangende nieuwbouw in de periode 2024-2027. Uitvoering van deze maatregel moet nader worden afgestemd op het huisvestingsplan van Kentalis.

8.3.1.2.4 Kentalis Guyotschool (Kentalis)

Op de Guyotschool in Haren biedt Kentalis SO en VSO aan aan kinderen die een taalontwikkelingsstoornis (TOS) hebben en kinderen die doof, slechthorend of doofblind zijn. Op de locatie aan de Rijksweg maakt Kentalis gebruik van twee onderwijsgebouwen en een tijdelijke huisvesting die als praktijklokaal wordt gebruikt. Er is sprake van een forse overmaat aan onderwijshuisvesting: ten opzichte van de normatieve ruimtebehoefte is sprake van een leegstand van ca. 65%.

Op basis van de kwaliteitsscore is voorzien in op termijn voorzien in een technische en deels functionele upgrade. Ook voor de Guyotschool geldt dat huisvestingsmaatregelen moeten worden afgestemd op de huisvestingsstrategie van Kentalis.

8.3.1.2.5 Diamant College (RENN4)

Het Diamant College is gehuisvest in een in 2014 gerealiseerde nieuwbouw en verzorgt VSO in cluster 4. De capaciteit van de huisvesting sluit aan op de ruimtebehoefte. De huisvesting naast CSG Selion maakt het mogelijk om op niveau van de individuele leerling samen te werken met het regulier onderwijs. Voor de huisvesting van het Diamant College zijn geen huisvestingsmaatregelen voorzien in de looptijd van dit IHP.

8.3.1.2.6 Erasmusschool (RENN4)

Op de Erasmusschool aan de Van Heemskerckstraat biedt RENN4 VSO in cluster 4 aan. Er is sprake van een ruimtetekort en het gebouw scoort in het kwaliteitsonderzoek onvoldoende op alle aspecten. Door nieuwbouw van woningen in de wijk waar de school gesitueerd is, dreigt de bereikbaarheid van de school, en daarmee ook de verkeerssituatie voor de wijk, problematisch te worden. Huisvesting op een andere locatie is wenselijk. In overleg tussen gemeente en schoolbestuur wordt als alternatief voor vervangende nieuwbouw verkend of elders beschikbare huisvesting geschikt is, of geschikt te maken is voor huisvesting van de Erasmusschool. In het IHP is daarom vooralsnog voorzien in functionele aanpassing van alternatieve huisvesting, om deze geschikt te maken voor de te huisvesten doelgroep.

8.3.1.2.7 Prof. W.J. Bladergroenschool (RENN4)

In de Prof. W.J. Bladergroenschool aan de Donderslaan biedt RENN4 SO aan. Dit gebouw kent door zijn opzet met brede gangen en grote lokalen veel ruimte die niet efficiënt kan worden benut voor het SO en heeft daardoor normatief gezien een forse leegstand. Deze leegstand wordt deels gebruikt door zorgpartners van RENN4. Kwalitatief scoort het gebouw onvoldoende op diverse aspecten. In het IHP is voorzien in nieuwbouw voor de Prof. W.J. Bladergroenschool in 2023. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de huidige dislocatie van de Prof. W.J. Bladergroenschool die van Elker wordt gehuurd bij het Medisch Kleuterdagverblijf in Haren, wordt geïntegreerd in de nieuwbouw. Gezien de geïsoleerde ligging van de locatie aan de Donderslaan, wordt nader onderzocht of huisvesting op een andere, nabij regulier onderwijs gesitueerde locatie, mogelijk is, waardoor vorm kan worden gegeven aan de gewenste samenwerking met het regulier onderwijs.

8.3.1.2.8 Steiger (Noorderbasis)

De Steiger is gezamenlijk met De Meerpaal (SBO) gehuisvest in de wijk Vinkhuizen. De Steiger biedt SO en VSO vanuit een gereformeerde grondslag aan aan zeer moeilijk lerende kinderen. Bij de Steiger is sprake van een beperkt ruimte-tekort, maar de totale capaciteit met de Meerpaal samen is toereikend. Voor de Steiger is op lange termijn (2032-2035) voorzien in een technische upgrade.

8.3.1.2.9 De Wingerd (SCSOG)

Het bestuur van SCSOG biedt met De Wingerd in Hoogkerk SO en VSO aan aan zeer moeilijk lerende kinderen. Het gebouw is in 2012 gebouwd en in 2013 in gebruik genomen en biedt passende huisvesting. Voor De Wingerd zijn geen maatregelen voorzien in de looptijd van het IHP.

8.3.1.2.10 W.A. van Lieflandschool (O.O.G.)

De W.A. van Lieflandschool biedt SO en VSO aan en is gehuisvest aan de Paterswoldseweg (hoofdlocatie) en Radiumstraat (dislocatie). Deze dislocatie wordt samen met het Reitdiep College Leon van Gelder gebruikt. Er is sprake van een normatief ruimte-overschot van ca. 1.000 m² bvo. Voor de hoofdlocatie aan de Paterswoldseweg is op lange termijn voorzien in verduurzaming van het gebouw.

8.3.1.2.11 Groninger Buitenschool (O.O.G.)

De Groninger Buitenschool is sinds 2013 gehuisvest in semipermanente huisvesting naast de Prins Johan Friso Mytyschool op het Dilgtplein in Haren. De Groninger Buitenschool verzorgt onderwijs aan kinderen die door ziekte ontwikkelings- en/of leerachterstanden hebben opgelopen en afhankelijk zijn van verpleegkundige of paramedische ondersteuning onder schooltijd. Er is voldoende capaciteit en de kwaliteit van de onderwijshuisvesting geeft geen aanleiding om in de looptijd van het IHP maatregelen uit te voeren.

8.3.1.2.12 Prins Johan Friso Mytylschool (O.O.G.)

De Prins Johan Friso Mytylschool is ook gehuisvest aan het Dilgtplein en biedt SO en VSO aan kinderen met een lichamelijke of meervoudige beperking en kinderen die langdurig ziek zijn. De capaciteit van de huisvesting is toereikend. Op lange termijn (2032-2035) is voorzien in verduurzaming van de onderwijshuisvesting.

8.3.1.2.13 Visio

Visio verzorgt onderwijs aan leerlingen met een visuele beperking in het speciaal onderwijs en leerlingen met een meervoudige beperking in het voortgezet speciaal onderwijs. Het schoolgebouw is in 2006 gerenoveerd. Mede doordat het een inefficiënt is er sprake van een normatieve leegstand van ca. 700 m². Voor de huisvesting van Visio is op lange termijn (2032-2035) voorzien in een technische upgrade.

8.3.1.3 Voorzieningen 2020 – 2023

In tabel 8-31 is een resumé van de maatregelen van de onderwijsgebouwen voor het (voortgezet) speciaal onderwijs weergegeven die in de periode 2020-2023 worden uitgevoerd.

Periode	School/accommodatie	Maatregel
2020	Erasmusschool	Verhuizing, functionele aanpassing nieuwe locatie
2023	Prof. W.J. Bladergroenschool	(Vervangende) nieuwbouw

Tabel 8-31: Resumé maatregelen onderwijsgebouwen (voortgezet) speciaal onderwijs 2020-2023

8.3.1.4 Doorkijk 2024 – 2039

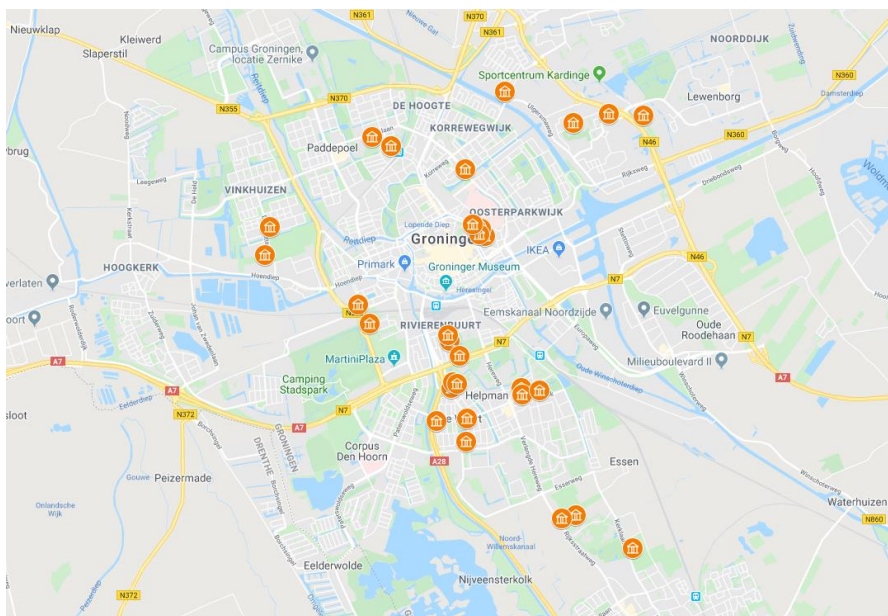
Vooruitkijkend naar de periode na 2023 wordt verwacht dat de volgende maatregelen moeten worden uitgevoerd. De maatregelen worden in een volgend IHP herijkt en nader gespecificeerd.

Periode	School/accommodatie	Maatregel
2024-2027	Prof. W.J. Bladergroenschool, dislocatie Haren	Sluiting
2024-2027	Dr. J. de Graafschoot	(Vervangende) nieuwbouw
2028-2031	Kentalis Guyotschool (VSO)	Technische upgrade
2032-2035	Kentalis Guyotschool SO-A/SOVSO-B	Technische en functionele upgrade
2032-2035	Steiger	Technische upgrade
2032-2035	Tine Marcusschool	Technische upgrade
2032-2035	W.A. van Lieflandschool	Verduurzamen
2032-2035	Mytylschool Prins Johan Friso	Verduurzamen
2032-2035	Visio Onderwijsinstelling Noord	Technische upgrade

Tabel 8-32: Doorkijk maatregelen onderwijsgebouwen (voortgezet) speciaal onderwijs 2024-2039

8.4 Voortgezet onderwijs

Het voortgezet onderwijs in de gemeente Groningen heeft een wijk-overstijgende en vaak ook regionale functie en wordt daarom op stedelijk niveau in dit hoofdstuk in beeld gebracht. In de gemeente zijn 11 scholen voor voortgezet onderwijs gehuisvest op 29 door de gemeente bekostigde locaties.

Figuur 8-19: Voortgezet onderwijs in de gemeente Groningen

8.4.1.1 Ruimteanalyse

Het voortgezet onderwijs in de gemeente Groningen heeft ca. 16.000 leerlingen. De leerlingenaantallen blijven de komende periode redelijk constant. Binnen het VO is sprake van een normatieve overmaat van ca. 7.000 m², hetgeen ruim 5% van de totale capaciteit is. In de capaciteit is de huisvesting die door de schoolbesturen zelf is aangekocht of gehuurd buiten beschouwing gelaten. Deze eigen locaties vallen buiten de scope van het IHP.

VO	Leerlingenaantal			Prognoses			Capaciteit totaal m ² bvo	Ruimtebehoefte				Vraag en aanbod			
	2018	2019	2020	2025	2030	2035		2020	2025	2030	2035	2020	2025	2030	2035
	m ²														
C.S.G.	2.809	2.801	2.839	2.779	2.731	2.761	24.009	20.556	20.088	19.783	19.985	3.453	3.921	4.226	4.024
De Bolster (Praktijkonderwijs)	240	253	262	255	252	256	3.243	3.484	3.399	3.362	3.411	-241	-156	-119	-168
Gomarus College	2.128	2.173	2.209	2.036	1.951	1.925	18.292	16.952	15.832	15.251	15.073	1.340	2.460	3.041	3.219
H.N. Werkman College	2.449	2.365	2.338	2.327	2.274	2.298	14.570	15.257	15.709	15.386	15.538	-687	-1.139	-816	-968
Heyerdahl College	165	158	172	161	159	163	2.076	2.392	2.258	2.234	2.283	-316	-182	-158	-207
Maartens College	1.346	1.164	1.147	1.147	1.150	1.143	11.004	7.830	7.730	7.748	7.706	3.174	3.942	3.924	3.966
Parcival College	888	913	910	893	876	878	6.970	5.946	5.891	5.790	5.802	1.024	1.079	1.180	1.168
Praedinius Gymnasium	888	878	847	872	863	867	5.824	5.965	6.150	6.102	6.102	-141	-326	-278	-278
Reitdiep College	1.718	1.772	1.899	1.805	1.789	1.828	14.206	14.688	14.245	14.144	14.396	-482	-39	62	-190
Willem Lodewijk Gymnasium	747	753	717	743	732	735	5.784	5.193	5.387	5.321	5.339	591	397	463	445
Zernike College	2.843	3.118	3.084	3.089	3.085	3.084	20.237	20.923	21.009	20.980	20.986	-686	-772	-743	-749
Totaal	16.221	16.348	16.424	16.107	15.862	15.938	126.215	119.186	117.698	116.101	116.621	7.029	9.185	10.782	10.262

Tabel 8-33: Leerlingenaantal, capaciteit en voortgezet onderwijs

Voor een aantal scholen is sprake van een ruimtetekort. Op grond van de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs is er sprake van een 'indikkingsnorm' van 10% en is er sprake van een uitbreidingsnoodzaak wanneer het verschil tussen de capaciteit en ruimtebehoefte meer dan 10% van de capaciteit bedraagt. Met inachtneming van deze indikkingsnorm is er op lange termijn voor geen van de VO-scholen sprake van een uitbreidingsnoodzaak.

8.4.1.2 Scholen

8.4.1.2.1 CSG – SCOG

Het CSG heeft vier scholen onder haar hoede: CSG Wessel Gansfort, CSG Selion, CSG Kluiverboom en CSG Augustinus. Over de totale onderwijshuisvesting van de scholen van CSG is sprake van voldoende capaciteit beschikbaar.

CSG Augustinus is gehuisvest aan de Admiraal de Ruyterlaan in de Zeeheldenbuurt, in een gemeentelijk monument uit de jaren '50- van de vorige eeuw. Op deze locatie wordt mavo, havo, vwo aangeboden. De huisvesting scoort met name laag op functionele kwaliteit, gezondheid en duurzaamheid. In de periode 2024-2027 is een levensduur verlengende renovatie (transformatie) voorzien die het gebouw op nieuwbouwkwaliteit moet brengen.

CSG Wessel Gansfort is gehuisvest aan het Heerdenpad in De Hunze. Op deze locatie wordt eveneens mavo, havo, vwo aangeboden. Voor het gebouw, daterend uit de jaren '80, is op lange termijn (2036-2039) een technische upgrade voorzien.

CSG Selion is gehuisvest in recent gerealiseerd onderwijsgebouw aan de Diamantlaan in Vinkhuizen. Wanneer tijdens de looptijd van dit IHP functionele en technische aanpassingen wenselijk zijn, dan kan het schoolbestuur hiertoe zelf maatregelen laten uitvoeren. Op lange termijn (2032-2035) is voorzien in een technische upgrade van de huisvesting.

CSG Kluiverboom is samen met het Werkman en Heyerdahl College gehuisvest in een 2011 gerealiseerd onderwijsgebouw in de wijk Lewenborg. Wanneer functionele aanpassing van het gebouw gewenst zijn, dan kan het schoolbestuur hiertoe zelf maatregelen laten uitvoeren.

8.4.1.2.2 H.N. Werkman College (O.O.G.)

Het H.N. Werkman College bestaat uit vier vestigingen: het Stadslyceum, de ISK (internationale schakelklas), De Topsporttalentschool en het VMBO Kluiverboom. De ruimtecapaciteit van het H.N. Werkman College is niet eenduidig inzichtelijk en wordt door O.O.G. nog nagemeten. De uitkomsten van deze metingen kunnen consequenties hebben voor de opgenomen maatregelen. De capaciteit van de vier vestigingen lijkt voorsnog toereikend om het H.N. Werkman College in zijn geheel te huisvesten.

Het Stadslyceum is gehuisvest in drie nabij elkaar gelegen gebouwen aan en nabij de Sint Jansstraat. Voor deze drie gebouwen is op lange termijn (2028-2031) voorzien in een aantal aanpassingen. Voor het monumentale gebouw aan de Agricolastraat is voorzien in een levensduur verlengende renovatie (transformatie). Voor de andere twee gebouwen is een technische upgrade opgenomen.

De internationale schakelklas (ISK) en de Topsporttalentschool zijn gehuisvest in het schoolgebouw aan de Melisseweg. Dit gebouw scoort onvoldoende op de aspecten gezondheid, duurzaamheid en onderhoud. Daarom is een vervangende nieuwbouw opgenomen in het tijdvak 2028-2031.

Het VMBO van het H.N. Werkman College is, zoals eerder vermeld, met CSG Kluiverboom gehuisvest in het onderwijsgebouw aan de Kluiverboom in Lewenborg. De huisvesting wordt door gebruikers van het H.N. Werkman College op een aantal aspecten als onvoldoende beoordeeld. Gezien de relatief recente ingebruikname, de school is in 2011 gebouwd en in gebruik genomen, zal door het schoolbestuur moeten worden onderzocht wat de oorzaken zijn van de lage scores en maatregelen moeten worden getroffen om de kwaliteit te verbeteren.

8.4.1.2.3 Gomarus College (GSG)

Op de scholencampus aan het Vondelpad in De Wijert wordt door het Gomarus College vmbo, havo en vwo aangeboden. Daarnaast heeft het Gomarus College een onderbouwlocatie aan de Magnoliastaat

(Selwerd). Praktijkonderwijs biedt het Gomarus College aan op een eigen locatie aan de Lavendelweg. Laatstgenoemde valt buiten de scope van het IHP. De huisvestingscapaciteit is toereikend om het onderwijs te huisvesten.

Aan het Vondelpad zijn drie onderwijsgebouwen in gebruik. Vondelpad 1 en 3 functioneren als één gebouw voor Havo, VWO en Gymnasium. GSG heeft plannen ontwikkeld voor functionele en technische aanpassing van de gebouwen en de fysieke koppeling van beide gebouwen, waardoor efficiënter ruimtegebruik mogelijk wordt. Het VMBO is gehuisvest in Vondelpad 2. Er is aan het Vondelpad voldoende ruimtecapaciteit om ook het praktijkonderwijs te kunnen huisvesten. Op basis van de kwaliteitsmetingen is voor Vondelpad 1 en 3 vervangende nieuwbouw opgenomen in de periode 2028-2031. Voor Vondelpad 2 is vervangende nieuwbouw voorzien in de periode 2032-2035. In de planuitwerking kan een afweging gemaakt worden tussen renovatie en nieuwbouw.

De locatie aan de Magnoliastraat scoort onvoldoende op met name de aspecten functionaliteit, gezondheid en duurzaamheid. Voor deze locatie is vervangende nieuwbouw opgenomen in de periode 2024-2027. Mede omdat recent nog door het schoolbestuur voor een aanzienlijk bedrag is geïnvesteerd in renovatie van het gebouw, wil het schoolbestuur het gebouw graag behouden. Daarom zal worden onderzocht of transformatie kwalitatief en financieel een goed alternatief is.

8.4.1.2.4 Praedinius Gymnasium (O.O.G.)

Het Praedinius Gymnasium is gehuisvest aan de Turfsingel in het Centrum. Naast deze hoofdlocatie heeft het Praedinius Gymnasium twee dislocaties in gebruik aan de Kruitlaan en de J.C. Kapteynlaan. De capaciteit van deze drie locaties is toereikend om het Praedinius Gymnasium te huisvesten. De hoofdlocatie is een rijksmonument. Voor deze locatie is op termijn (2032-2035) voorzien in een transformatie. Voor de dislocaties aan de J.C. Kapteynlaan en de Kruitlaan is respectievelijk voorzien in een technische upgrade (2032-2035) en een functionele én technische upgrade (2036-2039).

8.4.1.2.5 Reitdiep College (O.O.G.)

Het Reitdiep College heeft drie vestigingen in de stad Groningen. De vestiging Kamerlingh Onnes aan de Eikenlaan (Selwerd) biedt mavo, havo en vwo aan. Op de vestigingen Leon van Gelder en Simon van Hasselt in Vinkhuizen wordt VMBO aangeboden. De totale capaciteit van deze drie vestigingen is toereikend om het gehele Reitdiep College te huisvesten. De huisvesting van het Reitdiep College verkeert in redelijk tot goede staat. Alleen voor de vestiging Kamerlingh Onnes is op lange termijn (2036-2039) voorzien in een technische upgrade.

8.4.1.2.6 Heyerdahl College (O.O.G.)

Het Heyerdahl College is een school voor praktijkonderwijs, die met het H.N. Werkman College en CSG de Kluiverboom gehuisvest is in het gebouw aan de Kluiverboom in de wijk Lewenborg. De ruimtecapaciteit voor het Heyerdahl College is toereikend. Er zijn in de looptijd van het IHP geen maatregelen voorzien voor het Heyerdahl College.

8.4.1.2.7 Bolster (SCSOG)

Ook op de Bolster wordt praktijkonderwijs aangeboden. De Bolster is gesitueerd in de wijk De Wijert. De capaciteit van De Bolster is toereikend voor het aantal leerlingen. De kwaliteit van de huisvesting geeft geen aanleiding tot maatregelen tijdens de looptijd van het IHP.

8.4.1.2.8 Parcival College (Stichting Vrije School Noord en Oost Nederland)

Het Parcival College is een Vrije School, gehuisvest op drie nabij elkaar gelegen onderwijsgebouwen aan de Merwedestraat en de Reggestraat in de wijk in de Rivierenbuurt. Met deze drie locaties is voorzien in voldoende capaciteit voor het aantal leerlingen van het Parcival College. Het Parcival College vindt de huidige situatie, met onderwijs in drie gebouwen onwenselijk en opteert voor een huisvesting in één gebouw, waardoor het vrije schoolonderwijs beter kan worden gefaciliteerd: Een nieuwe school op één locatie samen met het basis onderwijs Widar en kinderopvang. De school heeft een regionale functie. De gebouwen scoren onvoldoende op diverse aspecten. Op basis van de prioritering is er voor de periode 2024-2027 voorzien in transformatie van het gebouw aan de Merwedestraat 45, dat een gemeentelijk monument is, en vervangende nieuwbouw voor de andere twee gebouwen. Het gebouw aan de Merwedelaan 45 is dan

inmiddels ruim 65 jaar oud. In aanvulling op de uitgevoerde enquête en vragenlijst zal daarom de functionele en technische staat van de huisvesting nader worden onderzocht, wat mogelijk tot verschuivingen in de prioritering kan leiden.

8.4.1.2.9 Willem Lodewijk Gymnasium

Het Willem Lodewijk Gymnasium is gehuisvest in een gebouw aan de Verzetsstrijderslaan, nabij het stadspark. Dit gebouw is in 2007 uitgebreid en heeft voldoende capaciteit. Het gebouw scoort met name laag op duurzaamheid, er zou op lange termijn een technische en functionele upgrade nodig zijn. De leeftijd van de huisvesting, het gebouw is momenteel ruim 50 jaar oud, geeft aanleiding om nader te onderzoeken of deze maatregelen nog ca. 15 jaar op zich kunnen laten wachten, of dat eerder maatregelen gewenst dan wel noodzakelijk zijn.

8.4.1.2.10 Zernike College (O.O.G.)

Het Zernike College kent vier vestigingen in Groningen Zuid en Haren, waar vmbo, mavo, havo en vwo aangeboden, zowel in montessorionderwijs als in regulier onderwijs.

De huisvesting aan de Kerklaan in Haren is in 2013 gebouwd en in 2014 in gebruik genomen. In 2017 heeft O.O.G. de onderbouwlocatie aan de Rummerinkhof in Haren afgestoten. De leerlingen van deze locatie zijn ondergebracht op de locatie aan de Kerklaan en de locatie Helperbrink. De vestiging Helperbrink maakt naast de hooflocatie ook gebruik van een disclocatie aan de Coendersweg en een uitbreiding op het binnenterrein aan de Helperbrink. Het gebouw aan de Helperbrink is in 2019 uitgebreid en gerenoveerd. De ruimtecapaciteit van het Zernike College is niet eenduidig inzichtelijk en wordt door O.O.G. nog nagemeten. De uitkomsten van deze metingen kunnen consequenties hebben voor de opgenomen maatregelen. Voor de totale huisvesting van het Zernike College lijkt vooralsnog sprake van een ruimtetekort van ca. 500 m². De gemeente Groningen overlegt met het bestuur van O.O.G. over oplossingen om dit capaciteitstekort op te lossen.

Voor de vestigingen in Haren en de Helperbrink zijn tijdens de looptijd van het IHP geen maatregelen voorzien. Voor de huisvesting aan de Vondellaan, die dateert uit de jaren '60 van de vorige eeuw, is in de periode 2028-2031 vervangende nieuwbouw voorzien. Voor de bovenbouwlocatie van het Montessori Vaklyceum aan de Van Iddekingeweg is op lange termijn (2036-2039) een technische upgrade voorzien.

8.4.1.2.11 Maartenscollege (Carmelcollege)

De huisvesting van het Maartenscollege in Haren bestaat uit meerdere delen die in verschillende bouwjaren zijn gebouwd. Het oudste gedeelte, het statige witte gebouw aan de Rijksweg, wordt gebruikt voor de International School Groningen (ISG). Door Carmelcollege is recent semipermanente huisvesting bijgeplaatst voor de ISG. De huisvesting voor de ISG is eigendom van het Carmelcollege en valt daarom buiten de door de gemeente beschikbaar gestelde huisvesting. Aan de Hemmenlaan staat een gebouwdeel dat begin jaren '60 is gerealiseerd (bouwdeel west). In 1999 heeft een uitbreiding plaatsgevonden (bouwdeel oost). De capaciteit van deze huisvesting is ca. bedraagt ca. 11.000 m². Daarmee is sprake van een ruimteoverschot van ruim 3.000 m².

In het IHP 2018-2021 van de gemeente Haren was al voorzien in vervangende nieuwbouw voor het bouwdeel west en was overleg gaande tussen gemeente en schoolbestuur over de inzet van de beschikbare middelen van zowel gemeente als schoolbestuur voor een algehele revitalisering. Uit de kwaliteitsmeting blijkt dat de huisvesting laag scoort op diverse aspecten, en met name op gebruikskwaliteit, duurzaamheid en onderhoud. Op basis van deze resultaten is in het IHP voorzien in vervangende nieuwbouw van bouwdeel west in 2022. Het schoolbestuur, Carmelcollege, is in overleg met het CSG over een mogelijk bestuursoverdracht.

8.4.1.3 Voorzieningen 2020 – 2023

In tabel 8-34 is een resumé van de maatregelen van de onderwijsgebouwen voor het basisonderwijs weergegeven die in de periode 2020-2023 worden uitgevoerd.

Periode	School/accommodatie	Maatregel
2022	Maartens College	(Vervangende) nieuwbouw oudbouwdeel

Tabel 8-34: Resumé maatregelen onderwijsgebouwen voortgezet onderwijs 2020-2023

8.4.1.4 Doorkijk 2024 – 2039

Vooruitkijkend naar de periode na 2023 wordt verwacht dat de volgende maatregelen moeten worden uitgevoerd. De maatregelen worden in een volgend IHP herijkt en nader gespecificeerd.

Periode	School/accommodatie	Maatregel
2024-2027	Parcival College (gebouw A)	Transformatie
2024-2027	Parcival College (gebouw B)	(Vervangende) nieuwbouw
2024-2027	Parcival College (gebouw C)	(Vervangende) nieuwbouw
2024-2027	CSG Augustinus	Transformatie
2024-2027	Gomarus College, Magnoliastraat 1	(Vervangende) nieuwbouw
2028-2031	H.N. Werkman College (internationale schakelklas)	(Vervangende) nieuwbouw
2028-2031	Gomarus College, Vondelpad 3	(Vervangende) nieuwbouw
2028-2031	Gomarus College, Vondelpad 1	(Vervangende) nieuwbouw
2028-2031	Zernike College Montessori Vaklyceum, onderbouw	(Vervangende) nieuwbouw
2032-2035	Praedinius Gymnasium (hoofdlocatie, Turfsingel)	Transformatie
2032-2035	Praedinius Gymnasium (OPDC)	Technische upgrade
2032-2035	H.N. Werkman College, Topsporttalentschool	(Vervangende) nieuwbouw
2032-2035	Gomarus College, Vondelpad 2	(Vervangende) nieuwbouw
2036-2039	Zernike College Montessori Vaklyceum, bovenbouw	Technische upgrade
2036-2039	Willem Lodewijk Gymnasium	Functionele en technische upgrade
2036-2039	Reitdiep College, Kamerlingh Onnes	Technische upgrade
2036-2039	Praedinius Gymnasium (locatie Kruitlaan)	Functionele en technische upgrade
2036-2039	H.N. Werkman College, Stadslyceum (dislocatie 1)	Technische upgrade
2036-2039	H.N. Werkman College, Stadslyceum (dislocatie 2)	Transformatie
2036-2039	H.N. Werkman College, Stadslyceum (hoofdlocatie)	Technische upgrade
2036-2039	CSG Wessel Gansfort	Technische upgrade

Tabel 8-35: Doorkijk maatregelen onderwijsgebouwen voortgezet onderwijs 2024-2039

8.5 Bewegingsonderwijs

De capaciteit van sportaccommodaties en kwaliteit van de voorzieningen voor bewegingsonderwijs worden separaat onderzocht. Naar verwachting zijn de resultaten van dit onderzoek voorjaar 2020 gereed. In dit onderzoek wordt ook aandacht besteed aan functionaliteit, klanttevredenheid, staat van onderhoud e.d. van de gymnastieklokalen. Op basis van dit rapport wordt een uitwerking voorbereid voor wat betreft de noodzakelijke maatregelen, welke voornamelijk zullen worden verwerkt in het eerstvolgende IHP 2024 e.v. Capaciteits- of spoedeisende vraagstukken, welke eerder aandacht behoeven, worden separaat in het besluitvormingstraject gebracht.

9. Financiën

9.1 Uitvoeringsagenda en investeringen 2020 – 2023

In tabel 9-1 zijn de indicatieve investeringsbedragen die voortkomen uit de in dit IHP opgenomen maatregelen weergegeven. In dit overzicht zijn de door de gemeente te plegen investeringen en de bijdragen van de schoolbesturen opgenomen. De projecten waarvoor de gemeente al een besluit heeft genomen en een (voorbereidings-)budget beschikbaar is gesteld, zijn niet in het overzicht opgenomen.

Jaar	School/accommodatie	Maatregel	Investering gemeente	Opmerkingen
2020	Brinkschool	(Vervangende nieuwbouw)	€ 8.090.000	
2020	Driebondschoon	(Vervangende nieuwbouw)	€ 1.500.000	Aanvullende plankosten
2020	Erasmusschool	Functionele aanpassing	€ 480.000	Aanpassing vervangende huisvesting
2020	Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers	(Vervangende) nieuwbouw	€ 4.140.000	
2020	Peter Petersenschool	Uitbreiding	€ 1.560.000	
2021	De Kleine Wereld (locatie Rosenstein)	Transformatie	€ 1.832.000	
2021	De Kleine Wereld (locatie Celebes)	(Vervangende) nieuwbouw	€ 1.818.000	
2021	De Tamarisk (locatie De Wijert)	Technische upgrade	€ 788.000	
2021	Heerdstee	(Vervangende) nieuwbouw	€ 3.169.000	
2021	Het Mozaïek	Uitbreiding	€ 284.000	
2021	Joseph Haydn school (hoofdlocatie)	Uitbreiding	€ 725.000	
2021	Nassauschool (bovenbouw)	Uitbreiding	€ 1.450.000	
2021	Nassauschool (bovenbouw)	Transformatie	€ 1.416.000	
2021	Quintusschool	Uitbreiding	€ 377.000	
2021	Samenwerkingsschool Meeroevers	(Vervangende) nieuwbouw	€ 7.146.000	
2022	De Wegwijzer	(Vervangende) nieuwbouw	€ 5.376.000	
2022	Maartenscollege (oudbouw)	(Vervangende) nieuwbouw	€ 9.089.000	
2023	Fiduciaschool (hoofdlocatie)	(Vervangende) nieuwbouw	€ 4.680.000	
2023	Prof. W.J. Bladergroen-school	(Vervangende) nieuwbouw	€ 4.821.000	
	Totaal		€ 58.740.000	

Tabel 9-1: Investeringsagenda 2020-2023

9.2 Vooruitblik investeringen 2024 – 2039

Voor de navolgende planperioden is een doorkijk gegeven van de te verwachten indicatieve maatregelen. Deze maatregelen leiden tot de volgende indicatieve investeringsvolumes voor de betreffende planperiodes:

Planperiode	Investering gemeente (indicatief)
2024-2027	€ 46.189.000
2028-2031	€ 53.410.000
2032-2035	€ 56.319.000
2036-2039	€ 39.112.000
Totaal	€ 195.030.000

Tabel 9-2: Indicatie omvang investeringen komende planperiodes

Hier naast is er nog jaarlijks de een aanvulling met betrekking tot de investeringen ten behoeve van de reguliere dynamiek, onvoorziene zaken en uitleg van nieuwe wijken: ca 7 miljoen per jaar.

9.3 Uitwerking projectkaders in businesscase per project

De in de vorige paragrafen aangegeven investeringsbedragen zijn indicatieve bedragen, gebaseerd op generieke kostenkengetallen, zoals toegelicht in paragraaf: 6.4.2. Voor ieder project wordt voorafgaand aan de planvoorbereiding een businesscase opgesteld, waarin de in het IHP opgenomen maatregelen worden herijkt en de projectkaders voor de voorbereiding worden vastgelegd. Op basis van de businesscase kan de raad een voorbereidingskrediet vaststellen voor het project. De businesscase bevat tenminste de volgende onderdelen:

- een kwaliteitscheck op de ingevulde vragenlijsten en enquêtes op basis van o.a. NEN 2767. In deze kwaliteitscheck wordt met een objectieve gebouwscan getoetst of de scores uit de vragenlijsten en enquêtes correct zijn. Wanneer uit de gebouwscan blijkt dat de resultaten verschillen vertonen, kan dat leiden tot aanpassing van het uitvoeringsjaar van een maatregel;
- afweging tussen nieuwbouw of transformatie (levensduurverlengde renovatie) van de bestaande huisvesting. Deze afweging wordt gemaakt met betrekking tot financiële, functionele en technische aspecten van de huisvestingsopgave. Ook wordt gekeken naar de stedelijke kwaliteit van de alternatieven;
- onderzoek naar de noodzaak van tijdelijke huisvesting tijdens de uitvoering van de maatregelen en raming van de kosten die daarmee gemoeid zijn;
- onderzoek op wijkniveau naar de kansen die er zijn om met het project meerwaarde te realiseren door verbinding met andere projecten in de wijk. Dit kunnen zowel wijkvernieuwingsprojecten zijn als andere onderwijshuisvestingsprojecten in dezelfde wijk;
- onderzoek naar de mogelijkheden voor samenwerking met kinderopvang, doorgaande leerlijn, integratie van huisvestingsconcepten en dergelijke;
- raming van de investeringskosten en eventuele exploitatielasten voor tijdelijke huisvesting. In deze raming worden zowel de kosten voor de gemeente als de door het schoolbestuur te plegen investeringen opgenomen. Op basis van deze raming(en) wordt een voorbereidingsbudget aangevraagd voor het project;
- uiteindelijk zal na planvorming per project een realisatiebesluit en bij horend uitvoeringskrediet bij de raad worden gevraagd.

9.4 Kostenontwikkeling en indexering

Zoals in paragraaf 5.4 is weergegeven worden de kosten voor nieuwbouw op basis van werkelijke kosten vergoed. De in het IHP opgenomen investeringen zijn gebaseerd op kostenkengetallen met een actueel en realistisch prijspeil, waarin de prijsstijgingen die de bouwmarkt de afgelopen jaren heeft doorgemaakt zijn verdisconteerd. Desondanks blijft het risico aanwezig dat bouwkosten stijgen.

De in het IHP opgenomen investeringsbedragen hebben allen het prijspeil 2020. In lijn met de meerjarenbegroting van de gemeente Groningen zijn kosten en opbrengsten niet geïndexeerd. In de businesscase die wordt opgesteld voor ieder project dat voortkomt uit het IHP, worden de investeringen gecorrigeerd naar het op dat moment actuele prijspeil om daarmee aan te sluiten op de uitgangspunten van de op dat moment actuele begroting.

9.5 Jaarlijks uitvoeringsprogramma

Zolang de wet op de onderwijshuisvesting nog niet is aangepast, wordt, op basis van de in de verordening opgenomen jaarlijkse aanvragencyclus, jaarlijks een uitvoeringsprogramma vastgesteld. De projecten waarvan een businesscase, zoals beschreven in paragraaf 9.3, worden opgenomen in dit programma. Op basis van o.a. actuele ontwikkelingen, uitkomsten van de businesscases en leerlingenprognoses kan het jaarlijkse uitvoeringsprogramma op onderdelen afwijken van het in het IHP opgenomen uitvoeringsprogramma. Deze afwijkingen kunnen zowel de aard, omvang en prioritering van maatregelen betreffen.

Over het jaarlijkse uitvoeringsprogramma wordt Op Overeenstemming Gericht Overleg gevoerd in het Breed Besturen Overleg.

9.6 Dynamisch plan

Het voorliggend integraal huisvestingsplan is opgesteld als taakstellend voor de eerste vier jaar, indicatief en richtinggevend voor de daarop volgende 16 jaar. Bij ongewijzigde omstandigheden is het aannemelijk dat voorliggende plan zoals omschreven tot uitvoering wordt gebracht.

Iedere vier jaar wordt vervolgens het IHP geactualiseerd op nieuw vastgesteld door de raad. Het plan wordt geactualiseerd aan de ontwikkelingen in het onderwijs en wijzigingen in onderwijswetgeving. Ook worden de maatregelen herijkt op basis van geactualiseerde leerlingenprognoses, demografische ontwikkelingen en budgettaire ruimte van de gemeente en eventuele gemeentelijke beleidsuitgangspunten.

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht wegingsfactoren beoordeling kwaliteitscriteria onderwijshuisvesting

Weegfactoren tussen criteria	weegfactor tussen criteria, (S)BO/VO	weegfactor tussen criteria (V)SO t.b.v. controle-berekening
EXTERIEUR: Uitstraling (herkenbaarheid)	1	2
EXTERIEUR: Entree(s) (benaderbaarheid)	1	1
INTERIEUR: Zichtlijnen (ruimtelijkheid)	2	3
INTERIEUR: Kleur/materiaal (representativiteit)	1	1
INTERIEUR: Trappen (verticale verbindingen)	2	3
INTERIEUR: Routing (horizontale looplijnen)	2	3
INTERIEUR: Schaal (geborgenheid)	1	3
OMGEVING: Ligging (locatie)	3	2
OMGEVING: Verkeersveiligheid (aanrijroutes)	3	3
OMGEVING: Buitenruimte (terreininrichting)	1	2
OMGEVING: Openbaarheid	1	1
GEBRUIKERSGROEPEN: Toegankelijkheid	3	3
GEBRUIKERSGROEPEN: Multifunctionaliteit	3	3
FUNCTIONALITEITEN: Leren	3	3
FUNCTIONALITEITEN: Opvang (PO) / externe samenwerking (VO)	1	1
FUNCTIONALITEITEN: Sport	2	2
FUNCTIONALITEITEN: Cultuur	1	1
FUNCTIONALITEITEN: Overblijven	2	3
FUNCTIONALITEITEN: Werken	2	2
FUNCTIONALITEITEN: Garderobe & bergruimte	2	2
GEZONDHEID: Daglicht	3	3
GEZONDHEID: Kunstlicht	2	2
GEZONDHEID: Luchtverversing	3	3
GEZONDHEID: Luchtkwaliteit	3	3
GEZONDHEID: Ruimteakoestiek	3	3
GEZONDHEID: Geluidsniveau	3	3
GEZONDHEID: Wintertemperatuur	3	3
GEZONDHEID: Zomertemperatuur	3	3
GEZONDHEID: Groenkwaliteit	1	1
DUURZAAMHEID: Energieprestatie	3	3
DUURZAAMHEID: Flexibiliteit	2	2
DUURZAAMHEID: Milieuprestaties	1	1
ONDERHOUD: Materialisatie	2	2
ONDERHOUD: Hygiëne	2	3
ONDERHOUD: ICT	1	1

Bijlage 2: Overzicht prioritering, maatregelen en investeringen IHP

Bouw-jaar	Renovatiejaar	Startjaar planvorming	Sociale prioritering	Schoolnaam	Adres	Plaats	SCORES OP HOOFDTHEMA'S KWALITEITSKADER							Uitbreidingsnoodzaak (m2)	Verantwoordelijkheid voor onderhoud	Maatregel	Investering Gemeente	Investering Schoolbestu
							Exterieur	Interieur	Omgeving	Gebruikers-groep	Functionaliteit	Gezondheid	Duurzaamheid					
1978	2008	2019		Huifkar (Ten Boer)	Kievitstraat 6	Ten Boer	7,1	7,4	6,2	7,1	6,5	6,6	5,2	5,6	Marenland	(Vervangende) nieuwbouw (lopend traject)	€ -	€ -
1958		2019		Fontein C.B.S.	A.H. Homanstraat 23	Ten Boer	5,7	6,4	6,5	6,5	6,0	6,0	3,9	5,5	VCPO	(Vervangende) nieuwbouw (lopend traject)	€ -	€ -
1938		2019		Driebondschool (locatie: Engelbert)	Engelberterweg 38	Groningen	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	OOG	(Vervangende) nieuwbouw (lopend traject)	€ 1.500.000	€ -
1972	2005	2019		C.B.S. De Borg	Wederikweg 19	Haren	7,6	7,6	7,3	6,9	6,7	6,9	6,8	7,4	vco haren	Doorexploiteren (lopend traject)	€ -	€ -
1948		2020		Brinkschool	Oude Brinkweg 95	Haren	7,1	3,3	5,4	3,3	3,1	4,3	2,4	4,9	Baasis	(Vervangende) nieuwbouw	€ 8.089.575	€ 54.425
1975	1995	2020		Erasmus school	Van Heemskerckstr. 56	Groningen	5,6	5,7	4,7	4,1	3,9	4,4	3,5	4,8	RENN4	Functionele upgrade nieuwe locatie	€ 479.500	€ -
1998		2020		Peter Petersenschool	Rummerinkhof 6-B	Haren	5,9	5,4	5,3	5,2	5,6	5,8	5,8	5,9	538 Ver. Jenaplan	Uitbreiding	€ 1.560.200	€ 53.800
2012		2020		Meander	Slenk 2	Groningen	7,7	7,0	6,9	7,9	6,7	7,2	6,9	7,0	500 Gemeente	Uitbreiding (exacte invulling volgt t.z.t.)	pm	pm
1966		2020	X	Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers	Siriusstraat 1	Groningen	3,9	4,0	6,4	4,0	4,0	5,1	3,8	4,2	KOC	(Vervangende) nieuwbouw	€ 4.139.638	€ 142.746
1921		2020		Til C.B.S.	Kerkstraat 6	Thesinge	6,8	5,9	7,0	5,3	4,5	6,1	2,1	5,0	VCPO	Doorexploiteren (onderdeel versterkingsproj	€ -	€ -
1972		2020		Wieken C.B.S.	Oldenhuisstraat 6	Ten Post	4,3	5,6	6,5	5,6	5,5	6,1	1,4	5,9	VCPO	Doorexploiteren (onderdeel versterkingsproj	€ -	€ -
1950	2003	2020		Huifkar (Woltersum)	Kerkpad 10	Woltersum	3,0	4,9	6,6	5,7	4,1	6,2	2,2	4,4	Marenland	Doorexploiteren (onderdeel versterkingsproj	€ -	€ -
1929		2021		Nassauschool (bovenbouw)	Nassaulaan 5	Groningen	4,6	3,5	4,0	2,8	2,2	4,4	1,5	2,6	500 VCOG	Uitbreiding	€ 1.450.000	€ 50.000
1929		2021		Nassauschool (bovenbouw)	Nassaulaan 5	Groningen	4,6	3,5	4,0	2,8	2,2	4,4	1,5	2,6	VCOG	transformatie	€ 1.416.000	€ 70.800
1929	1989	2021		Joseph Haydn school (hoofdlocatie)	Haydnlaan 102	Groningen	7,4	6,4	5,2	4,7	4,4	5,8	3,6	5,4	250 OOG	Uitbreiding	€ 725.000	€ 25.000
1920	2009	2021		Garmerswolve	Dorpsweg 60	Garmerswolve	6,6	5,2	6,4	5,6	4,8	5,9	3,9	5,8	Marenland	Doorexploiteren (onderdeel versterkingsproj	€ -	€ -
1930		2021		Quintusschool Glimmen	Nieuwe Schoolweg 6	Glimmen	6,4	5,1	6,3	4,8	5,2	6,0	4,3	3,7	130 Baasis	Uitbreiding	€ 377.000	€ 13.000
1973		2021		Het Mozaiek	Tussenziel 25	Haren	4,6	5,4	5,8	5,7	5,2	5,9	3,2	5,3	98 NoorderBasis	Uitbreiding	€ 284.200	€ 9.800
2006		2021		Nassauschool (onderbouw De Oranjeboog)	Graaf Adolfstraat	Groningen	4,0	3,2	4,1	3,4	3,3	3,2	3,3	3,5	VCOG	Technische en functionele upgrade	€ -	€ 446.625
1931	2012	2021		Nassauschool (onderbouw Het Monument)	Graaf Adolfstraat 73	Groningen	6,3	4,1	4,4	2,4	2,7	4,6	1,5	1,9	VCOG	Technische en functionele upgrade	€ -	€ 833.625
2009		2021		Nassauschool (onderbouw Het Paleis)	Graaf Adolfstraat	Groningen	4,5	3,7	3,8	2,8	2,9	4,2	2,8	3,6	vcog	Technische en functionele upgrade	€ -	€ 446.625
1927		2021	X	De Kleine Wereld (locatie: Rosenstein)	S. S. Rosensteinlaan 21	Groningen	7,0	6,0	5,7	4,8	4,4	5,7	4,5	4,3	VCOG	Transformatie	€ 1.832.000	€ 91.600
1972		2021		De Tamarisk (locatie: De Wijert)	Van K. Verschuurn 90	Groningen	3,2	7,0	5,9	6,2	5,4	5,4	4,6	4,4	Gemeente	Technische upgrade	€ 788.175	€ -
2006	2009	2021		Nassauschool (onderbouw Het Paviljoen)	Graaf Adolfstraat	Groningen	4,9	4,5	4,5	4,4	3,6	4,8	3,5	4,3	VCOG	Technische en functionele upgrade	€ -	€ 446.625
1982		2021	X	Heerdstee	Bentismaheerd 1	Groningen	5,0	8,3	4,4	6,5	5,9	4,9	5,3	5,1	VCOG	(Vervangende) nieuwbouw	€ 3.168.585	€ 109.262
1936		2021	X	De Kleine Wereld (locatie: Celebes)	Celebesstraat 35	Groningen	6,5	5,9	6,3	5,3	5,5	6,0	4,5	4,7	VCOG	(Vervangende) nieuwbouw	€ 1.818.581	€ 62.710
2012		2021		Samenwerkingschool Meeroevers	Meeroeverslaan 312	Meerstad	6,8	7,1	8,3	7,7	5,0	6,9	4,1	8,0	oPos	(Vervangende) nieuwbouw	€ 7.145.600	€ 246.400
1957		2021		Driebondschool (Kleuterlocatie MFC Engelbert)	Woldjerspoorweg 5A	Groningen	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	St. MFC	Sluiting	€ -	€ -
1977		2021		Brinkschool (dislocatie)	Rummerinkhof 8	Haren	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	Baasis	Sluiting	€ -	€ -
1975	2013	2022	X	De Wegwijzer	Prunusstraat 74	Groningen	6,6	5,5	5,6	6,3	4,3	5,6	5,0	5,3	VCOG	(Vervangende) nieuwbouw	€ 5.376.377	€ 185.392
1960		2022		Maartens College	Hemmenlaan 2	Haren	3,9	4,4	6,0	3,4	4,7	4,2	2,8	3,3	carmelcollege	(Vervangende) nieuwbouw Oudbouwdeel	€ 9.088.600	€ 313.400
1982	1995	2022		Siebe Jan Boumaseschool	Oliemuldersweg 47	Groningen	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	OOG	Sluiting	€ -	€ -
1929		2022		Borgmanschool (locatie Jace)	Jacobijnerstraat 10	Groningen	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	OOG	Sluiting	€ -	€ -
1930		2022		Borgmanschool (locatie Vinken)	Vinkenstraat 1	Groningen	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	OOG	Sluiting	€ -	€ -
1900		2022		Borgmanschool (locatie Kijk in)	Nwe Kijk in 't Jatstraat 33	Groningen	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	OOG	Sluiting	€ -	€ -
1963		2023		Fiduciaschool (hoofdlocatie)	Distributiestraat 1	Groningen	4,0	4,2	4,2	3,6	4,1	4,4	2,8	3,2	scsog	(Vervangende) nieuwbouw	€ 4.679.931	€ 161.377
1969		2023		Prof. W.J. Bladegroenschool (hoofdlocatie)	Donderslaan 157	Groningen	6,3	5,5	6,3	4,7	4,2	4,9	3,8	4,6	RENN4	(Vervangende) nieuwbouw	€ 4.821.138	€ 166.246

Tabel 3, Maatregelen 2020- 2023

Bouwjaar	Renovatiejaar	Startjaar planvorming	Sociale prioritering	Schoolnaam	Adres	Plaats	SCORES OP HOOFDTHEMA'S KWALITEITSKADER							Uitbreidingsnoodzaak (m2)	Verantwoordelijkheid voor onderhoud	Maatregel	Investering Gemeente	Investering Schoolbestuur
							Exterieur	Interieur	Omgeving	Gebruikersgroep	Functionaliteit	Gezondheid	Duurzaamheid					
1983		2024-2027		Dr. J. de Graafschool	Ina Boudierplantsoen 9	Groningen	4,7	5,5	5,9	4,7	3,6	5,1	2,2	4,4	kentalis	(Vervangende) nieuwbouw	€ 5.307.000	€ 183.000
1955		2024-2027		CSG Augustinus	Adm. de Ruyterlaan 37	Groningen	6,1	4,4	5,6	4,8	4,5	4,1	2,8	5,0	CSG-SCOG	Transformatie	€ 14.640.000	€ 732.000
1975	2014	2024-2027		Gomarus college	Magnoliastraat 1	Groningen	1,7	3,9	5,4	5,1	3,8	5,4	3,1	4,3	GSG	(Vervangende) nieuwbouw	€ 5.832.346	€ 201.115
1986		2024-2027		Poort G.B.S.	Emmerwoldeweg 1	Ten Boer	3,3	5,5	5,4	4,9	5,0	5,1	2,4	4,3	NoorderBasis	Doorexploiteren (onderdeel versterkingsproj	€ -	€ -
1967		2024-2027		Parcival College (gebouw C)	Reggestraat 1	Groningen	1,9	4,7	4,9	5,0	2,5	5,7	4,0	3,8	parcival	(Vervangende) nieuwbouw	€ 4.731.145	€ 163.143
1985		2024-2027		Fiduciaschool (dependance)	Canadalaan 8	Groningen	3,9	6,2	4,6	5,3	4,7	5,0	2,2	3,7	Gemeente	Sluiting	€ -	€ -
1992		2024-2027		Parcival College (gebouw B)	Merwedestraat 98	Groningen	3,8	4,4	5,1	5,1	3,8	4,8	3,7	4,7	parcival	(Vervangende) nieuwbouw	€ 5.662.473	€ 195.258
1955		2024-2027		Groningse schoolvereniging (afd. Abel Tasman)	Hora Siccamingel 206	Groningen	5,4	5,5	4,7	4,4	4,7	5,6	3,0	4,5	G.S.V.	(Vervangende) nieuwbouw	€ 3.616.219	€ 124.697
1957		2024-2027		Parcival College (gebouw A)	Merwedestraat 45	Groningen	5,6	5,3	5,9	4,0	4,1	6,0	4,7	4,5	parcival	Transformatie	€ 6.400.000	€ 320.000
1982		2024-2027		Prof. W.J. Bladergroenschool (locatie Haren)	Klein Cantersveen 4	Haren	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	elker	Sluiting	€ -	€ -
1929	1989	2028-2031		Joseph Haydnschool (hoofdlocatie)	Haydnlaan 102	Groningen	7,4	6,4	5,2	4,7	4,4	5,8	3,6	5,4	OOG	Transformatie	€ 2.530.000	€ 126.500
1958	2003	2028-2031		Petteflet	J. van Ruysdaelstraat 73	Groningen	5,2	4,4	5,7	5,1	4,7	5,0	4,0	4,0	OOG	(Vervangende) nieuwbouw	€ 5.969.315	€ 205.838
1985		2028-2031		H.N. Werkman College (intern. schakelklas)	Melisseweg 2	Groningen	5,0	5,9	6,6	6,6	5,9	3,5	4,6	4,4	OOG	(Vervangende) nieuwbouw	€ 2.594.831	€ 89.477
1991		2028-2031		Swoaistee	Kiel 7	Groningen	6,8	6,4	5,3	6,0	6,0	5,1	2,4	3,9	OOG	Technische en functionele upgrade	€ 2.864.400	€ 1.293.600
1960		2028-2031		Triangel	Rode Kruislaan 78	Groningen	4,0	4,1	4,6	4,5	4,4	6,2	3,3	5,8	NoorderBasis	(Vervangende) nieuwbouw	€ 2.697.446	€ 93.015
2012		2028-2031		Aquamarijn (hoofdlocatie)	Maresiusstraat 24	Groningen	5,9	6,0	5,7	4,9	4,2	4,7	3,4	4,7	Gemeente	Doorexploiteren	€ -	€ -
1985		2028-2031		Kentalis Guyotschool voor VSO	Rijksstraatweg 63A	Haren	5,7	6,6	6,5	6,6	5,8	5,8	3,2	5,4	kentalis	Technische upgrade	€ 1.316.725	€ -
1964	2017	2028-2031		Gomarus College (jongere lln voor havo/vwo/gym)	Vondelpad 3	Groningen	4,7	5,5	4,6	4,7	4,4	5,1	2,9	4,4	GSG	(Vervangende) nieuwbouw	€ 6.728.223	€ 232.008
2009		2028-2031		Anne Frankschool (dependance)	De Sanstraat 15	Groningen	6,0	6,5	6,9	7,2	6,3	4,4	5,5	7,0	VCOG	Technische upgrade	€ -	€ 483.600
2000		2028-2031		Pendinghe	Eikenlaan 288	Groningen	6,1	6,2	6,0	6,0	6,6	4,5	4,6	4,3	Gemeente	Technische upgrade	€ 1.825.125	€ -
2001		2028-2031		Boerhaaveschool (hoofdlocatie)	Veenweg 1	Groningen	6,9	5,8	7,5	6,2	5,5	5,6	5,2	6,2	OOG	Technische en functionele upgrade	€ -	€ 1.605.375
1967	2003	2028-2031		Gomarus College (oudere lln voor havo/vwo/gym)	Vondelpad 1	Groningen	4,1	5,4	5,5	5,4	4,4	4,6	4,2	4,3	GSG	(Vervangende) nieuwbouw	€ 14.696.085	€ 506.762
1950		2028-2031		St. Michaëlschool (dependance St. Franciscus)	Star Numanstraat 52	Groningen	5,8	6,3	6,6	5,4	6,0	5,4	5,0	4,8	KOC	Verduurzamen	€ 726.375	€ 726.375
2011		2028-2031		H.N. Werkman College, VMBO	Kluisverboom 1A	Groningen	6,6	4,6	5,9	4,0	3,8	4,6	5,0	5,3	OOG	Technische en functionele upgrade	€ -	€ 4.007.250
1999		2028-2031		De Hoeksteen	Siersteenlaan 480-1	Groningen	5,9	4,9	4,9	5,7	5,0	4,8	2,8	4,4	Gemeente	Technische en functionele upgrade	€ 1.855.125	€ -
1999		2028-2031		Siersteen	Siersteenlaan 480	Groningen	5,6	6,3	5,2	6,2	5,4	4,9	4,2	5,2	Gemeente	Technische en functionele upgrade	€ 1.945.125	€ -
1968		2028-2031		Zernike College, Montessori Vaklyceum (onderbouw)	Vondellaan 83	Groningen	4,6	6,0	5,3	5,6	5,3	5,7	4,7	6,0	OOG	(Vervangende) nieuwbouw	€ 7.661.577	€ 264.192

Tabel 4, Maatregelen 2024 - 2031

Bouw- jaar	Renova- tiejaar	Startjaar planvormin- g	Sociale prioriteri- e	Schoolnaam	Adres	Plaats	SCORES OP HOOFDTHEMA'S KWALITEITSKADER							Uitbreidings- noodzaak (m2)	Verantwoordelijkheid voor onderhoud	Maatregel	Investing Gemeente	Investing Schoolbestu
							Exterio	Interio	Omgevi	Gebruikers- groepen	Functiona- liteit	Gezond- heid	Duurzaam- heid					
1930		2032-2035		Quintusschool Glimmen	Nieuwe Schoolweg 6	Glimmen	6,4	5,1	6,3	4,8	5,2	6,0	4,3	3,7	Baasis	Transformatie	€ 1.252.000	€ 62.600
1973		2032-2035		Het Mozaiek	Tussenziel 25	Haren	4,6	5,4	5,8	5,7	5,2	5,9	3,2	5,3	NoorderBasis	(Vervangende) nieuwbouw	€ 1.653.000	€ 57.000
1976		2032-2035		Vuurtoren	Taaseul 117	Groningen	5,3	6,9	5,3	6,2	5,1	5,8	4,6	6,1	OOG	Technische upgrade	€ 1.184.200	€ -
1968	2010	2032-2035		Steiger	Koperstraat 4	Groningen	5,4	6,2	7,2	7,9	5,5	6,4	2,6	7,0	NoorderBasis	Technische upgrade	€ 568.850	€ -
1929		2032-2035		Borgmanschool (locatie Warmoes)	Warmoesstraat 18	Groningen	5,1	6,3	6,3	5,8	4,5	6,8	3,4	5,1	OOG	Technische en functionele upgrade	€ 857.925	€ 387.450
1930	2004	2032-2035		Starter (locatie Parkweg)	Parkweg 128	Groningen	6,4	6,5	7,1	6,2	6,1	5,6	4,6	4,7	OOG	Technische upgrade	€ 1.317.500	€ -
2004		2032-2035		Brederoschool (dislocatie 2)	Ina Boudierplantsoen 7	Groningen	7,2	7,4	7,2	7,6	5,0	6,3	6,3	5,6	OOG	Technische en functionele upgrade	€ -	€ 824.625
1982		2032-2035		Beijumkorf (De Zwerm)	Fultsemaheerd 88	Groningen	5,5	7,3	6,2	7,0	6,5	6,3	4,6	5,0	OOG	Technische en functionele upgrade	€ 1.047.800	€ 473.200
1973		2032-2035		Zaaler	Dierenriemstraat 2a	Groningen	6,4	6,4	5,4	5,5	6,7	6,9	5,0	6,1	Bestuur	Verduurzamen	€ 243.750	€ 243.750
2000		2032-2035		Joseph Haydn school (dependance Sweelinck)	Sweelincklaan 2	Groningen	7,6	6,8	6,7	6,3	5,6	5,4	5,8	6,7	OOG	Technische upgrade	€ -	€ 434.775
2013		2032-2035		C.S.G. Selion	Diamantlaan 14	Groningen	7,4	7,4	7,6	7,1	6,4	5,7	7,1	7,3	CSG-SCOG	Technische upgrade	€ -	€ 4.283.425
1950	2000	2032-2035		Oosterhoogebrugschool	Madelifestraat 2	Groningen	4,8	5,9	5,8	5,1	4,6	4,8	3,5	3,3	OOG	(Vervangende) nieuwbouw	€ 6.814.554	€ 234.985
1980	2014	2032-2035		t Kompas	Valreep 67-69	Groningen	6,6	7,0	6,3	7,3	6,1	5,2	4,9	5,0	VCOG	Technische upgrade	€ 1.728.250	€ -
1974	2006	2032-2035		Visio Onderwijsinstelling Noord	Rijksstraatweg 284	Haren	7,7	7,4	6,3	7,0	6,4	5,9	4,9	6,2	visio	Technische upgrade	€ 1.693.375	€ -
1981		2032-2035		Tine Marcusschool	Jaltdaheerd 163	Groningen	7,3	7,8	6,7	6,7	7,3	6,9	4,8	7,5	kentalis	Technische upgrade	€ 2.248.275	€ -
1985		2032-2035		Kentalis Guyotschool SO-A / SOVSO-B	Rijksstraatweg 63B	Haren	6,1	5,9	6,1	5,9	5,7	5,9	5,4	5,8	kentalis	Technische en functionele upgrade	€ 2.248.275	€ 1.015.350
1985		2032-2035		H.N. Werkman College, Topsporttalentschool	Melisseweg 2	Groningen	5,8	7,0	6,2	7,0	6,1	5,2	3,5	5,5	OOG	(Vervangende) nieuwbouw	€ 5.705.862	€ 196.754
1882		2032-2035		Praedinius Gymnasium (hoofdlocatie)	Turfsingel 82	Groningen	5,9	4,8	6,3	5,0	5,8	5,6	4,5	5,3	OOG	Transformatie	€ 4.530.000	€ 226.500
2012		2032-2035		Feniks	Maresiusstraat 24	Groningen	6,0	6,9	5,4	7,3	6,4	4,9	5,7	6,7	Gemeente	Doorexploiteren	€ -	€ -
1960		2032-2035		Rehoboth	Prinses Margrietstraat 3	Groningen	5,5	7,0	6,5	7,0	6,4	6,8	4,1	6,3	NoorderBasis	Technische upgrade	€ 799.025	€ -
1996	2008	2032-2035		Gomarus College (vmbo)	Vondelpad 2	Groningen	5,4	5,8	5,1	5,4	4,9	4,5	5,3	5,2	GSG	(Vervangende) nieuwbouw	€ 15.194.885	€ 523.962
1961	1994	2032-2035		Vrije School, Widar	Merwedestraat 41	Groningen	7,7	7,1	5,6	5,9	6,4	6,7	4,5	5,6	widar	Verduurzamen	€ 807.375	€ 807.375
1932		2032-2035		Praedinius Gymnasium / OPDC	J. C. Kapteynlaan 13-1	Groningen	6,0	7,1	7,0	7,2	5,6	5,6	4,3	5,6	OOG	Technische upgrade	€ 760.275	€ -
1981	2008	2032-2035		Beijumkorf (De Honingraat)	Jaltdaheerd 53	Groningen	6,1	6,9	5,6	7,1	6,1	5,7	4,4	5,0	OOG	Technische upgrade	€ 1.670.125	€ -
1983		2032-2035		Groninger Buitenschool	Dilgtplein 1A	Haren	6,5	6,3	6,7	6,5	6,3	6,4	5,8	6,3	OOG	Doorexploiteren	€ -	€ -
1999		2032-2035		Mytyschool Prins Johan Friso	Dilgtplein 1	Haren	6,8	6,2	6,6	6,7	6,5	6,4	5,9	6,3	OOG	Verduurzamen	€ 1.216.500	€ 1.216.500
1992		2032-2035		W.A. van Lieflandschool (locatie SO)	Paterswoldseweg 131	Groningen	6,7	6,3	6,0	6,4	6,2	6,4	5,8	6,2	OOG	Verduurzamen	€ 815.250	€ 815.250
2012		2032-2035		CBS De Rietzee	Slenk 2	Groningen	6,8	6,1	5,0	6,9	5,6	5,6	4,6	5,9	Gemeente	Doorexploiteren	€ -	€ -
1975		2032-2035		Anne Frankschool (hoofdlocatie)	De Sanstraat 13	Groningen	8,2	7,6	7,8	8,0	7,8	7,3	6,5	6,2	VCOG	Verduurzamen	€ 671.625	€ 671.625
1968	2010	2032-2035		Meerpaal	Koperstraat 4	Groningen	4,9	5,6	7,0	6,9	6,7	6,4	3,6	6,8	NoorderBasis	Technische upgrade	€ 895.125	€ -
1910	1989	2032-2035		Bekenkamp SBO Hrdvesting (19VC)	Blekerslaan 1	Groningen	6,2	6,2	6,3	5,8	6,1	6,4	5,5	6,1	OOG	Verduurzamen	€ 395.250	€ 395.250

Tabel 5, Maatregelen 2032- 2035

Bouw- jaar	Renova- tiejaar	Startjaar planvorming	Sociale prioritering	Schoolnaam	Adres	Plaats	SCORES OP HOOFDTHEMA'S KWALITEITSKADER							Uitbreidings- noodzaak (m2)	Verantwoordelijkheid voor onderhoud	Maatregel	Investing Gemeente	Investing Schoolbestuur
							Exterieur	Interieur	Omgeving	Gebruikers- groepen	Functiona- liteit	Gezond- heid	Duurzaam- heid					
1998		2036-2039		Peter Petersenschool	Rummerikhof 6-8	Haren	5,9	5,4	5,3	5,2	5,6	5,8	5,8	5,9	Ver. Jenaplan	Technische upgrade	€ 861.800	€ -
2011		2036-2039		C.S.G. Kluiverboom	Kluiverboom 1	Groningen	6,6	6,9	6,7	6,2	6,4	6,1	6,4	6,7	CSG-SCOG	Functionele upgrade	€ -	€ 1.188.950
1973		2036-2039		Brederoschool (hoofdlocatie)	Ina Boudierplantsoen 3	Groningen	6,4	7,1	6,9	6,9	5,0	6,1	6,2	4,9	OOG	Technische upgrade	€ 716.875	€ -
1973		2036-2039		Brederoschool (dislocatie 1)	Ina Boudierplantsoen 5	Groningen	6,9	7,4	6,9	6,9	4,8	6,2	6,1	5,0	OOG	Technische en functionele upgrade	€ 389.825	€ 176.050
1930		2036-2039		H.N. Werkman College, Stadslyceum (dislocatie 2)	Agricolastraat 33	Groningen	7,7	5,4	7,0	5,1	5,3	5,7	3,4	4,5	OOG	Transformatie	€ 2.002.000	€ 100.100
1993	2004	2036-2039		Dom Helder Camaraschool	Onnemaheerd 2	Groningen	6,3	6,5	4,9	6,6	5,6	6,2	3,7	6,0	VCOG	(Vervangende) nieuwbouw	€ 5.925.815	€ 204.338
1969		2036-2039		Willem Lodewijk Gymnasium	Verzetstrijderslaan 220	Groningen	6,3	5,9	6,7	6,5	5,3	5,6	3,6	6,4	WLG	Technische en functionele upgrade	€ 4.482.600	€ 2.024.400
1993		2036-2039		Zernike College, Montessori Vaklyceum (bovenbouw)	Van Iddekingeweg 140	Groningen	6,1	7,1	6,4	7,2	7,0	7,0	5,2	5,5	OOG	Technische upgrade	€ 2.118.075	€ -
1955	2005	2036-2039		Karrepad (groepen 1 t/m 6)	Molukkenstraat 1	Groningen	6,2	5,5	6,1	6,3	6,1	6,1	5,1	6,2	OOG	Technische en functionele upgrade	€ 2.207.975	€ 997.150
1979		2036-2039		Bekenkamp SBO Wilgenlaan (19VC01)	Wilgenlaan 1	Groningen	6,3	6,3	5,4	6,1	6,2	6,4	5,5	6,1	OOG	Technische upgrade	€ 759.500	€ -
2014		2036-2039		Diamant College	Diamantlaan 12	Groningen	7,2	7,2	7,8	7,4	6,4	6,6	6,3	7,2	RENN4	Doorexploiteren	€ -	€ -
2013	2013	2036-2039		Karrepad (groepen 7 en 8)	Korreweg 270	Groningen	6,7	6,6	5,9	6,5	6,8	6,4	5,9	6,3	OOG	Doorexploiteren	€ -	€ -
1918		2036-2039		H.N. Werkman College, Stadslyceum (dislocatie 1)	Agricolastraat 9	Groningen	7,5	6,3	7,2	5,9	5,4	5,6	3,6	4,6	OOG	Technische upgrade	€ 1.563.950	€ -
1929		2036-2039		H.N. Werkman College, Stadslyceum (hoofdlocatie)	Nieuwe Sint Jansstraat 1	Groningen	7,5	6,3	7,2	5,9	5,4	5,6	3,6	4,6	OOG	Technische upgrade	€ 4.388.050	€ -
2013		2036-2039		Boerhaaveschool (dislocatie)	Semmelweisstraat 82	Groningen	5,9	6,1	6,0	6,3	6,1	5,8	5,8	6,0	OOG	Doorexploiteren	€ -	€ -
1982		2036-2039		Palet	Froukemaheerd 1	Groningen	6,2	6,2	6,5	6,1	6,0	7,2	4,8	6,7	NoorderBasis	Doorexploiteren	€ -	€ -
2001		2036-2039		Ploeg	Zuiderweg 70/3	Groningen	4,8	6,0	7,0	6,0	6,8	6,2	4,7	6,1	Gemeente	Doorexploiteren	€ -	€ -
1958	2017	2036-2039		Starter (locatie Stadspark)	Verzetstrijderslaan 2A	Groningen	6,4	8,8	7,6	7,5	8,5	7,8	5,8	7,6	OOG	Doorexploiteren	€ -	€ -
1984	2017	2036-2039		Reitdiep College, Simon van Hasselt	Travertijnstraat 2	Groningen	8,2	8,6	7,6	7,7	7,7	7,4	6,4	7,4	OOG	Doorexploiteren	€ -	€ -
1960		2036-2039		De Tamarisk (Locatie: Corpus den Hoorn)	Canadaaan 24	Groningen	7,6	6,7	6,1	6,6	5,3	7,4	6,6	6,6	vcog	Functionele upgrade	€ -	€ 292.950
2009		2036-2039		De Kimkiel	Kluiverboom 9	Groningen	7,0	6,9	6,0	7,7	6,2	5,3	5,8	6,2	scsog	Doorexploiteren	€ -	€ -
2011		2036-2039		Heyerdahl College (Praktijk)	Kluiverboom 1B	Groningen	6,2	6,3	6,2	6,3	6,3	6,1	6,1	6,2	OOG	Doorexploiteren	€ -	€ -
2013		2036-2039		OBS De Wissel	Mellenssteeg 16	Haren	8,4	8,4	7,6	7,2	6,7	7,5	6,6	6,7	Baasis	Doorexploiteren	€ -	€ -
1957		2036-2039		St. Michaëlschool	Butjesstraat 8	Groningen	7,4	6,6	6,0	6,0	5,6	5,9	5,6	6,1	KOC	Technische en functionele upgrade	€ 956.350	€ 431.900
2016		2036-2039		Meander (dependance)	Joeswerd 21	Groningen	7,1	8,1	6,7	6,6	6,6	7,2	6,4	7,5	Gemeente	Doorexploiteren	€ -	€ -
1918	2019	2036-2039		Zernike College, Montessori lyceum	Helper Brink 30	Groningen	7,9	6,2	5,5	5,6	5,0	6,9	5,0	5,2	OOG	Doorexploiteren	€ -	€ -
1915		2036-2039		Praedinius Gymnasium (locatie Kruitlaan)	Kruitlaan 11	Groningen	7,9	6,7	6,9	6,9	5,4	6,0	5,2	5,3	OOG	Technische en functionele upgrade	€ 2.373.825	€ 1.072.050
2014		2036-2039		Joseph Haydn school (dependance Helper Brink)	Helper Brink 50	Groningen	8,5	7,6	6,8	7,1	6,9	7,3	5,7	7,3	OOG	Doorexploiteren	€ -	€ -
1980	2012	2036-2039		Reitdiep College, Kamerlingh Onnes	Eikenlaan 286	Groningen	5,8	6,3	6,4	6,0	5,8	5,9	6,0	5,9	OOG	Technische upgrade	€ 5.037.500	€ -
1960	2008	2036-2039		De Bolster (Praktijkonderwijs)	Multatulistraat 91	Groningen	7,8	8,1	6,4	7,3	7,5	7,6	7,2	7,7	scsog	Doorexploiteren	€ -	€ -
2013		2036-2039		De Wingerd	De Verbetering 5	Groningen	8,4	8,1	7,4	7,6	7,3	7,3	6,5	7,7	scsog	Doorexploiteren	€ -	€ -
1980		2036-2039		C.S.G. Wessel Gansfort (14RP/00)	Heerdenpad 8	Groningen	6,0	6,9	6,7	6,0	5,8	6,3	6,1	5,8	CSG-SCOG	Technische upgrade	€ 5.328.125	€ -
2016		2036-2039		Aquamarijn / Rietzee (dependance)	Joeswerd 21	Groningen	5,9	6,3	5,4	5,5	5,9	6,0	5,1	5,9	Gemeente	Sluiting	€ -	€ -
1929	2017	2036-2039		Joseph Haydn school (dependance Coendersweg)	Coendersweg 13	Groningen	7,8	7,8	7,6	6,7	6,3	6,5	5,4	6,6	OOG	Doorexploiteren	€ -	€ -
1986	1996	2036-2039		Gomarus-College (praktijk)	Lavendelweg 7	Groningen	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	GSG	Doorexploiteren	€ -	€ -
1990		2036-2039		Portalis (Veenpoort - justitiele Jeugd Inrichting)	Hoogeweg 9	Groningen	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	het poortje	Doorexploiteren	€ -	€ -
1973		2036-2039		Groningse schoolvereniging (Hoofdlocatie)	Sweelincklaan 4	Groningen	7,7	7,1	6,4	7,0	5,6	7,3	5,8	7,3	GSV	Functionele upgrade	€ -	€ 1.136.100
2004		2036-2039		Reitdiep College, Leon van Gelder	Diamantlaan 27	Groningen	6,4	6,1	6,2	6,1	6,1	5,9	5,6	5,8	OOG	Doorexploiteren	€ -	€ -
2014		2036-2039		Zernike College (Montessori / Harens Lyceum)	Kerklaan 39	Haren	8,4	8,3	6,7	7,9	6,3	6,8	7,2	6,1	OOG	Doorexploiteren	€ -	€ -
2017		2036-2039		Sint Nicolaasschool	Westerse Drift 98	Haren	6,4	6,2	6,1	6,3	6,2	6,4	6,4	6,4	sint nicolaas stg	Doorexploiteren	€ -	€ -
1972		2036-2039		Sterrensteen (dislocatie)	Radiumstraat 2	Groningen	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	OOG	Doorexploiteren	€ -	€ -
1985		2036-2039		Topsport Talent school (voorm. Belcampo)	Melisseweg	Groningen	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	OOG	doorexploiteren	€ -	€ -
1977		2036-2039		W.A. van Liefhandschool (locatie VSO)	Bessemestraat 6	Groningen	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	OOG	Sluiting	€ -	€ -
1948		2036-2039		De Bolster	Helper Westsingel 98	Groningen	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	scsog	Doorexploiteren	€ -	€ -
1975		2036-2039		Gomarus College (onderbouwlocatie)	Magnoliastraat 1	Groningen	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	GSG	Doorexploiteren	€ -	€ -
2005		2036-2039		Maartens College, tijdelijk	Hemmenlaan 4	Haren	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	carmelcollege	Doorexploiteren	€ -	€ -
1875		2036-2039		International School Groningen	Rijksstraatweg 24	Haren	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	shionn	Doorexploiteren	€ -	€ -
		2036-2039		Groningse schoolvereniging (De Componist)	Chopinlaan 2	Groningen	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	GSV	Doorexploiteren	€ -	€ -

Tabel 6, Maatregelen 2036-2039